

IQORA

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI NR 12.

JUULI 2010 /

RAŽAB – ŠABAN 1431

Parim dawa on hea
eeskuju

Minu tutvus
võrratu Türgiga

Laste kasvatamisest
islamisis

Kas Jumalal on
poega vaja?

Islamiuudised

Uurimus:
Eesti naise identiteet
moslemina

IMED KORAANIS

Assalamu alikum warahmatullahi wabarakatuh!

Meil on väike tähtpäev! – oleme nüüd teieni toonud juba 12 numbrit, seega terve aasta jagu, lqrat. Püüame endiselt oma lugejate palvetele vastu tulla ja teile jutustada võimalikult palju just selliseid lugusid, mis teile kõige enam huvi pakuvad inša Allah.

Selle kuu peateemaks on imed Koraanis, millest kunagi küllalt räägitud ei saa. Räägime veidi ka *dawast* ehk islamisse kutsumisest. Peale Bahraini, Maroko, lirimaa, Norra ja Egiptuse moslemite elu saame seekord kuulda ka, mida huvitavat Türgis võib näha.

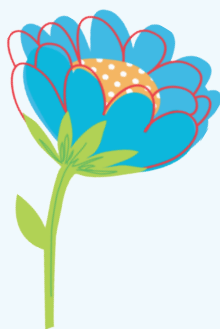
Täiesti uueks rubriigiks on uurimus „Eesti naise identiteet moslemina“, mida kajastame tervelt neli kuud järjest. Kuna eelmises osas saime läbi „Mosleminaise käsiraamatu“, võtame käsile uue teema ja selleks saab laste kasvatamine islamis. Sel kuul alustame sissejuhatuseks arvamusooga Khadijalt.

Koraaninurgas oleme jõudnud juba 90. *suurani*; *hadithinurgas* võime seekord lugeda *hadithe* erinevate palvete, nagu reedene kogukonnapalve, hirmupalve, *aidi* palve, *witr*, vihmopalve, sooritamisest, aga õpime ka Koraani kummarduste ja palvete lühendamise kohta; *fatwanurgas* aga käsitleme seekord lapsevanemaks saamise teemat.

Meeldivat lugemist!

Fi amani llah!

Kuukirja koostajad.

SISUKORD

1. Imed Koraanis (Aisha)	4
a) Loodud eimillestki	
b) Paarides loomine	
c) Aja relatiivsus	
d) Piima tekkimine	
e) Sõrmejälje identiteet	
f) Haamaani nime mõistatus	
2. Parim dawa on hea eeskuju (Aisha)	8
3. Minu tutvus võrratu Türgiga (Amina Tallinnast)	9
4. Islamiuudised (Eliza)	12
5. Uurimus: Eesti naise identiteet moslemina (Age Ploom)	14
6. Moslemipäevikud (E, I)	18
7. Bahrain – pärlid, palmid ja moslemid (Amina Bahrainist)	20
8. Minu Maroko: Abielust (Kätlin Hommik-Mrabte)	24
9. Niqaabiga lirimaal (Amina lirimaalt)	27
10. Egiptimaa. Eestlanna elu loori varjus (Nele Siplane)	29
11. Laste kasvatamisest islamis(Khadija)	31
12. Elu eesmärk – Paradiis: Jeesuse lugu III – Kas Jumalal on poega vaja? (Amina lirimaalt)	33
13. Lugeja küsib, lugeja vastab!	34
14. Pudrupotike, keeda!	36
Maroko köök (Sarah lirimaalt)	
Palestiina köök (Siiri)	
Egiptuse köök (Sarah Egiptusest)	
15. Koraaninurk: suura 90	43
16. Hadithinurk: erinevad palved, Koraani kummardused ja palve lühendamine	46
17. Fatwanurk: lapsevanemaks saamine	53
18. Õpime araabia keelt! (9. ja 10. peatükk)	55
19. Lastenurk (Sarah Egiptusest)	72
20. Tähelepanu!	76

IMED KORAANIS

Läbi aegade on Jumal saatnud inimkonnale palju prohveteid, igale rahvale lausa vähemalt ühe. Nad on tulnud inimesi hoiatama ja seaduskuulelikkusele manitsema. Jumal on saatnud ka sõnumitoojaid, kelle ülesandeks on olnud oma rahvale Jumala seaduse edastamine. Sõnumitoojad on olnud alati saadetud vaid oma rahvale, välja arvatud üks neist – Muhammed (*saws*). Tema on prohvetite pitser ja viimane sõnumitoojate seas. Tema edastatud sõnum – Koraan – on viimaseks meeldetuletuseks kogu inimkonnale.

Igal prohvetil on olnud oma ime inimeste veenmiseks, sest ega inimesed ei usu kunagi ilma imeta: Mooses (*as*) viskas vaarao maagide ette maha kepi, mis muutus maoks ja neelas alla kõik maagide võltsmaod; Jeesus (*as*) ravis surmale määratud haigeid ja elustas surnuid; Saalih (*as*) tõi oma rahva ette hiigelkaameli ... Muhammed (*saws*) palus Jumalalt vihma, jootis vähese veega suurt hulka rahvast, teadis, mida palvetajad ta seljataga teevad, kuid tema suurimaks imeks oli ja on vaieldamatult Koraan.

Peale selle, et Koraan on elus kõike olulist käsitlev seaduseraamat ja kaunikõlaline nii eelnevat kui järgnevat luulekunsti ületav teos, on sinna sisse kodeeritud ka matemaatiline ime: iga Koraani element on matemaatiliselt koostatud – suurad, värsid, sõnad, teatud tähtede arv, samast tüvest pärinevad sõnad, üliluslike nimede arv ja mitmekesisus, teatud sõnade ainulaadne kirjutusviis, teatud tähtede mitteesinemine ja mitmed muud elemendid, millest kõigest võite täpsemalt lugeda meie kodulehelt (<http://www.islam.pri.ee/index.php?id=212>).

Kuid seegi pole veel kõik. Enim paneb tänapäevalugejaid vast imestama see, et Koraan kirjeldab teatud teaduslike fakte, millest 14 sajandit tagasi inimestel veel aimugi polnud. Näiteks kirjeldab Koraan muu hulgas täpselt inimloote arengut emas, mägede siseehitust, universumi päritolu, aju ehitust, merede ja jõgede koostist ja nende kokkupuutel tekkivaid reaktsioone, mere siselaineid ja pilvede teket. Nende kõigi imedega võite täpsemalt tutvuda meie kodulehe (<http://www.islam.pri.ee/index.php?id=12>) või raamatu „Väike abiline islami mõistmiseks“ vahendusel (võimalus tasuta tellida: <http://www.islam.pri.ee/index.php?id=270>). Selliseid imesid on aga Koraanis nii palju, et neist on kirjutatud mahukaid raamatuid. Seetõttu otsustasimegi seekordse lqra pühendada neile imedele ja tuue teieni neist kuus.

Kui soovite veelgi rohkem teada, külastage kodulehte www.quranmiracles.com. Kuigi seal on olemas ka eestikeelne link, soovitame võimaluse korral siiski neid tekste lugeda inglise keeles, sest esiteks pole eestikeelne tõlge eriti täpne ega kohati arusaadav; teiseks aga viitavad selles blogis olevad lingid artiklitele ja Internetilehekülgedele, mida kellelgi lugeda ei soovitaks – need on kir-

jutanud ühe teatud islami seksti liikmed, kes meeleldi ka teistega oma tagurpidi „tõde“ jagavad ja seega lugejaid eksitavad.

LOODUD EIMILLESTKI

„Taevaste ja maa Algataja, kui Ta midagi on määranud, siis ütleb Ta sellele vaid „ole!“ ja see saab olema.“ (2:117)

Araabiakeelne tegusõna „*bada'a*“ tähendab leiutama, algatama, eimillestki looma, midagi esimest korda tegema, uuendust sisse viima. Loomise suurim ime on see, et meie Looja on teinud kõik eimillestki; loonud nii palju asju ilma eelneva eeskujuta. Mõelge kasvõi värvispektri peale. Keegi meist ei suudaks ette kujutada, veel vähem luua värvi, mida me poleks juba varem näinud. Jumal aga lõi kõik värvid ajal, mil isegi värvi ideed veel ei olnud. Mõiste ja selle sisu eimillestki loomine käib nii inimkujutlusele kui ka –võimetele üle jõu.

Ateistid arvavad, et aine on igavesest ajast olemas olnud, et sellel ei olegi algust ja et see on iseenesest juhuse läbi edasi arenenud. Näiteks kuulus materjalismi teoreetik George Politzer väitis oma raamatus, et universumi ei ole kunagi loodud. Selleks, et nõustuda, et ka universum on kunagi alguse saanud, peaks ka nõustuma, et universumil on Looja, kes ühel ajahetkel eimillestki loomist alustas.

Ateism on usk sellesse, et Jumalat ei ole olemas. Materialism on usk sellesse, et vaid füüsilised asjad eksisteerivad reaalselt. Neid kahte sõna kasutatakse tihti sünonüümidena, kuna ateistid, kes usuvad, et Jumalat ei eksisteeri, on nõus ka väitega, et aine ja eksisteerimine on ajas igavesed ja seega on ateistid ühtaegu ka materjalistid. Uskumine, et Jumal on igavesti eksisteerinud ning kogu siinse maailma loonud, kuulub monoteistlike uskude juurde. On olemas veel kolmas vaatepunkt – agnostikute oma.

Nad väidavad, et ei ole võimalik kindlaks teha, kas Jumal on olemas või mitte või kas universum loodi või on alati olemas olnud. Kui oleks kuidagi võimalik tõestada, et maine aine on kunagi alguse saanud, oleks see ka tõestuseks, et väited „aine on igavene, seda ei ole loodud“ ja „me ei tea, kas aine on igavene või loodud“ on valed; seega ateistid ja agnostikud eksiteel. Kui neile tõestataks, et universum on kunagi alguse saanud, kas nad siis usuksid Loojasse?

Koraanis on kirjas: „**Kas need, kes ei usu, ei teadnud, et maa ja taevad olid kord ühtne mass ja siis me eraldasime nad? Ja Me tegime veest kõik elava. Kas nad siis ei usu?**“ (21:30) See värss kirjeldab väga täpselt Suure Pauku (Big Bang) teooriat, mille kohaselt universum hakkas kujuteldamatult tihedast olekust plahvatuslikult paisuma. Seda loetakse kosmoloogia standardmudeliks universumi alguseks. Suur Pauk ei olnud „plahvatus“ olemasolevas ruumis, vaid aine, aja ja ruumi ühine tekkimine algsest singulaarsusest.¹

See teooria lükkab ümber nii väite „aine on igavene, seda ei ole loodud“ kui ka väite „me ei tea, kas aine on igavene või loodud“. Tänu tänapäevastele teaduslikele avastustele me teame, et ainel on olnud algus; me teame kuidas see alguse sai.

Aeg eksisteerib vaid koos aine liikumisega. Kuna ainet ja selle liikumist enne Suurt Pauku ei olnud, ei olnud enne Suurt Pauku ka aega. Nii aine kui aeg said seega olema peale Suurt Pauku ja nad sõltuvad oma eksistentsist teineteisest. Nii on Roger Penrose ja Stephen Hawking matemaatilises keeles tõestanud, et universumil oli algus.

Looja on Koraanis väga täpselt kirjeldanud, mismoodi ta maailma lõi ja ka ette teadnud, et need, kes Temasse ei usu, ei usu ka siis, kui neile selged tõedid antakse. Ja nii ka tõesti on – olenemata sellest, et tänaseks on ateistide väide, nagu universum oleks igavesest ajast eksisteerinud, vaeleks osutunud, on nad siiski kangekaelselt oma usu juurde jäänud.

PAARIDES LOOMINE

„Ülistatud olgu See, Kes lõi paarides kõik selle, mida maa kasvatab ja nemad ise ja selle, mille kohta nad ei tea.“ (36:36)

Araabiakeelne sõna „*azwaaž*“ on mitmus sõnast „*zawž*“, mis tähendab paar, kaaslane, abikaasa, partner. Antud värss kirjeldab kolmesuguseid paare:

- 1) paarid, mis kasvavad maast, ehk soolised taimed;
- 2) inimpaarid ehk mees ja naine, kuid ka paaris käivad inimese omadused nagu julgus / argus, lahusus / kitsidus, töökus / laiskus jne.
- 3) teadmata paarid ehk sellised paaris loodud asjad, millest Koraani ilmumise ajal veel ei teatud.

Aatom on kogu universumi aine aluseks. Just selle universumi väikseima osakese uurimine tõestab meile, kuidas kõik asjad on loodud paarides. Aatomit sügavamalt uurides jõuti järeldusele, et selle koostisosad – prootonid, neutronid ja elektronid – olid loodud teatud süsteemi järgi ja neil kõigil on oma ülesanne täita.

Igal prootonil on oma anti-prooton, elektroni paariliseks on positron ja neutronil on anti-neutron. Aine paarides loomine on üks olulisemaid füüsilisi avastusi. Briti teadlane Paul Dirac sai 1933. aastal sellel alal avastuse eest Nobeli preemia. Tema avastus (Parity) viis omakorda

¹ Steven Weinberg, „*Esimesed kolm minutit. Arutlus universumi tekkest*“. Valgus, Tallinn 1988.

avastuseni, et igal ainel on oma anti-aine. Jumal on oma loomingu arvele võtnud iga väikese prootoni, elektroni ja neutroni ja nende paarilised. Võtame näiteks elektroni ja selle paarilise positroni: kui need kaks kokku saavad, sünnib sellest energia. Kui meil on 15 ühikut positrone 10 ühiku elektronide vastu, siis 10 ühikut elektroni ja 10 ühikut positrone elimineerivad üksteist ja järele jääb 5 ühikut positrone. Kui nende arv on sama, on tulemiks vaid energia ja ühtki elektroni ega positroni maha ei jää. Prootonite, elektronide ja neutronite arv sõltub nende paariliste arvust, samal ajal kui prootonite, elektronide ja neutronite endi arvuline suhe on samuti oluline. Näiteks, kui prootoneid oleks rohkem kui elektrone, ei oleks ka elu universumis. Kogu meie eksistents sõltub sellest väikesest faktist.

Kuid sellega veel paarides loomise olulisus ei lõpe. Järgmiseks avastati laboratoorsete uuringute käigus, et kvarkid ja leptonid (veel väiksemad aatomi allüksused) käivad samuti paarides. Kui peale kvarkide „üleväl“, „all“, „šarm“ ja „imelik“ avastamist avastati ka kvark „põhi“, oli paarides loomine juba nii kindel tõde, et kvarkile „tipp“ anti nimi juba enne selle avastamist. „Tipp“ ise avastati alles 1994. aastal.

Kõik need korrapärased ja ettemääratud rühmad on loodud mikrokosmoses, mis omakorda võimaldab luua galaktikaid, tähti, planeete, taimi, loomi ja inimesi. Vastapaaridest jõud ja osakesed on loonud Kõiketeadev Jõud. Värviline ja suurepärase universum, mis põhineb vastandpaaride jõul, ei saa kuidagi olla sündinud kaosest ja juhusest.

„Ja kõik asjad me löime paaris; võib-olla mõtlete (sellele).“ (51:49)

AJA RELATIIVSUS

„Tema juurde üles tõusevad inglid ja Vaim päeval, mille kestvus on 50 000 aastat.“ (70:4)

„Ta korraldab asja taevast kuni maani; seejärel tõuseb see Tema juurde üles päeval, mille kestvus on 1000 aastat, mida loendate.“ (32:5)

Enamuse inimkonna ajaloost on inimesed eeldanud, et aeg on igas võimalikus universumi kohas ja igal ajal täpselt sama. Arvestades sellega on arusaadav, kui radi-

kaalse muutuse sellesse arusaama töid eelnevad värvid. Koraanis on kirjas, et olenevalt olukorrast, võib „päev“ olla ka 50 000 aasta pikkune. Need värvid, mille tõesuses omal ajal kindlasti kaheldi, on 20. sajandi teaduse valgusel tõeks osutunud.

Tuntuim teaduslik avastus on Einsteini relatiivsusteooria, kuid paljudel inimestel, kes ise füüsikast ei huvitu, ei ole õrna aimugi, mida see avastus endast tegelikult kujutab. Koraan puudutas seda teemat aga juba 1400 aastat tagasi.

Einsteini teooria kohaselt möödub aeg selle jaoks aeglasemalt, kes liigub valguskiirusel. Keskonnas, kus Maa elanik veedab 100 päeva, võtaks valguskiirusele lähedasel kiirusel liikujal aega 50 päeva. See avastus on relatiivsusteooria kõige huvitavam fakt: kiiruse tõustes aeg aeglustub. Seega on aeg relatiivne. Nii tunnid kui ka päevad tunduvad erinevas keskkonnas ja erineval kiirusel erineva pikkusega. Relatiivsusteooria näitab, et raskema gravitatsioonijõu puhul on aeg aeglasem. Päikese pinnal kõndiv inimene märkaks, et ta kell käib aeglasemalt ja kõiksugused bioloogilised ja anatoomilised funktsioonid ja liikuminegi on aeglasemad. Seda kinnitavad ka paljud tänapäevased uuringud, näiteks Briti Rahvusliku Füüsika-instituudi teaduri John Laverly katsed sünkroniseeritud täpsuskelladega laboratooriumis ja lennuki pardal.

Koraani värvid 70:4 ja 32:5 ei räägi mitte ainult aja relatiivsusest vaid tõestavad ka, et araabiakeelne sõna „yawm“ ei tähenda mitte ainult päeva selle tavalises 24-tunnises tähenduses vaid lihtsalt ka mingit teatud ajavahemiku või perioodi. Selle seletuse valguses on meil lihtsam mõista ka Jumala maailma loomist 6 päevaga (Koraan 7:54, 11:7, 10:3, 25:59, 32:4, 57:4) – enne universumi ja maailma loomist ei olnud aega, seega ei saanud olla ka meie tänapäeva mõistes 24-tunnist päeva. Nende 6 loomispäeva all tuleb mõista vaid 6 perioodi või etappi. Kosmosefüüsikaalased leiud on tõestanud, et meie maailm läbis tekkides mitmeid etappe, alates gaasilisest olekust galaktikateks muutumisest kuni Maad ümbritseva atmosfääri, vee ja metallide tekkimiseni. Ükski vana tsivilisatsioon ei ole sellistele etappidele viidanud, Koraan on aga meid juba ligi 14 sajandit tagasi valgustanud selles, kuidas meie maailm alguse sai.

„Tõepoolest, Me lõime taevad ja maa ja mis on nende vahel kuue päevaga ja väsimus ei puudutanud Meid.“ (50:38)

Einsteini eriline relatiivsusteooria paneb paika, et kiirus muudab aja suhteliseks, samal ajal kui Einsteini üldine relatiivsusteooria paneb paika, et gravitatsioon muudab aja suhteliseks. Olulist rolli mängib aga ka inimese enda tunnetus ajast. Me kõik teame, kuidas vahel minut tundub pikem kui tund, samal ajal kui aastad võivad mööduda kui nädalad. Koraan räägib meile ka sellisest aja suhtelisusest.

„Ja päeval, mil Ta nad kokku kogub, (tundub neile,) justkui nad poleks (Maale) jäänud kauemaks kui tunnikesest päevast ...“ (10:45)

„Ta (st Jumal) küsib: „Mitu aastat veetsite maa peal?“ Nad vastavad: „Veetsime päeva või osa päevast; küsi neilt, kes arvet peavad.“ (23:112-113)

Seega nii Koraan kui ka tänapäevateadus on ühel nõul – aeg on suhteline.

PIIMA TEKKIMINE

„Ja tõesti on teile kariloomades õppetund: Me joodame

teid sellest, mis on nende kõhtudes, seeditud toidu ja vere vahel – puhast jookjatele maitstvat piima.“ (16:66)

Tihti näeme kitsi, lambaid ja lehma rohtu söömas, kuid kunagi ei mõtle me sellele, kuidas saab sellest rohust toitev ja väärtuslik piim, mida joome ja millest piimatooteid valmistatakse.

William Harvey avastas vereringe ligi aastatuhat peale Prohveti (*saws*) surma. Prohvet Muhammedi (*saws*) eluajal ei teadnud keegi, et veri viib seeditud toidust imuvad toiduained piima moodustavatesse piimanäärmetesse. Veri kogub seeditud toidust moodustunud ained kokku ja transpordib need erinevatesse keha organitesse, kaasa arvatud piimanäärmetesse. Kogu protsess hakkab peale sellega, et veri puutub seedekulgla seinal kokku selle süga. Enne teekonna jätku vere juhtimisel imendub osa seeditud toidust soolde. Kogu see info on tänapäevase bioloogia, keemia ja seedefüsioloogia uuringute tulemus, millest 14 sajandit tagasi inimestel aimugi ei olnud. Piima tekkimisest ja kasutusest on veel muudki õppida. Piim on iga vastsündinud imetaja esimene toit, vaalast inimlapseni. Piimas on lapsele kõik vajalik olemas ja seda ei ole võimalik mitte ühegi maailmas eksisteeriva toitva toiduainega asendada. Isegi kui tänapäeval on olemas suurel hulgal rinnapiimaasendajaid, mida teadlased analüüside ja arvutuste tulemusel on püüdnud võimalikult rinnapiima sarnaseks teha, ei ole siiski veel loodud midagi sellist, mis ema piima asendaks. Lapsed, kes saavad rinda, võivad kuni pool aastat või kauemgi vaid rinnatoidul olla, samas kui kunsttoitu söövad lapsed peaksid arsti soovitusel juba neljandast elukuust alates lisatoidu saama, et hästi kasvada ja areneda. Ka on kunsttoidul olevate laste immuunsüsteem reeglina nõrgem, kuna rinnapiim ei ole beebidele mitte ainult toiduks vaid sisaldab ka aineid, mis lapse tervist tugevdavad ja ta haiguste

vastu immuunseks muudavad. Juba emaüas harjutavad lapsed põialt imedes rinna imemist. Seegi on tõendiks, et see kõik on Looja plaan, mitte mingi juhus.

Isegi kui inimlaps enam rinnapiima ei saa, jäävad piim ja piimasaadused, nagu juust, või, jogurt ja keefir, siiski tema toidusedelis olulisele kohale. Piimast saame me selliseid olulisi aineid nagu proteiine, laktoosi, suhkrut ja mineraalaineid nagu kaltsium, kaseiin ja fosfor, rääkima-ta hulgast vitamiinidest.

SÖRMEJÄLJE IDENTITEET

„Kas inimene arvab, et Me ei kogu tema konte kokku? Jah, Me oleme võimelised (isegi) ta sõrmeotsad taastama.“ (75:3-4)

Sõrmeotsad ei tähendanud Prohvet Muhammedi (*saws*) ajal inimestele suurt midagi. Alles 1856. aastal avastas Genn Ginsen, et sõrmeotste jooned on igal inimesel erinevad. Tänapäeval kasutab politsei sõrmeotsi omalaadse ID-kaardina, identifitseeridas nende abil kurjategijaid. See meetod on väga eksimuskindel, kuna isegi identsete kaksikute sõrmeotsajooned on erinevad. Seda omapä-rast ID-kaarti ei ole võimalik võltsida ja see jätab jälje igale asjale, mida puudutatud on. Seda ei ole võimalik ei imiteerida ega eitada. See on midagi, mis on vaid meile endile omane ja mida me kolmanda raseduskuu lõpust kuni surmani endaga kaasas kanname. Ka põletused, vi-gastused või vanadus ei suuda seda muuta.

Sõrmeotsad, nii väikesed ja tähtsusetud kui need ka paista võivad, on siiski igal inimesel erinevad ja seega, kui meie Looja on võimeline taastama iga Maa peal elanud isiku sõrmeotsad, ei saa olla kahtlustki, et ta ka kõik need inimesed taastada suudab. Vaid väikesest luutükist või imepisikesest nahatükist piisab tänapäeval selleks, et kätte saada inimese DNA, mis on inimajaloo üks suuri-maid avastusi. See on nii keeruline kood, et isegi pisim osa DNAST sisaldab enam kui kolm miljardit koodi. DNAs peituvat info üleskirjutamiseks läheks tuhat miljonile-heküljelist köidet. DNAST on võimalik kätte saada kõik keha puudutatav, alates täpsest juuksetoonist kuni väike-se sõrme küüne pikku-

seni välja. Üks me otsast selle info seega ei Loojal timenteid leeme meie taas-loomise-ga Viimsel Kohtupäeval.

HAAMAANI NIME MÕISTATUS

„Ja vaarao ütles: „Oo Haamaan, ehita mulle torn, et ulataksin (ronida) vahenditeni.“ (40:36)

„Ja vaarao ütles: „Oo väarikad, ma ei ole teadnud teil olevat muud jumalust peale iseenda. Süüta siis mulle, oo Haamaan, (telliste põletuseks tuli) savile ja tee mulle torn, et võiksin Moosese Jumalat vaadata. Ja ma tõesti arvan, et ta on valetajate hulgast.“ (28:38)

Nimi Haamaan esineb Koraanis viis korda. Koraani koha-selt anti Haamaanile ülesandeks ehitada torn taevasse, et vaarao saaks minna Moosese Jumalat vaatama. Vana Testamendi kohaselt oli Haamaan kuningas Ahaseuruse peaminister või visiir, kes võllas üles poodi, kuna ei saa-nud talle antud ülesandega hakkama. Oma raamatus „Moise et l’Egypte“² räägib ka professor Maurice Bucaille Haamaani nime kasutusest Koraanis. Ta mainib, et paljud Koraani suhtes eelarvamusega inimesed on Muhammedi (*saws*) süüdistanud Piibli info, sealhulgas Haamaani nime, kopeerimises ja üheks tõendiks Koraani väljamõelduse kohta on just seesama Haamaan.

Prantsuse egiptoloog ja Egiptuse uuringute algataja Jean Francois Champollion (1790-1832) on kõige tuntum just sellepolest, et suutis 1822. aastal viimaks Rosetta kivi abil esimesena hieroglüüfe dešifreerida hakata. Rosetta kivi leiti 1799. aastal Niiluse läänesuudmest ja selle tekst, kirjutatud kahes keeles ja kolmes kirjas, on määrus Ptole-my V troonileasumise mälestamiseks.

Tänu Jean Francois Champollioni avastusele oli võimalik lugeda ka paljusid Egiptuse tsivilisatsiooni valgustavaid hieroglüüftekste. Viinis asuvas Hofi muuseumis on muu hulgas tänapäeval võimalik lugeda ka Haamaani läheda-sest suhtest vaaraoaga.³ „Haamaan“ on kirjas kui vaarao ehitustööliste juht. Seega on igati loogiline, et Jumal Ko-raanis Haamaanist just seoses torni ehitamisega räägib.⁴ See info on aga aastasadu, et mitte öelda aastatuhandeid, inimeste eest varjul olnud. Kuidas oleks võinud harimatu ja kirjaoskamatu Araabia poolsaare elanik teada midagi sajandeid varem elanud Egiptuse vaarao ehitusmeistrist? Ainus viis selle teadmise saamiseks on ilmutus Jumalalt.

Allikas: <http://www.quranmiracles.com>

² pr k – „Mooses ja Egiptus“

³ Walter Wreszinski, „Aegyptische Inschriften aus dem K.K. Hof Museum in Wien“, 1906, J.C. Hinriesche Buchhandlung.

⁴ Herman Renke, „Die Aegyptischen Personennamen, Vierzeischnis der Namen“, Glückstadt, Band I, 1935.

PARIM DAWA ON HEA EESKUJU!

Autor: Aisha

Islam ei ole samasugust misjonikäsku kui kristluses. Me peame küll enda ümbritsevatele islami sõnumist teada andma, kuid oma usku teistele „pähe määrida“ meile käsuks pandud ei ole. Ja kuidas saaksimegi millegi nii vääruslikuga kui Jumala sõna „pähemäärivalt“ ringi käia?

Pähe võib ükselt uksele käies või tänaval seistes määrida ajakirju, brošüüre, lendlehti, või isegi raamatuid, dušise-gisteid või tolmuimejaid, kuid mitte Kõikvõimsa Allahi viimast sõnumit inimkonnale. Ei, selle järele peab ise vajadust tundma; see tuleb ise üles otsida ja kui siis meilt selle kohta küsitakse, võime me rõõmuga selle kohta infot jagada; aga sedagi vaid siis, kui oleme selleks piisavalt kompetentsed. Ebaadekvaatne info võib vahel olla kahjulikum kui üldse mitte infot.

Koraanis on kirjas, et usus ei ole sundi (2:256). Ja kuidas saakski olla, kui usk on midagi, mis asub meie südames ja südant ju sundida ei saa? Meie südamesse näeb vaid meie Looja, Kes teab isegi selle sügavamaid saladusi; Kes teab täpselt, kes usub ja kes mitte.

Meie, kes me enamik oleme sündinud mitte-moslemite perekonnas, tahaksime aga siiski oma suures õhinas pereliikmetele valgust näidata. Parim viis neile islamit tutvustada ei ole mitte pidev kritiseerimine või diskuteerimine vaid vaikne hea eeskuj.

Tahaksin teiega jagada üht liigutatavat kogemust, mis mulle Pariisi peamošee islamiloengute ajal osaks sai.

Ühel laupäevahommikul, kui me parasjagu nagu tavaliselt ennast loenguks valmis seadsime ja šeikhi ootasime, nagu meil ikka tavaks oli, et naised vaikselt ühel pool ja mehed teisel, torgati üks pisike blond pea uksevahelt sisse. Ruum üle vaadatud ja peanoogutusest järeldades veendunud, et tegemist on õige kohaga, järgnes naeratavale näole ülejäänud poisivolask. Tal olid hõbeblondid lokiid juuksed, mille tukka ta alatasa suurtest pidevalt naeratavatest helesinistest silmadest eemale pidi puhuma; tumesinised kottpüksid; erinevat värvi paeltega hiiglasuured käimad; erkoranz T-särk kirjaga „Je suis le plus cool!“; kaelas ja randmete ümber nahast paelad, seljas kiivri- ja rullisuhoidjaga seljakott ja kaenla all vana rula. Ise oli ta päris pisikest kasvu, näo järgi kusagil teismee alguses. Ta astus julgelt edasi, võttis meeste teises pingireas ühe imestusest ammuli suu vahtima jäänud musta hiiglasel kõrval istet, sättis oma rula tooli alla ning koukis seljakotis välja vihiku ja pastaka. Vihiku esimeselt lehelt

avanud, jäi ta, naeratus ikka veel näol, ootama nagu teised.

Kui šeikh sisse astus, ei märkanud ta kohe meie noort külalist. Ta astus klassi ette ning küsinud peale tavalist tervitust oma õpilaste tervise ja möödunud nädala kohta, alustas loengut. Vaid mõned minutid saigi ta palverännakust rääkida, kui ta järsku vait jäi. Meie silmad pöörusid tema suunas, aga tema jälgis üksisilmi väikese blondi poisi süvenenud kirjutamist.

Kui vaikus oli juba pea pool minutit kestnud, tõstis viimaks ka poiss pead ja naeratas.

„Assalamu alikum, pojake, mis su nimi on?“ küsis šeikh poisile vastu naeratades.

„Pierre.“

„Pierre, see on väga ilus ja väärikas nimi. Kui vana sa oled, Pierre?“

„Kolmteist, härra.“

„Kolmteist? Ma ša Allah! Kuidas sa siia sattusid, Pierre?“

„Otsisin netist infot ja tulin.“

„Aga, aga, aga ... Pierre, sinu vanemad ei ole ju moslemid, ega?“

„Ei, nad on katoliiklased.“

„Ja millest on tingitud sinu huvi islami vastu? See on muidugi väga tore, ma ša Allah, aga ikkagi tahaks me kõik teada, et ... MIKS?“

Pierre naeratas kavalalt, nii et ta mõlemasse põske tekkis sügav naerulohuke ja jutustas meile oma loo. „Mul on lahe naabripoiss ja klassivend Abdelkadir, kellega oleme pinginaabrid ja üldse parimad semud. Mina käin tihti temal külas ja tema minul. Ma ikka olen imestanud, et kui viisakalt, kannatlikult ja ilusti ta oma emaga käitub: vaatab nooremaid ödesid, käib poes, teeb oma koolitükid kohe ära kui öeldakse ja üldse ei ütle emale kunagi halvasti, nagu mina vahel ikka südametäiega teen. Olen mõelnud, et kuidas see tal küll õnnestub ja üks kord küsisingi. Tema aga ütles, et Allah ei luba tal oma ema vastu ebaviisakas ja jäme olla. Ma tahtsin siis Allahilt paluda, et ta ka mind nõnda kannatlikuks teeks, sest mul on kurb vaadata oma ema silmi, kui olen talle halvasti öelnud. Samas ei saa ma ise sinna midagi parata. Kui Abdelkadir on oma emale nõnda hea, kuna ta on moslem, siis tahan ka mina moslem olla ...“

Ma ša Allah, see oli meie kõigi jaoks väga eriline päev!

1 prantsuse keel – Ma olen kõige lahedam!

Minu tutvus võrratu Türgiga

Autor ja pildid: Amina Tallinnast

Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.

Alhamdulillah, kiitus ja tänu Jumalale!

Aitäh meie õpetajatele Imanile, šeiikh Ildarile, reisijuhile šeiikh Ramadanile, Gajarile ja teistele, tänu kellele õnnestus juuni esimesel nädalal Türgit külastada.

See külaskaik ületas kõik ootused! Olen juba ammu soovitud Türgis ära käia, aga mingitel põhjustel pole see kunagi õnnestunud. Siit veelkord kinnitus, et kunagi pole vaja liialt kurvastada, kui midagi ei õnnestu, sest Jumalal on meie jaoks kindlasti midagi paremat varuks.

Meie sõit läks lahti Riiast, kuhu olime bussiga sõitnud ja kus kohtusime leedukatega, et koos edasi Istanbuli lennata. Juba Türgi lennukis saime maitsta nende sööke, millele saab vaid kiidusõnu jagada. Kohale jõudsime õhtul, misjärel algas pikk sõit Euroopa poolelt Aasia poolele, kus oli meie elupaik: villa, mille on annetatud moslemitele kasutamiseks. Eestis teadsime, et hakkame elama ühiselamus, kuid see erines muidugi tunduvalt meie ettekujutusest.

Liiklus on Istanbulis väga intensiivne: palju autosid ja ummikuid, kuid erilist signaalitamist ei kuulnud, nagu tavaliselt lõunamaades.

Süüa saime väga hästi, kolm korda päevas. Vahepeal ei jõudnud isegi kõht tühjaks minna, ainult jooma pidi palju, kuna oli hirmus palav.

Viimane hommikusöök ja hüvastijatt oli planeeritud roosiaias, aga kuna sadas vihma, siis istusime aiamaajas ja imetlesime läbi akna kaunist aeda.

Meid võttis vastu Aziz Mahmud Hudayi Vakfi nimeline organisatsioon (www.hudayivakfi.org). Enne on olnud *wakfid* taimedele, loomadetele, lindudele jne (näiteks aidati neid linde, kes ei jõudnud oma rännet lõpuni viia: neid majutati, toideti ja hooldati).

Meie giidid-tõlgid kuulusid kõik sellesse organisatsiooni. Kui uhked (heas mõttes!) nad on oma maa ja kultuuri üle! Kui Istanbul tähendab tõlkes palju islamit, siis seda oli kohe tunda ja näha – igal pool kõrguvad minaretid; milline kord, puhtus ja organiseeritus valitseb igal pool! Millised islamiajaloo aarded on nende valvata! Kolmes erinevas muuseumis nägime Prohveti (*saws*) juukseid. Ühes muuseumis, mis avati meie, Eesti moslemite, jaoks spetsiaalselt (sest muidu on see avatud vaid *ramadaani* ajal), nägime veel Prohveti (*saws*) alussärki ja nahast jala-varju. Topkapi palee-muuseumis nägime Prohveti (*saws*) pitsatiga sõrmust, õigesti juhitud kaliifide (*raa*) mõõku, prohvet Moosese (*as*) keppi (mis küll ei olevat originaal) ja palju muudki huvitavat islami kohta.

Topkapi palee-muuseumi tasub minna kohe avamisajal ja otsekohe islamiajaloo poolele siirduda, sest hiljem olevat seal sellised rahvamassid, et raske on midagi näha. Teises osas kulda ja kalliskive vaadates pidime juba järjekorras seisma.

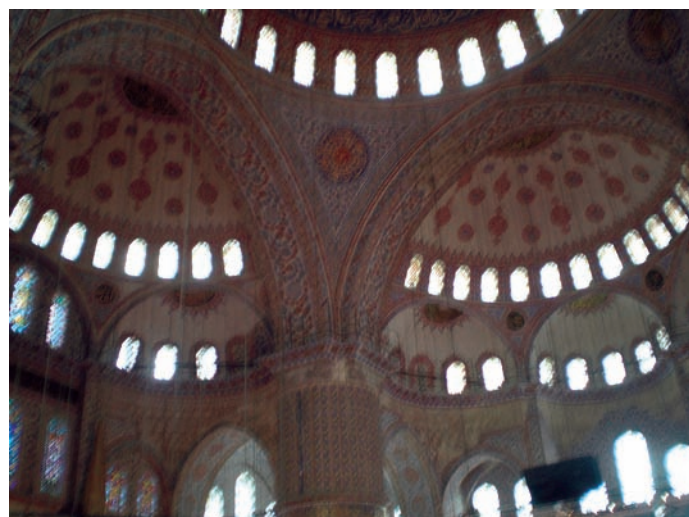
Tundus, et käisime päevas soovitusliku 10 000 sammu asemel 100 000 sammu ja sellest andsid tunda jalad: need sultanipaleed, roosiaiad, pargid ja muuseumid on tohutult suured. Oli ääretult meeldiv, kui sai jahedasse

bussi istuda ja ummikutes jalgu puhata. Meie päevad algasid varahommikul ja lõppesid hilisõhtul, kuid vastasel juhul poleks jõudnud nii palju näha ja teha. Kuid meile tehti ka üllatusi; näiteks viidi meid ühel hommikul väga erilisse mošeesse palvetama. Samuti ei saa kuidagi unustada tunniajalist laevasõitu Bosporusel. Hommikuti oli alati kindel äratus, kuna palvekutse kõlas nii võimsalt. Reedel palvetasime „Sinises“ mošees. See oli rahvast tulvil. Siirdusime rōdule naiste alale, arvates, et seal on rohkem ruumi, kuid võta näpust! Üks öde, nähes ilmselt meie kimbatust koha leidmisel, loovutas oma koha aknaorvas, kus oli maas pehme vaip, ja suundus ise ettepoole ridadesse palvetama.

Mošeesse ja majja sisenedes võetakse Türgis juba trepil kingad jalast. Suurtes mošeedes jagatakse tasuta kilekotte, kuhu jalanõud sisse panna ja endaga kaasa võtta; väiksemates kohtades on aga ainult kingariulid. Ka hotelli sisenedes tuli kingad jalast võtta.

Ühel päeval saime natuke turul käia. Hoidsin tatarlaste

lähedusse, kuna nad said oma tatari keelega päris hästi suhelda, sest inglise keelt paistab et tavarahva hulgas eriti ei osata. Ostmisel abistas meid giid-tõlk. Kui väga rahvarohketesse kohtadesse läksime, oli meiega vahemalt kolm noormeest kaasas, kes valvasid, et me ära ei kaoks. Käisime ka kahes pulmas ja ühel matusel. Üks *nikah* oli meie enda grupiõe oma ja toimus meie elukohas ühel õhtupoolikul. See oli ka meie ainus vaba õhtu, mis sai väga toredalt sisustatud. Teises pulmas käisime Konyas, kuhu sõitsime lennukiga ja ööbisime ühe öö hotellis. Pulma sõitsime sealt hommikul bussiga. Mulle tundus, et suurde spetsiaalsesse pulmahalli, kus kõik seinad olid kaetud suurte lillevanikutega, tulid kõik hotellikülalised. Seal pakuti meile hõrgutavaid pulmasööke, umbes 5-6 erinevat toitu, mis kõik olid väga maitsvad. Kuna seal linnas elab umbes kaks miljonit inimest, siis seda pulma pidi külastama vähemalt 100 000 inimest. Pulmas oli meiega kaasas öde, ajakirja „Zolotoi Rodnik“ toimetaja, kes kõike täpselt seletas.

Konyas käisime ka matustel, kus oli samuti palju rahvast. Sisenemisel anti kõigile veepudel. Istusime aias, kus üle puude oli päikesevarjuks tõmmatud suur kate, aga kahjuks sinna alla me enam ei mahtunud. Leidsime endale koha noore õunapuu all, millel olid väikesed õunad küljes. Sisenemisel antud vesi läks nagu kerisele, kuna päike paistis otse lagipähe. Jutluse tõlkis meie öde. Väljudes jagasid lapsed kommi.

Konyast tagasi tulles sadas Istanbulis vihma – nii Eesti ilma moodi. Meie meel oli kurb, kuna pidime lahkuma oma kalliks saanud sõpradest ja võrratust Türgist. Jumal õnnistagu Türgimaad ja selle elanikke! Ülistus Allahile, rahu ja õnnistus Prohvet Muhammedile (*saws*), tema perele ja kaaslastele (*raa*). Kiitus Allahile, kõige eksisteeriva Valitsejale ja Isandale!

Piltidel:

Artikli alguses pilt vanast linnamüürist

1. Pulmahall
2. Konya
3. Topkapi palee makett
4. Topkapi palee
5. Suveniiripood
6. Turg
7. Kebab!
8. Meie grupi elukoht
9. Roosiaed
10. Meie grupi elukoht

ISLAMIUUDISED

ALATES 2009. AASTAST ON LOOTE VÄÄRARENGU JUHTUMID GAZA PIIRKONNAS KAHEKORDISTUNUD

Gaza haiglates võib sünnitusosakonnas näha kummalisi, peaaegu UFO-laadseid olendeid. Kas need on tõesti inimlapsed või on nad pärit mõnelt muult planeedilt, põgenenud mõnest Hollywoodi filmist? Vastus võib teid üllatada, kui palestiinlannast ema ütleb, et see on tema vastündinu!

Palestiina Tervishoiuministerium Gazas on edastanud mitu pressiteadet selle kohta, milliseid tagajärgi põhjustavad inimestele ja kogu keskkonnale Iisraeli sõjarünnakutel erituvad mürgised metallid, mis on eriti ohtlikud arenevale lootele.

Väärarenguid esineb Gazas eelnevaga võrreldes poole rohkem. Grupp teadlasi NWRCst (uute relvade uurimise

komitee) leidsid uurimise käigus Gaza erinevatest piirkondadest valget fosforit ja teisi inimorganismile äärmiselt mürgiseid metalle, mis on neisse piirkondadesse laadunud Iisraeli pommiaktsioonide tagajärjel. Uurimus näitab, et sünnidefektide arv on kõrgeim justnimelt neis piirkondades, kus on toimunud intensiivsemad rünnakud. Genfi konventsiooni inimõiguste harta kohaselt on keelatud relvana kasutada valget fosforit. Iisrael on seda nõuet aga eiranud. Gaza 1,5 miljonit elanikku ning veel sündimata põlvkonnad on tõsisel ohus.

Mariam Hamed - 16. veebruar 2010 – <http://palestinente.com>

KUUEKORRUSELISE MAJA KÕRGUST JEESUSE KUJU TABAS PIKSELÖÖK

Monument „Kuningate Kuningas“ Ohio osariigis Ameerikas sai 14. juuni hilisõhtul pikselöögi ning põles 15. juunil maani maha, jättes järele vaid mustaskõrbenud raudskeleti ning plastitükikesi.

Raudraamile valatud plastist Jeesuse kuju oli ligi 20 meetrit kõrge, põhjast ligi 13 meetrit lai ja kujutas endast käsi üleval hoidva Jeesuse torsot. Kuju oli ühe kiriku hoovil seisnud alates 2004. aastast ning muutunud piirkonna populaarseimaks vaatamisväärsuseks. Tuli levis monumendilt kuni lähedalasuva amfiteatrini, kuid suudeti siiski lõpuks kustutada. Rahaline kahju ulatub umbes 10 miljoni Eesti kroonini. Kedagi õnnetuses kannatada ei saanud.

„Mõned inimesed korjasid lähedalasuvast tiigist välja kujust järelejäänud plastitükikesi, et viia need oma koju mälestuseks,“ ütles kiriku pastor Darlene Bishop. „See kuju oli paljudele väga tähtis,“ lisas ta.

Bishopi sõnul taastatakse Jeesuse kuju kiriku õuel, kuid seekord kasutatakse materjalina midagi tulekindlat.

Pastori abikaasa Lawrence Bishop oli 2004. aastal öelnud,

et nende eesmärgiks oli kujuga inimesi aidata, mitte neile muljet avaldada. Pastor oli pakkunud lootuse ja lunastuse majaka võrdkujuna välja Jeesuse kuju.

Jumal on Koraanis öelnud: „Ja tööpoolest tuli Mooses teie juurde selgete tõenditega, kuid teie võtsite vasika peale seda (kummardamiseks). Te olete õiguserikkujad!“ (2:92)

„... Uskuge Allahisse ja Tema sõnumitoojatesse ja ärge öelge: „kolm“. Hoiduge – see on teile parem. Tõesti, Allah ei ole muud kui Üks ja Ainus Jumal. Ta olgu Ülistatud, kõrgemal poja saamisest ...“ (4:171)

Paistab, et ka tänapäeval veel võtab Jumal vaevaks meid hoiatada ja näitab oma võimu neile, kes kummardavad jumalustena teisi peale Tema. Ma ša Allah! Kui nad vaid mõistaksid!

Allikas: http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2010/06/15/AR2010061501482.html?wpisrc=nl_pmheadline

UURIMUS: EESTI NAISE IDENTITEET MOSLEMINA (1/4)

Autor: Age Ploom

Sissejuhatus, uurimuse osade valik ja kommentaarid: Aisha

Viimasel aasta jooksul on meie info@islam.pri.ee aadressile saabunud võiks isegi öelda hulgaliselt elektronkirju abipalvetega erinevate uurimuste jaoks islami kohta. Osad neist uurimustest on üles ehitatud küsitluse peale ja meil on palutud võimalikult paljudele moslemitele küsimusi edastada.

Konkreetne uurimus on EELK usuteaduse instituudi usuteaduskonnas kirikuloo õppetoolis sel kevadel kaitstud töö, milles magistrant Age Ploom uuris Eesti naise identiteeti moslemina ja mille koostamisele on küsitluse täitmisega kaasa aitanud kuus Eestis elavat eestlannast moslemit.

Töö eesmärgiks oli autori sõnul analüüsida, kuidas on eestlannadest moslemid islamit enda jaoks lahti mõtestanud ning millised muudatused on toimunud nende käitumis- ja mõtteviisides seoses islami usku pöördumisega.

Enne küsimustiku analüüsiosa, millega teil alates käesolevast kuukirjast järgnevate kuude jooksul võimalik tutvuda on, oli magistratöös esindatud ka üks osa eestluse lahtimõtestamiseks ja teine islami põhitõdedega tutvumiseks.

Küsitluse vastajatele oli kolm kriteeriumi: nad pidid elama Eestis, olema eestlannad ja nõ „isehakanud“ moslemid ehk konvertiidid. Autor kirjeldab oma valikuid järgnevalt: „Valimi koostamisel võeti eesmärgiks valida võimalikult erineva tausta, vanuse, hariduse ja moslemiks olemise staažiga eestlannadest moslemid. Erinevusi taotleti põhjusel, et anda võimalikult laiaulatuslik ülevaade eestlannadest moslemite käitumis- ja mõtteviisidest.

Valimi moodustasid 6 naist vanuses 19-49 eluaastat. Hariduselt on kolmel naisel kõrgharidus, ülejäänud kolmel on põhiharidus, lõpetamata keskharidus või keskharidus. Tee islamini leiti kas välismaal elades (n=2), interneti vahendusel (n=3), läbi teiste inimeste (n=2) või Jumalat otsides (n=2). Kõige pikemalt islami usus elatud on 16 aastat, kõige lühemalt 7 kuud. Kolm vastanutest on abielus

ja üks kihlatud moslemist mehega. Kolmel respondentil on moslemist abikaasaga lapsed ning kahel on eelnevatest abieludest eesti meestega lapsed.“

Olles tööga tutvunud ning arvestades sellega, et vastajateks oli vaid kuus naist, vastused anti kirjalikult (seega ei ole kindlasti kõike edasi antud) ja mitte näost-näku suuliselt (mis juhul oleks saanud paljusid küsimusi täpsustada) ja et sellised analüüsid on alati pigem subjektiivsed, võib kokkuvõtteks öelda, et kindlasti tekkis antud uurimusest mingi pilt eestlannadest moslemitest, kuid see pilt on siiski kohati (näiteks haridustaseme järgi tehtud võrdluses) moondu ega peegelda tegelikku olukorda.

Sellest hoolimata on töö siiski väga informatiivne ja huvitav ning loodame, et tulevikus saab selle baasil edasi teostada ka põhjalikumaid ja objektiivsemaid uurimusi. Usun, et palju rohkem ja adekvaatsemat infot oleks võimalik saada liigitades eestlannadest moslemid nende haridustaseme järgi vaid näiteks selle järgi, kui kaua nad juba moslemid on olnud. Paratamatult teavad need, kellel „staaži“ vähem, ka islamist vähem.

Uurimisobjekt – eestlannast moslemi eestlase külg

Selle kuu osas vaatleme uuringutulemusi lähtuvalt sellest, millised vastused analüüsija arvates olid tugevamalt mõjutatud eestlase kui moslemi küljest. Samas on sattunud siia ka selliseid vastuseid, mis paistavad analüüsijale mitte-islamlikud (nagu lahtus või kellele jäävad lahtusel lapsed), kuigi tegelikult islamis lubatud.

Eestluse perspektiiv on loodud respondentidele saadetud küsimustike vastuste põhjal. Perspektiivi loomise aluseks võetakse esimese peatüki teooria – eestlus¹ – mis on koostatakse Eesti ühiskonnas läbi viidud sotsiaal- ja kultuuriuuringute andmete põhjal. Respondentide vastuseid esitatakse eestluse perspektiivist ja käsitletakse vastavalt küsitlusele neljast vaatepunktist: suhtumine ühiskonda, maailmavaade, perekond ja elustiil. Respondentide vastused on liigitatud lisaks vaatepunktidele kergemaks järgimiseks vastustest esilekerkivate teemade kaupa.

SUHTUMINE ÜHISKONDA

1. Poliitika

„Valimas ei käi ja ei arva poliitikast mitte midagi.“ Respondent 1

„Poliitikast tean sama vähe, kui lehm lennukist.“ Respondent 2

„Olen käinud, aga kuna ma poliitikast eriti ei huvitu, siis ei taha ka valima minna, et lihtsalt oma hääl üki-kaki-kommi-nommi põhimõttel ära anda.“ Respondent 6

2. Ajateenistus

„See pole enam tahtmise küsimus vaid kohustus, mis on eesti mehepoegade õlule pandud.“ Respondent 2

„Võib minna, kui ta ise soovib.“ Respondent 3

3. Traditsioonilised eesti pühad

„Jõulud on pere ühine ettevõtmine. Mis saaks mul olla selle vastu, kui perekonna ja lähedastega koos viibida. Praegune elutempo on kiire ja paljud töötavad välismaal ning nende nägemine on harv juhus. Ei tea ühtegi last, kellel oleks midagi kingituste vastu. Usust jõuludesse on asi kaugel, pigem on tegemist traditsiooniga, kadri- ja mardipäev on lastele lihtsalt lõbus vaheldus.“ Respondent 2

1 Käesolevas kokkuvõttes seda peatükki ei ole.

„Tähistame samamoodi nagu minu enda perekond, st jõuludel on perekondlik õhtusöök, ülestõusmispühadel värvitakse mune, jaanipäev on perekondlik lõke ja grill; mitte religioosne püha.“ Respondent 6²

4. Päkapikud ja jõuluvana

„Vanaema juures olles päkapikud ikka vahest käivad.“ Respondent 1

„Jõuluvana toob kingitusi küll vähemalt niikaua, kuni me Eestis veel elame.“ Respondent 2

„Mis puutub jõuluvanasse, siis meie peres ei ole jõuluvana väga ammu käinud, pakid antakse lihtsalt salmi eest üle. Kui lapsel peaks näiteks lasteaias jõuluvana käima, ei näe ma selles suurt probleemi.“ Respondent 6

5. Kogukondlik aktiivsus

„Olen olnud laulukooris ja ka käsitööringist, kuid hetkel ajapuuduse tõttu ei ole muudest üritustest osa võtnud.“ Respondent 1

„Võtan osa lasteaias toimuvatest üritustest ja aitan, kui minult mingit teenet palutakse.“ Respondent 2

„Võtan hea meelega osa laulukoorist, keeleõppest, käsitööringist, trennidest, kampaaniast „Teeme ära!“, lumelinna ehitamisest, talgutest.“ Respondent 3

„Praegu käin rasedate joogas ja perekoolis. Tavaliselt on nii vähe aega, et selliste asjadega tegeleda ei jõua.“ Respondent 6

6. Hobid

„Tegelen aktiivselt aeroobikatrenniga nii enne kui ka praegu. Looduses mul meeldib jalutamas käia ja fotosid jäädvustada.“ Respondent 1

„Mind lumuvad muusikariistad ja ma soovin nendel mängima õppida, musitseerin kodus pidevalt.“ Respondent 2

„Peamisteks hobideks reisimine, rulluisutamine, lugemine, jalutamas käimine.“ Respondent 3

„Minu suurimaks hobiks on olnud lugemine. Varem käisin ka aeroobikas, kuid see jäi ära juba õpingute alguse ajal, mitte islami tõttu. Olen ka käsitööinimene. Selle hobiga tegelen aina rohkem. Abikaasa ei otsusta ei minu hobide ega vabaaja sisustamise üle, kui just tal endal ei ole samal ajal vaba aega ja ta midagi koos ei taha teha.“ Respondent 6

Analüüs

Poliitika vastu huvi ei tunta (n=5) ning valimas käiakse harva (n=2). Arvatavasti ei ole eesti erakonnad suutnud usaldust tekitada ning ei nähta võimalust oma hääl andmisega, parandada enda heaolu riigis. Eestis ei ole ükski partei oma propagandas märkinud klauslit, mille kohaselt soovitakse muuta Eesti religiooselt võrdõiguslikumaks. Samas näitab riigi vastu austust, armastust ja usaldust naiste soov saata oma poeg Eesti kaitsevähke (n=5), mis on 18–27 aastaste Eesti meessoost kodanike kohustus ja rahvuslik õigus.

Eestis traditsioonilisi pühasid nagu jõule (n=3), ülestõusmispühi (n=1), jaanipäeva (n=2), kadri- ja mardipäeva (n=1) tähistatakse meeleldi³. Mõned nende pühadega seotud traditsioonid on sajandeid vanad ning algselt olnud kristliku või paganliku algupäraga. Naised ei tead-

2 Kindlasti oleks tasunud küsida, kas eestlannadest moslemid ka väljaspool Eestit neid pühi peavad. Usun, et enamik oleks sellele eitavalt vastanud, kuna reeglina Eestis tähistatakse neid soovist mitte-moslemitest pereliikmeid solvata.

3 Vaat. eelmine märkus, mida tõestab ka punkti 4 – päkapikud ja jõuluvana – vastused.

vusta pühade sügavamat olemust⁴, vaid tähistavad neid kui rahvuslikke pidupäevi. Samamoodi ei seostata päkapikkude sussi sisse kommi toomist (n=1) või jõuluõhtul kinke toovat jõuluvana (n=1) kristliku taustaga, vaid see on meeldiv traditsioon, mis muudab lapsele advendiaja ootusärevamaks ning distsiplineerib olema parem laps, et ihatud kingid jõuluõhtul jõuluvanalt välja lunastada. Kogukondlikest üritustest nagu kampaaniast „Teeme ära!“, lumelinna ehitamisest, erinevatest talgutest ollakse nõus röömuga osa võtma (n=2). Naised on enda jaoks teadvustanud ümbritseva inimeste ja kogukonna olulisuse ning lahti mõtestanud, et teisi aidates aidatakse iseennast ning andmisrõõm on alati suurem kui saamisrõõm. Iseendaga rahulolu ja sisemine rõõm sõltuvad ka hobidest, millega tegeletakse. Individualistlikku meelelaadi silmas pidades sobivad eestlannadele üksikalad (n=5).

MAAILMAVAADE

1. Maailmavaade noorena

„Võtsin osa ka pühapäevakoolist ja olen uskunud alati, et Jumal on olemas, kuid ma ei teadnud midagi peale piiblitlugude, kus kirjutati prohvetitest – Noast, Aadamast ja Eevast, Jeesusest. Piiblitlugude lugemisega lõppeski kogu mu teadmine uskumisest. Palju aastaid hiljem, kui Jehoo-va tunnistajad hakkasid ükselt uksele nõ. kuulutama käima, lasin ma neid lahkesti sisse ja lobisesime koos. Seal sain palju informatsiooni kristlastest ja nende usust ning mida Jumal meilt nõuab, kuid see tundus kuidagi poolik ja nad ei osanud paljudele mu küsimustele vastata.“ Respondent 2

„Olen pärit baptistlikust perest (vanavanemad, ema ja õde), lapsest saadik kristliku eluviisiga kokku puutunud. Ise ristitud ei ole (baptistid ei risti beebisid, vaid igaüks ise täiskasvanuna leiab oma tee ja otsustab). Pean mainima, et juba varem, olles teadlik vaid kolmainu Jumalast, tundsin

palvetades, et nõ Isa-Jumalale pööratakse liiga vähe tähelepanu Jeesuse kõrval, aga et Tema ju ikkagi löi kogu selle maailma ja kõik, mis siin on. Ma siis ikka püüdsin oma palve võrdselt jaotada.“ Respondent 3

„Ma ei olnud kristlane, kuid käisin pühapäevakoolis. Seal käisin ainult sõprade pärast ning iga talv saime me Ameerikast pakke. Hiljem oli mul suur tahe minna Soome, aga ma ei saanud, sest ma ei olnud ristitud. No, siis ma palusin end ristida ja saingi Soome. Ma kasutasin kristlust oma tahte järgi ära. Kuid ma märkasin, et ükski inimene ei kontrolli kirikus, kas kirikuisa räägib tõtt, mis on Piiblis. See pani mind väga mõtlema.“ Respondent 5

„Käisin luteri pühapäevakoolis. Kuna mulle seal küsimuste tõttu enam-vähem algusest peale selgeks tehti, et olen väike pagan, siis pidasin end küll kristlaseks edasi, kuid mõne aja pärast enam pühapäevakoolis ei käinud. Ja kuna kirikuõpetaja jutlused mind alati uniseks ajasid, ei käinud ma mõne aja pärast enam ka kirikus, kuigi pidasin end edasi kristlaseks. Pidasin end kristlaseks kuni hetke-

4 Kindlasti on liialdus öelda, et keegi pühade sügavamat olemust endale ei teadvusta, kuna sel teemal oleme juba varemgi omaval diskuteerinud. Küsimus on pigem selles, et kuna Eestis reeglina tähistatakse neid pühasid lihtsalt traditsioonist ja mitte kristlike pühadena, mida nad oma algupäralt loomulikult on, ei taha eestlannadest moslemid oma perele, eriti laste olemasolul, seda röömu keelata. Seni, kuni pühasid otseselt kristluse ja Jeesusega ei seostata, ei ole ka islamistest keeldu.

ni, kui mõistsin, et kristluses on liiga palju asju, mida ma omaks võtta ei saa, et saaksin end veel kristlaseks pidada. Ma ei suutnud leppida kolmainsuse ja Jeesuse Jumala pojaks olemisega. Kirikuõpetaja küll püüdis mulle seletada kolmainu olemust, aga tema seletused ei olnud minu jaoks loogilised. Nagu see muna kolmeks jagamise jutt, mida kangesti targaks peetakse. Minu meelest, ei tõesta see kuidagi, miks Jumal on 3. Kui inimesel on nahk, liha ja luu, ei tähenda see, et temagi oleks 3." Respondent 6

Analüüs

Nõukogude võim katkestas koolides usulise hariduse andmise ning religioon oli sel ajaperioodil Eestimaal tabu. Taasiseseisvumise protsessi käigus tekkis usuline ärkamine ning paljud inimesed leidsid tee kirikutesse. Respondendid on noorena osa võtnud pühapäevakoolitööst (n=5), kuid ei leidnud sealt enda jaoks tähtsatele küsimustele vastuseid. Ma leian, et põhjus võib peituda selles, et kirikud ei olnud usuliseks ärkamiseks valmis – õpetama pandud inimestel puudus teoloogiline haridus ja maailmapilt ning õppematerjalid olid kas tõlgitud, kuid mitte kohandatud siinsetele oludele, või pandud kokku kohapeal, arvestamata kirikusse tulevate inimeste maailmapildi avarust.⁵

PEREKOND

1. Ümberlõikamine

„Ei ole lasknud oma poega ümber lõigata. Poiste ümberlõikamisse suhtun positiivselt, kuid ei leia, et see vajalik oleks ilma mingisuguse kliinilise haiguseta, sest pesta saab ka väga hõlpsasti eesnaha alt.“ Respondent 2

2. Laps ja usk

„Püüaksin temas eneses huvi tekitada, mitte sundida, kuna muidu tunneb laps, et palvetamine on pigem temale karistuseks määratud, kui õnnistuseks.“ Respondent 3

3. Kool

„Segaklassid võivad loomulikult olla, kuid kehaline kasvatus ikkagi eraldi.“ Respondent 2

„Olen rahul segaklassidega, ei näe probleemi.“ Respondent 3

„Ühes mõttes oleks hea, kui segaklassid oleksid 1-6 klassini, aga edasi juba eraldi. Aga teises mõttes, nad võivad õppida koos, aga distsipliin peab olema suur ja tugev ning poisid istuksid poistega akna või ukse pool ning tüdrukud vastupidi.“ Respondent 5

4. Kunstitunnis aktimaali joonistamine

„Jah, lubaksin. See on ju samamoodi Jumala looming.“ Respondent 3

5. Lapse hobid

„Kuna elan maakohas, siis ei olegi siin eriti võimalusi treeninguteks või trennideks ja ka pole millelegi piiranguid seada. Kui lapsel on andi ühele või teisele alale, siis ma arvan, et ka leiab lahenduse ja võimaluse, kuidas sellega tegeleda.“ Respondent 1

„Nii väikestele lastele ma piiranguid ei sea, käigu nad kunsti-laulu või tantsuringis.“ Respondent 2

„Ei sea piiranguid trennidele ja ringidele, ei tule ühtki trenni hetkel meelde, mis võiks olla moslemile mittenäidustatud, ebapuhas.“ Respondent 3

6. Lapse õppima minek välismaale

„Kui olen kindel, et laps võõral maal hakkama saab, siis miks mitte.“ Respondent 1

7. Laps ja ööklubi

„Lastel on koolis palju pidustusi. Enamasti algavad need kell kuus õhtul ja kestavad paar tundi. Mis puutub ööklubidesse, kui nad juba vanemad on, siis ma loodan saavutada sellise seisu oma peres, et neil ei tekiks huvi ööklubide vastu, vaid nad tegeleks parem millegi inspireerivamaga, kui seda on ööklubide tants ja trall ja ohtralt alkoholi, ning nad väärtustaksid oma elu.“ Respondent 2

„Kui mu laps on juba nii vana, et ta võib ööklubisse minna, ei ole minult enam luba vaja.“ Respondent 6⁶

8. Lapse elukaaslane

„See saab olema ainult lapse enda valik, kellega ta tahab koos elada ja kellega ta ennast õnnelikuna tunneb ja kes teda tulevikus täiustab.“ Respondent 2

9. Täiskasvanud laps

„Minule isiklikult meeldiks, kui lapsed pärast täisikka jõudmist, koliksid eraldi oma elu peale, aga samas aitaksid oma vanemaid.“ Respondent 1

10. Raha

„Raha kasutamise üle otsustame koos, kui ma ise teenin, siis otsustan selle raha kulutamise üle ise.“ Respondent 4

„Reeglina mina, kuna tean paremini, kui palju mingiteks maksudeks kulub, kui palju toiduks jne.“ Respondent 6

11. Abikaasade vahelised saladused

„Sõprade vahelistest kõnelustest ma ei räägi, kuna võib-olla sõber usaldab mulle midagi, mis ei ole loodud kellelegi teisele edasi rääkimiseks.“ Respondent 1

„Ikka mõni saladus on, ei pea abikaasa kõike teadma.“ Respondent 4

„Suuri saladusi ei ole, aga igast tühjast-tühjast ei ole küll mõtet ette kanda.“ Respondent 6

12. Polügaamia

„Minule see ei meeldi ja ma ei suudaks aktsepteerida seda, et pean oma meest jagama veel mitme naisega. Kindlasti mitte ei ole sellega nõus, et oleksin teine või kolmas naine.“ Respondent 1

„Olen oma kihlatuga sellel teemal ka vestelnud ja me mõlemad arvame, et see on hullumeelsus. Inimesel on üks süda, millega armastada täiuslikult, üks süda ei suuda armastada kahte või enam naist täiuslikult.“ Respondent 2

„Minu mees ei võta kunagi teist naist, sest tema usub ainult ühte armastusse.“ Respondent 5

13. Abielulahutus

„Lahutus on lubatud ja ma arvan, et lapsed peaksid jääma ema kasvatada, aga samas peab mees hoolitsema laste heaolu pärast.“ Respondent 1

„Lahutus on lubatud. Ikka ema juurde, aga oleneb ka situatsioonist ja isiku vaimsest ning füüsilisest seisundist.“ Respondent 5

„Kui kaks inimest ikka üldse koos elada ei saa, ei ole mõtet üksteist ja lapsi piinata. Kui lapsed on väikesed, jäävad nad ema juurde; kui juba suuremad, antakse neile reeglina kohtus õigus valida.“ Respondent 6

⁶ Klassifikatsioonist võiks järeldada, et need vastused on siia sattunud, kuna vanemad ei keela oma lapsi ööklubisse minna. Tegelikult aga paistab, et mõlemad vastajad on viisakalt püüdnud öelda hoopis seda, et nad püüavad oma lapsi kasvatada elustiilis, millesse ööklubi ega alkohol ei kuulu. Kui aga laps on juba täisealine ja elab oma elu, ei ole vanemal võimalik teda enam keelata – ta kas on teinud lapse kasvatamisel piisavalt head tööd ja laps sellistesse kohtadesse ei lähe, või ta ei ole suutnud oma last õiges meeles kasvatada ja laps teeb täiskasvanuna mida ise tahab.

⁵ Arvamus, mis tingitud analüüsija enda kristlikust taustast.

Analüüs

Ümberlõikamise kommet järgivad Eestis religioosetel kaalutlustel juudid ja moslemid. Eestlased suhtuvad taunivalt poisslaste ümberlõikamisse ning ei näe hügieenis piisavalt mõjuvat põhjust (n=2), et seda kommet järgida ja juurutada siinsesse kultuuriruumi.

Laps on indiviid, keda ei tohi sundida teatud kindlat maailmavaadet ja religiooni omaks võtma. Vanem võib religiooselt elades olla lapsele eeskujuks, kuid laps teeb oma usulise valiku ise (n=1). Eesti kooli traditsioonis on enamus klasse segaklassid, mis aitavad lapsel sotsialiseeruda, areneda ja mõista soorolle. Eestlannad panevad lapse segaklassi õppima (n=4).

Kunstitunnis aktimaali joonistamises ei nähta midagi ebamoraalset (n=1) ning lapsel lubatakse tunnist osa võtta. Selline mõtteviis näitab tolerantsust ja laia silmaringi. Lapse arengule soovitakse igati kaasa aidata ning ei seata tema hobidele piiranguid, mis tuleksid emade enda usulistest tõekspidamistest (n=5).

Lapse õnn seatakse esikohale. Kui laps avaldab soovi minna välismaale õppima, siis aidatakse teda unistuse täide viimisel (n=6). Lapse hariduse mitmekülgsus, lai silmaring ning välismaal elamise kogemus annavad talle parema stardipositsiooni iseseisvaks eluks.

Kui laps on piisavalt vana, siis ei keelata tal ööklubisse pidutsema minekut (n=2). Laps otsustab ise, kuidas parimal moel lõõgastuda ning selle ära keelamine toob vaid pingeid vanema ja lapse suhetesse.⁷

Samuti ei sekkuta lapse elukaaslase valikusse (n=6). Lapse õnnelikkus seatakse esikohale ning mõistetakse, et laps on teinud oma valiku, järgides südamehäält. Täiskasvanult lapselt oodatakse omaette elama kolimist (n=5) ning pere loomist. Eesti kultuuriruumis ei ole kombeks põlvkonniti koos elada, sest eestlased armastavad privaatsust.

Perekonna raha kasutamise üle otsustavad mees ja naine ühiselt (n=3) ning planeerivad koos suuremaid pere väljaminekuid. Kui abikaasa on välismaalane, siis raha kasutamise üle otsustab naine (n=1), kuna mees ei tunne siinset eluolu piisavalt hästi.

Naised arvavad, et mehed ei peaks teadma kõiki nende saladusi (n=4). Mõned asjad võiksid jääda minevikku, eriti kui nende paljastamine tooks ilmaasjata pahandust, armukadedust ja tüli pereellu. Sõbrannade vahelistel jutuajamistel ilmsiks tulnud saladused, jäävad sõbrannade vahele ning abikaasaga neist ei arutata. Siinses kultuuriruumis ei ole polügaamia levinud ning sellesse suhtutakse taunivalt (n=3). Individualistlik eestlanna eelistab monogaamset suhet ning ei soovi oma abikaasat teiste naistega jagada. Eestlannad peavad loomulikuks, et abielu lahutuse korral jäävad lapsed ema kasvatada

⁷ Vastajaid tundes ei usu, et nende vastuseid võiks päris nii sõnastada. Pigem ikka kui laps on täiskasvanu ja tahab minna, siis on kurjustamiseks, keelamiseks ja õpetamiseks juba liiga hilja, isegi kui seda teha tahetakse.

(n=5) ning eksabikaasalt oodatakse laste materiaalsel toetamist (n=1). Eestlannad on kindlad, et nad suudavad ka üksikvanemana kasvatada lapsest igati tubli ja asjaliku inimese.

ELUSTIIL

1. Karjäär

„Ülemusena oleks sellevõrra kergem, et siis saan ma oma tegemisi ja palveaegu järgida, kuna paljudes töökohtades see oleks võimatu ja mitte lubatud.“ Respondent 1

2. Sõbrad

„Suhtlen ka meessoost sõpradega ja järgin ikka oma tavadid – ei paljasta juukseid, ei kallista neid. Reeglid on kindlalt paigas.“ Respondent 1

„Sõbrad on jäänud samaks ja on tulnud juurde uusi, nii moslemeid kui mittemoslemeid. Sõbra religioosne kuuluvus ei ole mulle takistuseks, ei harrasta vaid nendega koos tegevusi, mis mulle ei sobi, näit pidutsemine, alkoholi joomine.“ Respondent 3

3. Päiksevõtt ja ujumine

„Ei võta päikest. Mulle ei meeldi selline päikese käes lebamine ja rannas on väga liivane, pärast kõik kohad kodus liiva täis. Rand pole koht minu jaoks, kus aega veeta.“ Respondent 2

„Võtan päikest ja käin ujumas.“ Respondent 4

„Päikest ei võta, kuna olen äärmiselt heleda nahaga ja põlen kohe ära. Käin ujumas tavaliste ujumisriietega, kuid ajal ja kohas, kus kedagi ei ole. Ma ei ole täisriides küll kunagi proovinud, aga see on vist päris ebamugav, kui kõik sul ümber hõljub.“ Respondent 6

Analüüs

Individualistlikus kultuuriruumis, kus inimest hinnatakse tema saavutuste järgi, süstitakse tahtlikult naistesse soovi omada võimu ning töötada karjääriredelil vastutaval kohal. Keegi ei soovi olla alluv, ikka unistatakse ülemuseks saamisest (n=2).

Peale rahuldust pakkuva töö on naiste jaoks väga tähtsal kohal sõbrad. Sõbrad on need, kellele toetatakse rasketel hetkedel või kellega jagatakse igapäevaseid kordaminekuid ja rõõme. Kuid mille järgi valida sõpru? Religioosne kuuluvus ega sõbra sugu (n=5) ei tohiks olla kriteeriumiks, mille järgi valik tehakse. Pigem võiks sõbra valiku kriteeriumiks olla hingesugulus ning rõõm, mida pakub ühiselt koos veedetud aeg.

Eestimaa aeg-ajalt lühikeseks jäävatest suvedest, tuleb võtta maksimum. Päikest võttes (n=1) ja ujumas käies (n=4), kogutakse endasse piisavalt energiat, et külm, pime ja karge talv vastu pidada.

Järgmises kuukirjas teine osa uurimusest.

Moslemipäevikud

KUIDAS MINUST SAI MOSLEM? - 1

Ta on ajupestud! Just niimoodi ma mõtlesin, kui teda esimesi kordi oma usust kuulsin rääkimas. Nad ei joogi alkoholi?! Ta isegi mitte proovinud ei ole alkoholi oma 30 eluaasta jooksul?! Ja elavad samas majas oma vanematega kuni surm neid lahutab?! Milleks selline karmus? Milleks sellised reeglid? Kõige hullema karistusena tundub neile kindlasti see viis korda päevas palvetamine! Uskumatu! Ja paastuda tervelt kuu aega ilma vee ja toiduta kuni päikeseloojanguni on sulaselge hullumeelsus! Vett peaks ju vähemalt ikka jooma, niimoodi võib veel vedru välja visata! Kas nad ei ole kuulnud, et tänapäeval elatakse juba ammu teistmoodi? Ilma valehäbita võid teha, mida iganes soovid, võid elada oma elu just nii, nagu ISE õigeks pead. Kuidas nad ei ole selle uue maailmaga veel segunenud? Ja ometi on ta siin, Londonis, elab ühes korteris kõikide nende teiste rahvastega koos, kuid ikka järgib oma piiritletud eluviisi. Miks ta küll ei lase end lõdvaks ega puhka oma kodumaisest rangest elust? Vanemad ei saaks ju niikuinii teada, kui ta nende arvamusest ikka veel hoolib. Miks ei proovi ta koos meiega kasvõi lonksukestki veini, kuna ta meie seltskonda väga naudib? Milline toतालne ajupesu see selline küll on, mis temast üle on käinud!? Moslemid.... Islam.... Väga karm elu, ma ütleks! Miks nad ennast niiviisi piitsutavad? Mille nimel? Kas nad siis ei tea, et paradiisi pääseb ka lihtsamat teed pidi? Võtke

lõdvemalt! Nautige elu – elu on üürrike!

Ta oli läinud..... Maja oli äkki nii kõle. Kuigi siin elas peale tema palju rahvast teisteski tubades, oli mul tunne, nagu elaksin ma mutiaugus, kus pole päikest. Soe päike oli kadunud. Käisin korduvalt kõrvaltuba kontrollimas, kuid alati haigutas sealt vastu seesama tühjus. Vaid päev varem oli seal olnud veel elu. Minu parim sõber oli läinud... Veelgi hullemasse kantsi, kui tema enda kodumaa. Saudi Araabiasse nimelt!!! Sõber, kes mind ikka õhtuti töölt koju ootas, toit potis auramas. Kes mulle tihti meie tänava otsa bussipeatusesse vastu jalutas, et ma ei peaks pimedas üksinda koju tulema. Sõber, kellega veetsin koos peaaegu kõik oma tööst vabad päevad, kui need juhtusid meil kattuma – me oleme Londoni kesklinnale vist sadu ringe peale teinud selle pooleteise aastaga. „Naine, kata ennast!“ tavatses ta mulle mõnikord pool-naljatades käratada, kui mu riietus tema meelest liiga paljastavaks osutus. Paljastav tähendas tema jaoks isegi seelikut, mis põlved ära kattis, kuid sääred siiski paljaks jättis. Või ilma varrukata pluus. Oh, ole nüüd! Me elame 21. sajandis, mitte keskajas! Ärka üles oma religioossest uimast, koge tõelist elu!

Tema muusika oli kadunud – see tilu-lilu kurguhääline lõõritamine, mis mulle alguses nii kohutavalt närvidele käis. See muusika ei olnud lihtsalt minu maitse. Tema naiivsed-naljakad Bollywoodi filmidki olid läinud koos

temaga, mida ma aeg ajalt vaid suure mangumise peale olin nõus vaatama harjumuspäraste Hollywoodi filmide vahele. Viimastel oli vähemasti loogiline süžee. Pisut jah liiga etteaimatav, aga just see andiski mulle kindlustunde, et ma teadsin, millega miski asi lõpeb. Olin elanud aasta aega Ameerikas, see kultuur oli mulle mõnusaks turvaliseks tekiks ümber ikka veel.

Tänaseks, kolm ja pool aastat hiljem, peale minu esimest kokkupuudet Londonis moslemi ja islami elustiiliga, on minust enesestki saanud selle elustiili järgija. Ma hakkasin uurima paljuräägitud „kummalise“ religiooni kohta sügavuti. Tahtsin teada, mis on see tugev jõud ja väärtus selles, mis hoiab üht moslemit kramplikult kinni oma põhimõtetest, ega lase igapäevaelu ahvatlustel omi töökspidamisi jalge alla tallata. Nüüdseks olen ma ise see moslem, kes elab Euroopa kultuuriruumis, puutudes igapäevaselt kokku siinsete normide ja standarditega, mis mulle aga enam sugugi mõistlike või alalhoidmist väärivatena ei tundu. Nüüdseks olen mina see, kes naudib seltskonda, seejuures veini mekkimata. Minu sügavuti teema kohta uurimine juhtis mind mu elu suurima avastuseni ja „kummalisest“ religioonist sai minu igapäevane elustiil siin külmas ilmalikus Eestis, kus Jumalast rääkimine on suurim tabuteema.

Ametlikult sai minust moslem möödunud suvel, st ametliku usutunnistuse andsin tunnistajate juuresolekul eelmisel suvel Tallinna mošees. Palvetama olin õppinud juba umbes pool aastat enne seda. Peamine põhjus, miks islami kasuks otsustasin, on selle religiooni praktilisus ja igapäevase elu toetus erinevate aspektide läbi. Ma ei osanud varem oma elu tasakaalustada, proovisin erinevaid asju siin elus juba alates puberteedieast ja ikka ja jälle leidsin end ühes või teistsuguses augus. Viimane tilk karikasse oli see, et töötasin end üle. Kolisin Londonisse, et maailma näha ja lihtsat tööd teha, mida ei ole võimalik koju kaasa vedada. Pidevalt oli sees miski tühjus, mida iganes ma siis oma elus ka ei saavutanud. Londonis hotelli administraatorina töötades sai minu kolleegiks moslemist noormees, kes tundus mulle niivõrd erinev inimestest, kellega varem olin kokku puutunud. Esiteks tema rass – enne Londonisse kolimist olin põhimõtteli-

selt teadlik, et on olemas valge, kollane ja neegrite rass, ja no mehhiklased on ka pisut erinevad valgetest inimestest. Tema oli aga Pakistanist, India ääremailt ning ma ei osanud teda algul kohe mittemingisugusesse rassi sobitada. Kuid ma õppisin.

Veelgi enam, noormees selgitas mulle ka pakistanlase ja bangladešlase erinevust, aga siin pidi appi võtma juba vana tuntud näojoonte lugemise tehnika. Tõepoolest – Bangladeši inimestel on tunduvalt pisem ja ümaram nina kui pakistanlastel, kuigi nahavärv on sama ja ka riietuses eelistavad nad samamoodi shalwar kami'sid. Ilmeksimatult võis nina kuju järgi neil kahel rahvusel vahet teha. Kunagi kuulusid kõik need kolm rahvust ühtse India riigi alla, millest tulenevalt ka ühine kultuuritaust, sarnased igapäevarõivad, toidud, traditsioonid. Olgugi, et nende rahvaste religioonid – hinduism ja islam teineteisest kardinaalselt erinevad, on nende igapäevakultuur jäänud siiski samaks. Naljakas mõelda, et oma kristliku religioonitausta poolest olen ma pakistanlasega palju kordi sarnasem ja mõistame teineteist suuremate probleemideta, kui tema naaber hindu seda iial suudaks. Minule ei olnud keeruline saada aru Ühe Jumala mõistest ja islami usku üle minna. Kujutan aga ette, et ühele hindule oleks see üpris keeruline mõista ja aktsepteerida. Pakistanlane võib abielluda Euroopa kultuurist pärit kristlasega, kuid enesega samast kultuuriruumist pärit hinduga mitte.

Kõige tähtsamad asjad, mida ma selle moslemist töö- ja korterikaaslaselt õppisin, olid tema elustiil ja religioon. Need olid tegelikult omavahel lahutamatud. Igapäevaelu käis käsikäes religioossete tavade ja uskumustega: kui Jumal soovib, siis sünnib miskit nii või naa, me kas tahame seda või mitte; Jumal on kõige alus, ka meie igapäevaste tegevuste ja otsuste aluseks. Peamine, mis mind imestama pani, oli see lõputu soojus, positiivsus ja muretus mis temast välja õhkus – täielik tasakaal ja harmoonia iseenda ning maailma vahel. Olin siiani teinud ei midagi muud, kui rabanud ühel või teisel rindel, oskamata end tasakaalustada ja harmoonias elada. Islami toel olen õppinud, kuidas oma igapäevaelu harmoniseerida. AINUÜKSI viis korda päevas palvetamine annab mulle vajaliku sisemise rahu ja tasakaalu, millest nii kaua olin puudust tundnud.

E.

BAHRAIN

pärlid, palmid ja moslemid

Autor: Amina Bahrainist

Assalaamu aleykum wa rahmatullaahi wa barakaatuh!

Siin Bahrain – temperatuur juba hommikul 37 kraadi ja õhuniiskus 36%. Õhuniiskus suureneb kogu aeg ja võib augustis-septembris tõusta üle 90%.

Tihti on olnud ka liivatorme, ehk tugevaid tuuli, mis liiva üles keerutavad ja olen mitu korda välja minnes see aeg nagu liivase käega üle paitatud – kogu nägu on õrna ja pehme liivakorra all. On ju Bahrain ehitatud kõrbesse.

Kätte on jõudnud suvi ja see tähendab siin Bahrainis vaiksamat hooaega, sest koolid lõpetasid oma töö ja alustavad uuesti alles peale ramadaani. Samuti on töökohtades puhkuste aeg.

Paljud on sõitnud puhkusele oma sugulaste, tuttavate juurde ümber maailma. Expatid ehk siinsed välismaalased veedavad puhkust oma kodumaal.

LÜHIKE ÜLEVADE BAHRAINI UUDISTEST ILLEGAALID BAHRAINIS

Bahrainis arvatakse olevat umbes 43 000 illegaali ehk Bahraini ajutise viisaga sisenenud ja siia ebaseaduslikult jäänud inimesi. Suurim osa on Indiast, Bangladeshist, Pakistanist ja Filipiinidelt.

Osa neist on tulnud tööle ja tööviisa lõppedes jäänud illegaalselt edasi tööle ja osa neist on tulnud turistiviisaga ja asunud siin illegaalselt tööle, ilma selle jaoks vaja mineva loata.

Et seda olukorda parandada ja välistada illegaalide teket, on korraldatud tõhus kampaania nimega EASY EXIT SCHEME, mis tähendab seda, et kui varem pidi maksma iga kehtivast viisast ületatud päeva eest umbes 15 BhD = 30 €, siis nüüd on moodustatud selline kampaania, mis tähendab, et saab välja sõita ilma raskuste ja probleemideta ja peab kokku maksma vaid 25 BhD = 50 €, kui on tulnud turisti viisaga ja 15 BhD = 30 €, kui on tulnud tööviisaga.

Muidugi on tööandjatele antud käsk kontrollida oma aluvate kehtivat tööloa ja mitte võtta tööle illegaale.

Samuti teevad ka Tööhõiveameti inimesed reide ja kontrollivad lubasid. Kui keegi vahele jääb, on rahaline karistus range, koos maalt väljasaatmise protseduuriga.

Selle kampaaniaga loodetakse puhastada Bahraini sellest suurest hulgast illegaalidest.

Teine suur probleem on, kahju küll öelda, aga see on tõsi – prostituudid! Kuna Bahrain on ainuke „vabam“ maa siin Saudi Araabia külje all, on neid kogunenud siia üle maailma nii Venemaalt, Valgevenest, Ukrainast kui ka Marokost (!!!), Indoneesiast, Taist, Filipiinidelt, Iraagist, Tuneesiast jne. Ka ei puudu kohalike esindajad ... see on kurb fakt!

BAHRAINI SUVEFESTIVAL 2010

Nende jaoks, kes suveks Bahraini jäävad, on samuti mõeldud. Nimelt organiseeritakse siin Bahraini suvefestivali, mis kestab kogu juulikuud.

Esinejaid on mitmest riigist – Liibanoni nukuteater, Michael Flatley's Lord Of the Dance lirimaalt, Al Hefney grupp Egiptusest, Anadolu Ateis Dance Company Türgist, Iraani lauljatar Gogoosh ja palju palju teisi esinejaid.

MICHAEL JACKSON

Kui Michael Jacksonil olid 2005. aastal kaelas rängad süüdistused, viis Germaine Jackson oma noorema venna Bahraini, kohe paar nädalat peale kohtuotsust, sellest kõigest eemale.

Germaine Jacksonil olid Bahrainiga juba varem erilised sidemed, sest ta võttis peale oma esimest külaskäiku Bahraini 1989. aastal vastu islami. Ta elab alates 2004. aastast alaliselt Dubais ja Bahrain on talle olnud eriti lähedane maa, mida ta tihti külastab. Seetõttu tõi ta ka Michael Jacksoni Bahraini, kus too viibis peaaegu aasta.

Bahrainis võttis teda vastu ja hoolitses kõige eest Germaine Jacksoni hea ja lähedane sõber Bahraini kuninga poeg Sheikh Abdulla bin Hamad Al Khalifa. Sheikh Abdulla hoolitses kõige eest siin Bahrainis ja ka lähimaades, kuhu ta Michaeli viis ja andis lisaks kõigele talle veel suure laenu, umbes 7 miljonit \$. See laen jäi maksmata ja Sheikh Abdulla andis isegi asja kohtusse, aga nii see jäi. Seoses tema pika viibimisega siin Bahrainis, liikusid ka kuulujutud, et Michael Jackson on islami vastu võtnud. Selgus selles loos saabus alles nüüd, mil tema vend Germaine Jackson teatas, et kui Michael Jackson oleks islami vastu võtnud, oleks see tema elu päästnud ja ta oleks siiani selles elus. Küsimusele, miks ta nii väidab, vastab Germaine Jackson järgmist: „Kui oled 100% selge mõistusega, teades, kes oled, mis oled, miks oled ja kes on sinu ümber, muutub kõik sinu kasuks. See annab vajalikku jõudu. Jumal on nii võimas. Ta õppis ja luges palju raamatuid, mis ma talle Saudi-Araabiast ja Bahrainist tõi. Mina tõi ta ka kõigest eemale, Bahraini, kui tal Ameerikas rasked ajad olid. Tal ei olnud islamisse pöördumise vastu midagi. Ta vahetas peale Bahrainis oldud aega kogu oma turvameeskonna ümber moslemite vastu, sest ta usaldas islamit. Kõik need inimesed püüavad anda endast parima ja on valmis andma isegi oma elu, kuid loomulikult mitte Michael Jacksoni vaid Allahi nimel. Kui su ümber on sellised truud inimesed, võid kindel olla, et oled kaitstud, sest see on Jumala kaitse.“

IMELINE TÜRGİ

Olen viibinud Türgis mitmeidkümnend kordi, aga seekord, mõne nädala eest, oli minu reis eriline, vägagi eriline – külastasin Türgit moslemina.

Mõni sõna reisist ja kohtadest, mida abikaasaga külastasime:

Istanbul – meie hotell oli vanalinnas umbes 5-minuti kaugusel Sinisest mošeedest, Topkapist, ja Hagia Sophiast, hipodroomist, suurest bazaarist jmt. Hotelli katusel olevast restoranist avanes super-vaade Bosporuse lahele ja Marmara merele, teiselt poolt aga Sinisele mošeele.

Sultan Ahmeti mošeed ehk Sinist mošeed hakati ehitama aastal 1609 ja see valmis 7 aasta pärast. Selle imekauni mošee arhitektiks oli Mehmet Aga, kellest Sultan Ahmet oli nii vaimustuses, kuna tema töö oli vapustavalt ilus ja tal oli plaanis teda kasutada muude töödega, kuid õnnetuseks lahkus Mehmet Aga siit ilmast juba 27-aastasena. Tema ja ta pere on maetud mošee vahetusse lähedusse.

Tavaliselt on mošeedel üks, kaks, maksimum neli minaretti, aga Sinine mošee võib uhkustada koguni kuue minaretiga. Need kuus minaretti aga põhjustasid suure skandaali, sest Meka Haram mošeel oli ka kuus minaretti. Et leevendada seda skandaali, saatis sultan Ahmet Mekasse oma arhitekti, kes ehitas Haram mošeele seitsmenda minareti, kingitusena temalt.

Miks nimetatakse seda mošeed just Siniseks mošeeks?

Selle nimetuse annavad mošeele 20 000 sinist keraamilist plaati, mis on valmistatud Iznikis ja mis annavad laekaartele kauni sinise värvuse.

260 akent on kaetud kauni vitraazhiga; peakupliil, on 28 akent ja vahekuplitel 14 akent. Mošees on imeilus peente nikerdustega marmorist mihrab koos stalakhtiidist nišiga ja palju muudki kaunist.

Seekord avanes mul esimene kord võimalus palvetada selles imekaunis mošees. Alhamdulillah!

TOPKAPI SARAY EHK PALEE

Topkapi pales ehitas 1465-1495 sultan Mehmet II Valluta-

ja. Pallee oli Otomani sultanaati pearesidentsiks ja valitsuse asukohaks kuni 1853. aastani.

Pallee hooned paiknevad nelja aia ehk õue ümber.

Esimene õu – Alay Meydam, kus asetsevad varem mitmed tähtsad riigiasutused, on nüüd park. Siin asub Aya Irene kirik, Rahapada ja Arheoloogiamuuseum. Seal on ka kaks värvavat: Imperaatorivärv ja Tervituste värv.

Teine õu – Divan Meydam oli algsest valitsuse ehk Divani

asukoht. Divani hooned on vasakus servas ja kunagised paleeköögid paremas servas. Lisaks asuvad siin ka Divani saalid ja relvade väljapanek. Esindatud on türklaste üldine relvastus – mõõgad, kilbid, vibud, püssid. Ka paraadmõõgad on välja pandud.

Kolmandat õue eraldab teisest Bab-üs Saadet (Viljakuse Värav). Ammustel aegadel moodustas see nõu sisepeale, mis oli enamasti sultani ja teiste palee-elanike päralt. Ümber õue asetsevates hoonetes eksponeeritakse juveele, aumärke ja muid väärisesemeid, sultanite rõivaid, miniatüürmaale ja sultanite portreesid.

Seal on väljas meeletu hinnaga väärisesemeid, mis säravad ja siravad suurte teemandite ja muude kalliskivide all. Seal on ka üles pandud näiteks kullast ja teemanditest tehtud küünlajalad kaaluga 48 kg, mitmed smaragtide ja muude värviliste kalliskividega kaetud pistodade käepidemed, Sroomaker's Diamond ehk pisarakujuline 86-karaadine teemand, mis on viies suurim teemand maailmas.

Ja nüüd kohast, mis oli minu jaoks erilise tähtsusega – eriliselt püha tuba, kus välja pandud vaatamiseks meie armastatud Prohvet Muhammedi (*saws*) mõõgad, pitsersandaalid, peakate, kiri, tema savisse valatud jalajälg, tema habemekarvad, laegas tema hammastega, laegas mullaga, mis võetud Prohvet Muhammadi (*saws*) hauast. Oli nii uskumatu näha seda kõike ... nii uskumatu ... *Subhaan Allah!*

Kolmandas õues paikneb eraldi hoones ka troonisaal (muidugi on erinevaid troone ka mujal saalides) ning rikkalike marmorilustustega Ahmet III raamatukogu.

Neljas õu, mis asetseb üsna Bosporuse kaldal, oli sultanite privaataed mitmete paviljonide, terrasside ja aiakestega.

Veel külastasime Hagia Sophia kirik-mošee muuseumi. See ehitati kirikuna esimese Hagia Sophia kiriku kohale ja samal kujul 532.-537. aastatel Bütsantsi keisri Justianuse käsu peale. See on Bütsantsi ehituskunsti suurteos, mis oli sajandeid kreeka katoliku kiriku keskuseks ja üheks kaunimaks pühakojaks. Sealt võib leida mitmeid kauneid mosaiike ja marmor sambaid ja katteid.

Originaalkuppel sai juba 558. aasta suure maavärina ajal kannatada ja kukkus kokku, samuti peale seda ehitatud kuppel, mispeale püüti ehitada parem ja vastupidavam kuppel, kuid siiski lagunes seegi osaliselt 989. ja 1346. aastatel.

Hagia Sophia kirik oli 90 aastat Konstantinoopoli ortodoksi patriarhi peakorteriks. Aastal 1204 tungisid kirikuse ristirüütlid ja tagandasid Konstantinoopoli patriarhi, pannes tema asemele ametisse ladina piiskopi.

Vaatamata sellele kõigele jätkas Hagia Sophia tegevkirikuna kuni aastani 1453, mil sultan Mehmet Vallutaja astus triumfaalselt Konstantinoopolisse ja, olles hämmingus selle pühakojas, muutis selle kiriku keiserlikuks mošeeks.

Hagia Sophia teenis mošeenä Istanbulis ligi 500 aastat. See sai paljude teiste mošeede, nagu Sinine mošee, Süleimani mošee, Shehzade mošee ja Rustem Pasha mošee, mudeliks.

Suuri muudatusi mošee sees alguses ei tehtud, lisati vaid mihrab, minbar ja ehitati puust minarett. Samuti kaeti kõik mosaiigis olevad näod kipskrohviseguga.

Sultan Mehmet II ehitas mošee lähedusse koraanikooli. Suurim restaureerimistöo toimus 1847.-1949. aastatel kahe Šveitsi vennast kunstniku käe all. Siis lisati ka kalligraafilised ümbrised, mis on säilinud siiani.

Pildil (ülalt alla): laegas Prohvet Muhammedi (*saws*) hammastega, savisse valatud jalajälg, muld tema hauast.

Türgi presidendi Kemal Atatürgi käsul muudeti mošee 1934. aastal Ayasofya muuseumiks.

Edasi sõitsime me Ankarasse, mis on Türği pealinn ja kus on juba rohkem märgata, et on tegemist islamimaaga – puuduvad näiteks poolpaljad turistid. Edasi sõitsime me Izmiri ja sealt 100 km edasi minu väljavalitud kohta nimega Karaburun, mis asus peaaegu poolsaare tipus. Tipu vastas on Kreeka saar Kos.

See 100-kilomeetrine tee kulges mööda imekaunist rannäär: mäed ja meri, meri ja mäed, lõputult ... Jõudsime kohale peale mõnetunnist sõitu ja paari söögipeatust mereääres. Olin Karaburunis kinni pannud ühe kena villa, kus pidi olema supervaade merele ja kogu villa koos basseini ja kõigega meie kasutuses tervelt kolm päeva.

Läksime villaga tutvuma ja siis selgus, et meiega jagavad seda veel kolm inimest. Kaup jäi katki ja samuti oli see villa tegelikult merest kaugel.

Sõitsime autoga alla mereäärde, et leida mingi muu lahendus, kuid meil ei õnnestunud midagi sobivat leida. Olime juba mere äärest edasi sõitmas, sest nägime seal paari kohta, mis oleks võinud kõne alla tulla, aga minule kui mosleminaisele need ei sobinud.

Siis nägime aga üht hotelli ja mõtlesime, et katsume õnne ka seal. Läksime vaatama ja leidsime imeilusa hotelli nimega „Asya“ (www.clubasya.com), just meile sobiva, sest see oli islami hotell ehk hotell moslemiperedele. Seal oli naistele oma kaetud bassein, meestele oma. Meres sai supelda islamilike ujumisriietega ja hotellitoast avanes imeilus vaade merele. Lisaks sai veel kasutada hamami, sauna, fitnessikeskust, mängida keeglit ja pingpongi, sõita merel kanuuga jpm. Hotellihinna sisse kuulus kõik – hommikusöögist õhtusöögini ja ka joogid: vesi, koka, mahlad... Loomulikult alkoholi sellises hotellis ei müüda! Hotelli personal oli nii sõbralik ja lahke, kahjuks ei osanud keegi ainult inglise keelt. Saime hakkama osaliselt kätekeelega ja sõna otseses mõttes joonistades paberile ja ka araabiakeelsete sõnadega, sest ka türği keeles on palju sõnu araabia keelest. Ainuke inimene terve hotelli peale, kes veidigi inglise keelt oskas, oli restoranide peadirektor.

Kõik hotellikülastajad olid Türği moslemitepered, välja arvatud meie.

Sellel kohal on ka oma väärikas ajalugu: just seal olevat Kreeka mütoloogia järgi elanud Narcissus, kes oli vapustatud oma ilust ja alati vaatas ennast küll peeglist, küll veepeeglist jne. Loomulikult kasvab selles piirkonnas palju nartsisse ja ka hüatsinte.

Jäime oma puhkusega tõesti rahule, sest see oli koht, mis oli veel turistidest puutumata ja meid ümbritsesid sõbralikud, lihtsad, head inimesed ja imeilus loodus koos paljude mineraalveeallikatega, kust sai juua head puhast vett. Türkiissinine meri, helesinine taevast, sügavroheline mäed, imearmsad väikesed mošeed kaunite orgude põhjas – kõik, mida hingekosutuseks vaja. *Alhamdulillah!*

Amina Bahrainist

MINU MAROKO

ehk maailma teistpidi vaatamise õpik.

ABIELUST

“Appikene! Ära seda nüüd küll tee!!! Jumala eest! Ta peksab su läbi, hoiab sind päevad otsa köögis kinni ja võtab lahutusel lapsed käest!”

Uskuge või mitte, aga pidin seda enne abiellumist rohkem kui ühe heatahtliku inimese suust kuulma. Lõpuks ei osanud ma enam muud moodi reageerida kui vaid malbe naeratusega. Sisemuses aga kriipis mõte mis õigusega te minu abielu lahutate, enne kui see pole veel alanudki?

Kuna see teema on nii palju laineid löönud ka väljaspool minu isikliku elu konteksti, siis väärib see laiemat arutlust ja selgitust.

Alustan näitega ühest Prantsusmaal nähtud telesaatest. Noor töölisklassi prantslanna abiellub Pariisis juhuslikul läbisõidul oleva rikka naftašeiigiga. Neiu kolib mehe koju ning esimesed kaks aastat on kui unenägu: kleidid, kalliskivid, lossid. Perre sünnib kaks poega. Seejärel aga muutub kõik – mees hakkab kurtma, et naine teda ei mõista ega tea midagi tema kommetest. Noorik kohkub, talle tulevad meelde vanemate hoiatused ja tuttavate peavangutused. Ta võtab oma kaks poega ja jookseb esimesele lennukile. Sellest ajast peale elab ta pidevas kolimispaalikus ja hirmus, et mees tuleb teda otsima ja lapsed ära röövib. Mees tulebki Prantsusmaale, kuid kuulates, et naine teda näha ei taha, käib vaid koolis poegi vaatamas ja ütleb, et tuleb tagasi hiljem, kui lapsed on suuremad. Mis siis juhtuma hakkab, muidugi ei tea, kuid kas noorikul oli tõesti paanikaks põhjust?

Selliseid juhtumeid on palju. Mõnel on õnnetu lõpp, mõnel õnnelikum. Isiklikult ei tunne ma ühtki araablasest või

mittearaablasest moslemi naist, kelle mees talle kuidagi eriliselt liiga teeks. Mees nagu mees ikka, vahest ainult selle vahega, et kuna on jumalakartlikum, siis viina ei võta, võõraid naisi ei vaata ja üldse on austus perekonna vastu palju suurem. Mul on siiralt hea meel, et ma ei pea kannatama taolist alandust, mida mitmed minu tutvusringkonna eestlannad peavad tundma, kui nende armas abikaasa külas kõigi juuresolekul teiste naistega flirdib. Eestis nimetatakse selliseid mehi seltskonnalõvideks, minu meelest on nad vaid kompleksides tüütused, kes end kanakarja ees pidevalt tõestama peavad.

Kindlasti tahaks keegi selle peale öelda: “Aga neist õnnetutest mosleminaistest on kirjutatud nii palju raamatuid ja vändatud filme ja üldse räägitakse neist alatasa televiisoris!” Ent kas lääne ühiskonna õnnetutest naistest ei ole raamatuid kirjutatud, filme vändatud ja uudistes räägitud? Ka Eestis on lõpuks teadvustatud koduvägivalla probleem. Pealegi pole õnnelikus abielus naistest mõtet rääkida ega filme teha, igapäevaelu idüll tänapäeva publikut ei huvita. Teiste intriigid ja probleemid lasevad meil end paremate ja targematena tunda. Ka minul ei ole mõtet oma õnnelikust abielust kirjutada, sest keegi ei viitsiks seda lugeda.

Samuti ei tasu arvata, et sellised segaabiellud on mingi viimase aja moeröögatus. Minu prantslannast kursusekaaslane abiellus mehega, kelle ema on blond ja sinisilmne prantslanna, “isehakanud” moslem, ja isa tuneeslane. Elavad juba 30 aastat väga õnnelikus abielus, Tuneesias! Kedagi ei peksta, kööki või magamistuppa ei aheldata. Lapsi on peres kaks - poeg ja tütar, mõlemad kõrghariduse saanud õnnelikult abielus noored.

Eurooplanna ja moslemi õnnetu lõpuga abieludel on ta-

valiselt üks ühine joon - naine on kogenematu ja mees kosib teda vaid välimuse tõttu. Siinkohal tahan Eesti tüdrukutele üht asja südamele panna - kui ikka absoluutselt mehe kultuuriruumist ja perekonnast ei hooli ega tea, siis parem moslemile üldse mitte minna! Varem või hiljem tekivad sellest konfliktid. Kohe alguses tuleb kokkuleppele jõuda, kes milles mõõndusi teeb (ja need ei pea loomulikult ainult ühepoolsed olema), muidu läheb pärast kindlasti lahinguks.

Kuid see soovitus ei kehti mitte ainult eestlanna ja moslemi abielu, vaid iga segaabieliu puhul. Ja ega abieluõnn ole tagatud ka "omasuguste" vahel. Kui palju on Eestis segaabieliusid? Vist mitte eriti palju. Sellegipoolest lahutatakse meil kuni 68 protsenti abieludest, mis on Euroopa Liidu kõrgeim protsent. Nii et meie pole kindlasti mitte need õiged teistele moraali lugema. Ma ei tea, et selle kohta oleks ametlikku statistikat tehtud, kuid oma tutvusringkonna põhjal, kus on nüüdseks küllaltki palju eestlanna ja moslemi abielusid, võin kindlalt väita, et Eestis on mitu ja mitu korda rohkem abielulahutusi kui nende segapaaride vahel.

Teine ühine joon luhta läinud eurooplannade ja moslemite abielude vahel puudutab raha. Mitmed lahutatud abielude meespoolel on Araabia poolsaare riikide rikkad naftašeiigid, kes vahel Euroopast lõbureisidelt naisi „kaasa ostavad“. Noored kogenematud naised lasevadki end unistustel kaasa viia. Ent Eestiski võtavad abielus rikkad ärimehed noori näitsikuid armukeseks.

Loomulikult esineb ka moslemite vahel päris kummalisi või hukule määratud abielusid. Hiljuti olin kutsutud naabritüdruku pulma – verinoor 17-aastane tütarlaps abiellus 55-aastase mehega. Tervel meie tänaval ei olnud vist ühtki inimest, kes ei oleks tüdrukuga rääkimas käinud ning teda hoiatanud: peale selle, et too mees on vana, on ta varem juba kaks korda abielus olnud ja naised on mõlemal korral lahutusest väga valusate armidega välja tulnud.

Kuna aga mees on pururikas tänu suurele hulgale marokolastele, kelle ta illegaalselt Hispaaniasse tööle on aidanud, ei taha vaesest perest tütarlaps kellelgi lasta oma unistust purustada. Ka tema vanematele asjaolude selgitamine oli kui seinaga rääkimine - nende ainus järeldus oli see, et terve linn on nende tütre suure õnne peale kade. Mul oli kohutavalt kahju sellest süütust lapsukesest, kes klassi parima õpilasena siiski kooli pooleli jättis, öeldes, et haridust ei ole talle enam tarvis. Aga kes teab, võib-olla tuleb sellest veel väga õnnelik abielu...

Islamit süüdistatakse ka polügaamia lubamises, kuid Euroopas ja USAs on statistiliselt palju rohkem mitme naisega mehi kui islamiriikides, kus tänapäeval on tavaliselt igal mehel vaid üks naine. Kuna mehel on lubatud võtta veel teinegi kõrval, siis ei tunne ta ka vajadust seda kellegi eest varjata.

Miks siis tavaliselt ei võeta? Kui esitada see küsimus moslemist meestele, vastavad nad kui ühest suust: "Hull oled või? Ühegagi tegemist!" Ja tõesti, arvestades marokolannade temperamenti, usun, et isegi mõmmina rahulik eesti mees ei kannataks rohkem kui ühte korruga välja.

Islami seadus näeb ette, et kui mehel on mitu naist, peab ta KÕIGILE naistele KÕIKE võrdselt jagama. Naine ei ole asi, mida omada - naise eest peab hoolitsema ja tööd rabama ning kõik tema õigused tagama. Kui ühel naisel on

maja, peab teisel ka olema, kui ühel on auto, olgu ka teisel jne. Ja südant on ju veelgi raskem, kui mitte võimatu jagada. Enamik mehi loobub sellest "privileegist".

Tegelikkuses saavad kahte naist endale lubada vaid väga rikkad ning väga vaesed. Väga rikkad, heakene küll, aga kuidas siis väga vaesed? Lihtsalt – kui mehel mingit vara ei ole, ei ole ju ka midagi jagada. Ühele naisele üks palm, teisele teine, kummagi ümber lina või pappkastist võrestik, ja ongi kaks maja.

Islam ei ole polügaamiat leiutanud ega ka kohustuslikuks teinud, vaid lihtsalt kahandas naiste arvu lõpmatuses neljani. Lisaks on polügaamia levinud vaid islami maailma neis piirkondades, kus see oli juurdunud juba enne islamit. Harva on see edukas, kui kõik perekonna osapooled, kaasa arvatud esimene naine, sellega nõus pole.

Mis puhul võiks naine nõustuda oma meest teisega jagama? Tegelikult on põhjuseid väga mitmeid. Näiteks ei saa esimene naine lapsi. Mustapha suguvõsas on üks kolmekümnendates eluaastates naine, kes abiellus kakskümmend aastat lastetus abielus olnud neljakümneaastase mehega. Ka oli nende armastus, nagu vahel öeldakse, "otsa saanud", kuid lahutada ei soovinud kumbki, kuna läbisaamine oli hea ning lahutus määrinuks vaid perekonna head nime. Samuti ei olnud naine oma elus päevagi tööl käinud ning talle sobis hulga paremini mugavas korteris oma tavaelu edasi elada, mitte hakata 40-aastasena esimest korda tööd otsima. Kuna kõik abielu osapooled on asjakorraldusega rahul, ei näe ka mina siin midagi väära.

Ka võib põhjuseks olla esimese naise halvatus või raske haigus, mistõttu ta ei ole suuteline enda ega oma pere eest hoolitsema. Paljudel ei ole võimalust palgata abitööjõudu, seega võib mängu tulla teine naine, kui ta esimese hooldamise kohustusega nõustub.

Põhjuseks võib olla ka sõda, kus enamik abielueas mehi on surma saanud. Sellisel juhul peab keegi ju leskede ja laste eest hoolitsema ning õigus killukeselegi õnnele on ka neil noortel naistel, kes enne sõda mehele ei läinud. See põhjus peaks meile, eestlastele, eriti hingelähedane olema, sest kui Eestis oleks pärast II maailmasõda polügaamia olnud lubatud, oleks meid praegu neli korda rohkem. Minu enda vanaemal oli neli vanemat õde, kes sõja tõttu mehele ei saanud. Milline kadu! Enamik meist ei tea, et pärast II maailmasõda kaalus Saksamaa päris tõsiselt mõneajalist polügaamia lubamist, kuna riik oli meestest tühi ja kahju oli neist naistest, kes end Briti ja USA sõduritele müütasid, et kuidagi oma lapsi toita.

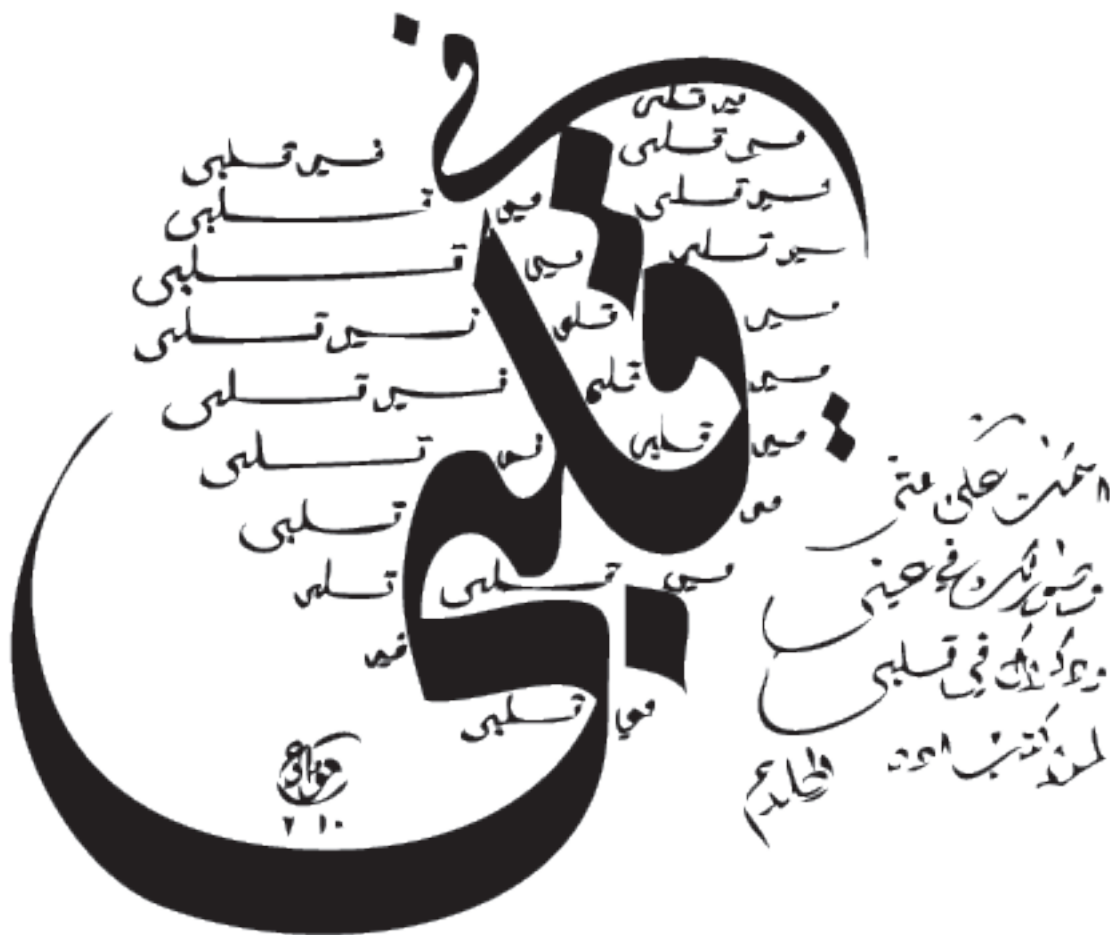
Põhjuseid võib olla veel. Peamine on aga see, et islam mitte ei nõua polügaamiat, vaid reglementeerib seda, öeldes, et vajadusel on mehel õigus abielluda kuni nelja naisega, juhul kui ta neid kõiki võrdselt kohtleb ning suudab neid kõiki võrdsel tasemel üleval pidada.

„Meil- ehk lääne ühiskonnas aga peetakse salaja ikka mitut. Või kuidas muudmoodi nimetada neid mehi, kellel on mitu tüdrukut korruga. Abielurikkumist ju pole, kuna abielus ei olda. Kuid de facto on siiski tegu polügaamia-ga, nagu ka väga kiirete partnerivahetustega suhete puhul. Kui palju on lääne ühiskonnas tänapäeval mehi, kellel vana naine lastega kodus ja noor armuke kõrval? Kus on siis õiglus nii abikaasa kui ka armukese suhtes?

Palju on minu käest küsitud, mis tõmbab üht Eesti tüdrukut nii kauge kultuuri ja usuga mehe poole. Kas

nad on siis tõesti nii palju paremad? Kas meie mehed ei kõlba? Ei, miks ei kõlba! Häid ja halbu mehi on igal pool. Minu puhul mängis väga suurt rolli see, et ma täpselt tean, mida islam mehelt nõuab. Kui abiellun tõsiselt religioossetest seadustest lugu pidava mehega, võin olla kindel, et respektieritakse ka kõiki minu õigusi. Moslemist mehed näiteks ei arva, et naine on majapidamises töölooma eest. Parimaks eeskujuks neile on prohvet Muhammed, kelle naine *Aiša* vastas küsimusele, mida prohvet kodus tegi, nii: „Ta aitas alati majapidamistöodega ning parandas aeg-ajalt oma riideid ja kingi ning pühkis põrandat. Ta lüpsis oma loomi ise, pani neid ise köidikusse ja toitis neid ise.“ Ka on *Aiša* oma mehe kohta öelnud: „Ta aitas oma pereliikmeid nende kodutöodes,

kuid kui kõlas palvekutse, jättis ta kõik katki ja lahkus palvusele.“ Üks kodune näide. Mustaphal tekib fatira ehk pannil küpsetatava mannakoogi isu. Mina vaatan aga televiisorit ja nii ta suundub ise kööki oma maiuspala valmistama. Ei lähe palju aega mööda, kui kööki satub ka väikevend Aziz, kes kohe uurib, millega vanem vend tegeleb. „Teen fatira’t!“ vastab Mustapha. Aziz uurib edasi: „Aga miks Kätlin ei tee?“ ja mina kikitan vastuseks kõrvu. „Aga miks ta peaks? Mina ju süön ka. Aziz, kas sa tead, et meie prohvet aitas alati oma naisi söögitegemisel ja tubade koristamisel? Ta ütles, et parimad meie hulgast on need, kes on oma naistele parimad!“

Niqaabiga Irimaal

Autor: Amina Irimaalt

Suundume lõogastuma. Olen valiv ega aktsepteeri paljut kuigi võin leppida paljuga, kui end käsile võtan. Tahaksin sellist puhkust, kus saaksin ekstra-sametsooja õhu käes hinge tõmmata. Muidugi ideaalseks siin maa-peal oleks külastus Masžid al-Harami, kus sooritada *umra* või veel parem – *hadž*. Võib-olla on asi selles, et kuna pole sinna kanti veel jõudnud, siis ei oska teada selle koha imelisust ja nõnda ihkangi muud.

Unelen – avaksin oma silmad hubases hotellitoas. Juba justkui tunnen kuidas tugev kohvihõng vallutab toa. Mõnulen mugavas toolis, rüüpan kuuma jooki ja kõrvalle ampsan ehk krõbisevat võisarve ning lõpetan värskelt pressitud apelsinimahlagaga. Olen ja puhkan ning naudisklen sooja maa elu ja ilma. Unustatud on igapäevarutiin, mille peale mõtlemisele ei raiska ma sekunditki. Lihtsalt armastan olemist oma perega, saan osa uutest vaatamisväärsustest ja lõdvestun. Võtan kõik sisse ja haaran igast hetkest. Päike soojendab mu südant ja tunnetan eksootilist maad – uus kogemus, millest hetkel unistan, aga hiljem (ehk) realiseerin. *Inša Allah*.

Korraks (loe: korduvalt) kadusingi oma värvilisse mõttemaailma, kuid sinna paika need vaimuvälgatused jäid, sest tollel hetkel pidin leppima ühe selle mandri pakutavate „nädalalõpu pausidega“. Ka neist peab välja valida moslemile kõlvulise, eriti veel soojadel suvepäevadel, sest oleme ausad – paljud paigad ei istu meile. Ja ega peale argipäeva peagi siin alati kuhugi päikselisse „põgenema“. Leian, et see pole sobilikki ja lihtne grilliõhtu perega tagaaias või supee sõbranna juures, on samuti ideaalsed lahendused. Pöial püsti ka lihtsalt niisama ole

misele. Aga soovitud teadmata-sihtkoha-puhkuse järele janulen edasi, iseasi kas see ka millalgi täide läheb.

Lõpuks olemegi päral, täitsa kohas, kuhu minu jalg pole sammunud mitu suid. See maaliline rohiroheline ala on üllatuslikult autodega pakitud ja inimesed omad istumiskohad muru peal leidnud aga siiski leidsime omalegi sobiva paiga, mõnusalt eemal suurest rahvamassist. Sammusin õdede poole, kes olid endid teki peale istuma sättinud, lapsi kantseldamas, vett rüüpamas, laiad naeratused näol. Parajalt abikaasadest eemal, omaette. Distants ja austus peab omal kohal olema, nagu ikka moslemitele kohane.

Allah on meid õnnistanud ilusa ilmaga, mõtlen endamisi. Natuke vaheldust sellele igavesena tunduvale vihmale, mis võib tuju täitsa sandiks teha. Tegelikult lausa kütab! Kuigi kättpidi tervitamine on esikohal, ei suuda ilma olla nendest põsemusudest: paremale-vasakule-paremale-vasakule! Need ühendavad meid veelgi rohkem, kui seda teeb ainult esimene teretus. Need on mosleminaiste vahel harrastatavad, seda vähemasti minu tutvusringkonnas.

Platseerisin teiste sekka jalgu puhkama Mosleminaise hindab end kõrgelt ning katab end korralikult, olgugi et kuumust küllaga. Enda õigelt rõivastamine tuleb loomulikuna ka sellel aastaajal. Siit ka minu must rüü – khimaar, niqaab ja sõrmkindad – kuidas saaksingi need jätta? Meie pettumuseks satuvad üsna meie silmapiirile mõned

suvitajad, kes on oma hilibud seljast visanud, et end veidi „jahutada“ (loe: alandada, olgem otsekohesed). Seal nad lebotavad, vaid bikiinide väel; ühel ka maani tuule käes lendlev sügava dekolteega täitsa läbipaistev kleit – trend vist, mis suisa kisub mul suunurgas üles. Seega pole seegi mõnu prii fitnast, kui tahad ka ringi jalutada ja lapsed mänguväljakule viia. Sisimas aimasin seda juba tegelikult ette – olen ju ometi maitanud mitte-moslemi kirevat elu. Ent ega ma ela islamimaal, kus vähemalt teatud austus on ikkagi ülekaalus, seega ainult kannatlikkust ning veelkord kannatlikkust. Annan endale lubaduse, et suundume kodu poole niipea, kui asi täitsa kontrolli alt peaks väljuma.

Miks ometi *niqaabi* kandjat rahule ei jäeta? Ma lähen nautima oma aega lähedastega ja kui keegi silmitseb mind nõnda, nagu mul ei oleks õigus olla kuuma ilmaga väljas selliselt rietatult nagu ma olen, siis tegelikult võib võtta ikka meelega kurjaks küll. Inimlikkust peaks ikka mingil määralgi olema aga kellele hingele sa seda selgeks teed, kui nad juba endid nõnda meeletanud on. Tihtipeale ikka löön käega; ei lase häirida ja ega ma imelik pole. Näete, hea on omada enesekontrolli, mida tuleks soovitatult aeg-ajalt teritada.

Ühel hetkel vallutas meie meeled kaunis meloodia. Selleks ei olnud mitte midagi muud kui südantsoojendav palvekutse. Ei, me ei istunud *mošee* kõrval; see oli mitukümmend kilomeetrit eemal, nii et see oleks kuidagi jõudnud meie kõrvadeni aga hoopis keegi moslemimees meist kaugel eemal lasi *adhaani* oma autos valjuhäälselt mängida, et kõiki sealolevaid moslemeid palveajast teavitada. Kui tähelepanelik! Oleksid ka mitte-moslemid need kaunid laused endale sisse haaranud ... kes teab, ehk mõni seda tegigi või sai hoopis kreesu! Viivitamatult puhastasime endid ja seisime naistega *Allahi* ülistamiseks. Palvetamine väljas värskes õhus maapinnal on vahest isegi etem, kui seinte vahel. Tunned end teistmoodi, vähemasti minu puhul peab see paika. Ehk kellegi silmapaar jäi ka meie peale peatuma ja ta võttis aega mõtisklemiseks. Moslem saab olla kui liikuv kutse islamise, mõtlen ma ikka.

Egas midagi, palve sooritatud, kõht maitstva grillkanaga täidetud, jutud puhutud ja tunne mitmekesine. *Alhamdulillah*. Aeg on paras juba Dublini poole naasmiseks, sest tahan koju, oma hubasesse elupaika, kus saan end veelgi komfortsemalt tunda, oma hingepeegleid puhata, magusat piparmünditeed nautida ja veelkord, nii natuke-seks, oma „unelmatepukusele“ rännata.

EGIPTIMAA

Eestlanna elu loori varjus

Autor: Nele Siplane

EGIPTUSES ON HÄÄLI

Varahommikune palvelektuse kaigub üle linna. „*Allaahu akbar, Allaahu akbar...*“ (ar. „Jumal on suurim, Jumal on suurim“). Nii kaks korda: pool tundi enne palvust ja palve ajal. Aga kuidas unise peaga aru saada, millal ärkama peab? Selleks teavitab muessin ehk palveleühüdja, kas jäänud on veel pool tundi või, kui ta midagi lõppu ei ütle, siis ongi õige aeg käes. Tegelikult kostab palvelektuse koju kätte veel kolmandatki korda, millega sel varajasel tunnil mošeesse jõudnutele teatatakse, et nüüd on aeg palvetama asuda. Ramadaani ajal kõnnib vanemates linnaosades veel omamoodi trummilööja masaharaati, kes usklilike südametunnistusele koputab, et enne koidikut midagi hamba alla jõuaks pista.

Liiklus ei peatu Egiptuses vist küll kunagi, kuid sel varahommikusel ajal on ometi rahulikum. Seda seniks, kuni tänavatel näeb kõndimas ajalehemüüjat, kes kutsub valjul häälel inimesi ajalehti ostma. Siin teatavasti on postiga nagu ühes tuntud lasteluuletuses: „Kirju, kirju koer ei saa. Lehti, kirju koer ei telli. Postiljoni ta ei salli.“

Mõne aja pärast võib näha sõitmas gaasiballoonide müüjat, kes mutrivõtmega vastu balloone koputab. Ikka tinn-tinn ja tinn-tinn-tinn. Et inimesed teaksid, kellega tegu. Kui kedagi rõdudele ilmumas näha ei ole, võtab ta uuesti rattasarvedest kinni ja ukerdab edasi, üks balloon ühes ja teine teises sarves.

Millalgi keskpäevase palvuse ajal, kui jällegi on kostnud ädhään ehk palveleühüd, jõuab ukse ette prügiauto. Ne-

mad annavad endast märku uksekella tiristades, ja kui keegi uksele ei tule, korjavad kokku puude otsa tõstetud mustad prügikotid, mis ripuvad seal nagu suured küpsed arbuusid üksteise kukil, ja viskavad need autokasti. Miks prügikotid puu otsa riputatakse? Et kassid kätte ei saaks. Ja miks prügikonteinereid ei ole? Aga selleks, et vastasel juhul ei oleks järgmisel päeval ilmselt konteinerit. Kui olekski, siis ilmselt kasse täis.

Seejärel ilmuvad üksteise järel välja juurikate müüjad – rikkam mees tuleb autoga ja ruuporiga, vaesem eesliga – ja teatavad: „Mul on tomateid, mul on kurke!“ Eesel hirhub takka. Tuleb järgmine: „Ilusad apelsinid. Viis kilo, kümme krooni!“ Heal juhul laseb mõni naabritest rõdult alla korvi koos rahaga, millesse siis kaupmees oma kauba paneb ja naaber selle omakorda tagasi üles vinnab.

Tavaliselt sõidab eesli seljas tänavate vahelt läbi ka metalliärikas, kes valjuhäälselt kutsub kõiki vana alumiiniumi müüma. Kuna egiptlastele meeldib vanu asju alles hoida ja mitte prügikasti visata, siis aeg-ajalt on sel metalliärikal eesli taha rakendatud vankril näiteks mõni roostes pliit, vanadest kaussidest rääkimata.

Kui keegi puhub tänaval vilet, siis on see suhkruvati müüja, kes, värvilised kilekotid suhkruvatti täis, kutsub nii lapsi kokku. Kui tundub, et keegi peksab kokku metallist taldrikuid nagu trumme, siis see on mahlamüüja. Igaühel on oma hääl.

Jällegi kõlab palveleühüd. Enamik egiptlasi peab nüüd siestat ja sel pärastlõunasel ajal on vaiksem. Linn justkui koguks ennast, et jälle tuure üles võtta. Autode signaa-

litamist, laste nuttu, valjuhäälsed hüüdeid, ehitustööde hääli ja lennukite müra kostab aga ka sel ajal. Siis kui hakkab hämarduma, enne järgmist palveleketset, näeb taevalaotuses lendamas tuvisid ja kuulub tuvikasvatataja hüüd, ikka huiit-huiit-huiit huikab ta linde tagasi koju.

Kui on kõlanud viimane palvehüüd, võib mõne aja pärast siin-seal kuulda kas naiste valjuhäälsed hõikeid (kui kusagil lähedal hakkab keegi abielluma või on toimumas midagi muud tähtsat) või valju muusikat (samuti pulmade või poe avamise puhul). See kestab enamasti hilisööni.

Millalgi enne südaööd kõnnib tänavatel viimane kaupmees, kes müüb hommikusööki: „Fuul medammis!“ (eg. „oapasta“) kutsub ta kellukest tilistades inimesi seda rooga ostma.

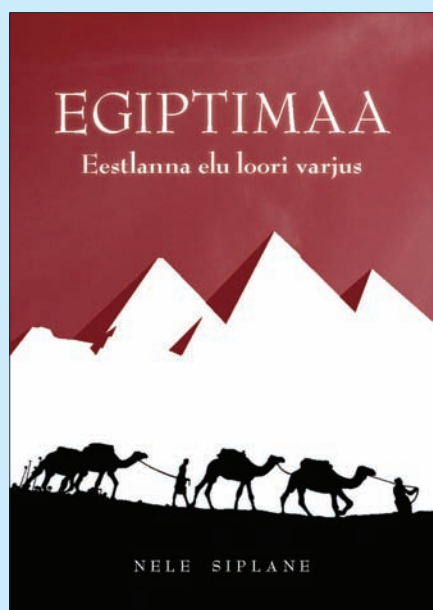
Õo on vaiksem, kusagil kaugel kostab rongivile. Ometigi on ka öös hääli, on öölindude laulu ja kasside kräunumist.

Vahel mõtlen, kas Egiptuses on mõni hääli, mida ei kuule.

Ja mõtlen Mohamedile, kes olude sunnil Eesti metsalaanes elades vaikusest hulluks pidi minema – üksik möödamine oli talle siis nagu Jumala õnnistus. Ja mõtlen Amalile, kes Jaapanis õppides alati ööseks raadio mängima pani – muidu ei tulnud lihtsalt und.

Tegelikult mulle isegi meeldib see lärm siin, elu kuulmine enese ümber. Mõte, et kõigel on oma hääli – suhkruvati müüja puhub pasunat ja hommikusöögi müüja tilistab kellukest – tundub omamoodi huvitav. Kui leidlik ikka on inimene! Nii kuuleb juba kaugelt, kes täpselt tuleb. Igapäevase elu lahutamatuks osaks olev palveleketse on esimene, mida Egiptusest eemal olles igatsen! Ainult vahel, näiteks siis, kui tuleb tahtmine veidike tukastada ja keegi kusagil midagi puurib või kolgib, lööb kogu see müra pea kohal lainetena kokku. Aga selle elame üle!

Avatud akendest kostab jällegi muessini hääli: „Tulge palvusele. Tulge kordaminekute teele. Palvus on parem kui uni.“ Ja päev võib taas alata.

AUGUSTIS ILMUB UUS RAAMAT EGIPTUSEST JA ISLAMIST

„EGIPTIMAA. Eestlanna elu loori varjus.“

Teekond püramiidide maale on olnud teekond unistuste, aga ka iseenda juurde. See tee sai alguse, kui inglise filoloogina viimase kursuse tudengina reisibüroos töötades Egiptusesse jõudsin, aga see võis ka alata juba lapsepõlveunistustes igavesest suvest, Tutanhmoni kuldehetest ja kummalistest rahvariietest. Eluteekond siinpool maakera on kestnud viis aastat, õlg öla kõrval abikaasa Mohamediga, egiptlasega, moslemiga, saatjateks meie lapsed Nadiin ja Omar. Eestlasena egiptlaste seas, moslemina moslemite hulgas kutsun nüüd teidki selle tegeliku elu loori taha piiluma, kuhu ise kunagi nii väga kiigata tahtsin, et kummutada eelarvamused ja avardada maailma veelgi.

Nele Siplane

LASTE KASVATAMISEST ISLAMIS

Sissejuhatuses lastekasvatusele – ühe ema mõtted ...

Lapsed on meie peegel, tulevikuinvesteering, parimad sõbrad ja vanadustugi. Lapsed on meile kõige tähtsamad maailmas. Kuidas on aga lood nende kasvatusega? Igasugused kasulikud nipid kõlavad küll lihtsalt, aga neid pole mitte alati just kõige kergem realiseerida.

„Vabandage, mu poeg ütles just, et teie laps löi teda. Te peaksite oma lapsel minu oma ees vabandust paluda laskma!“ tuli üks eriti ninakas mustanahaline issi oma juntsuga minu poole, kui olin just peale väsitavat tööpäeva lastega kodu poole teel. Olin kohmetu ja viisaka moslemina püüdsin olukorda lahendada. „Sa ei tohi teisi niimoodi lüüa. Kui midagi on halvasti, pead kasvataja juurde minema ning ütleva,“ manitsesin poega. „Ei, ei proua, nii see ei lähe, teie poeg peab vabandama!“ ülbitses isa edasi. Selline tänitamine on isegi parimale moslemile liiast. Olin juba mitmendat korda selle nädala jooksul kuulnud, et minu poeg seda või teist halvasti teeb. Kaua võib! Viisin ju lasteaeda lapse, kes oli tubli, ei kakelnud ja temaga oli võimalik rahulikult asjad selgeks rääkida. Ja nüüd? Ainult kuuleb – paha, paha, paha... „Teate, härra! Mul on küllalt sellest, et kõik tulevad mind õpetama, kuidas mina pean omi lapsi kasvatama!“ pahvatasin rangelt ja astusin kiirel tempol kodupoole.

„Tere päevast, teie poeg sai väga inetu asjaga hakkama ja tal on terveks pärestlõunaks karistus peal!“ tänitas pikapäevarühma kasvataja tähtsalt. Olin šokeeritud! Suurim poeg istus õnnetult pingil ning vaatas teisi lapsi rõõmsalt ringi jooksmas. „Mis juhtus?“ julgesin küsida. „Teie poeg oli ühele lasteaiakaaslasel rusikaga näkku löönud ja nüüd on teisel pool nägu sinine ning lisaks suur muhk peas!“ tuli ülimalt külm vastus. Minu laps, kes kardab kärbsed, rüselusi ja kõrgust, olevat kaaslast sellisel viisil löönud?! Sel hetkel olin liiga väsinud, et selgelt järele mõelda, mis tegelikult juhtuda võis... Peas keerles vaid mõte julmast karistusviisist – laps sai karistada nii kasvataja käest peale tegu ja ka pikapäevarühmas, kus pidi tervelt 2,5 tundi pingil lauspäikese käes istuma! „Kas te olete ikka kindel, et mu poeg teda löi?“ kohmetusin. „Nii

kasvataja ütles, rohkem ma ei tea!“ vastas pikapäeva rühma kasvataja. Mis aga tegelikult juhtus, ei tea keegi. Sain poja selgitusest aru vaid seda, et poisid olid koos mänginud, kätest kinni hoides keerutanud, käed lahti läinud ja üks poistest prantsatades maha kukkunud. Kahjuks oli kukkujaks kasvataja „lemmik“ ning äärmiselt aktiivne rüblik ja seega süüdlaseks tehti kohe minu laps. Järgmisel päeval läks mu abikaasa lasteaeda juhtunud selgitama – tuli välja, et mitte keegi ei näinud, mis tegelikult juhtus ja kuna kardeti vanemate reaktsiooni, rabitigi minu laps ette, kes sellistes situatsioonides ka mitte süüdlasena kõnevõime kaotab ning karistati teda sümboolselt.

„Vabandage, kas ma võin teie käest midagi küsida?“ pöördus minu poole üks türklannast järelevaataja, kui olin lapse linnalaagribussi ootamas. „Jah, palun, milles asi?“ vastasin lahkelt. „Ma ei tea, kas olete märganud, aga teie laps räägib omaette ... Kas see on normaalne?“ püüdis järelevaataja olukorda selgitada. Muutusin sisimas okkaliseks, ent siiski vastasin lahkelt: „Jah, tean ning see on 5-aastase lapse jaoks täitsa normaalne, neil on ju fantaasia! Muudmoodi polegi ju võimalik üksi mängida. Ka mina, kui olin väike, mängisin kujuteldava isikuga ja see on täiesti normaalne.“ Hinges oli siiski valus, kuna jälle tuli keegi minu last „ebanormaalseks“ tembeldama ning minu ja tema tundeid solvama. Miks ometi näritakse alati moslemilaste kallal ja just selliste kallal, kes pole agressiivsed ega ka kiuslikud? Mida selle pideva vingumisega saavutada tahetakse? Kas seda, et need rahumeelsed lapsed ka kord vägivaldseteks muutuksid, et siis näpuga näidata ja öelda – vaat ma ju ütlesin, et need kaltsupead on kõik ühesugused? Kuidas reageerida sellistele juhtumitele? Ei oskagi paugupealt reageerida ... selgitada ruttu tõde ning kaitsta oma last, kui on tegemist ebaõiglusega? Moslemina on kohati mitte-moslemite koolides väga raske. Tihti oleme juba ise naistena tembeldatud „laiskadeks kodus istuvateks mammadeks“. Samuti on ka nendeks mürgisteks märkusteks tegelikult põhjust – kaugeltki mitte kõik moslemikogukonnas ei hooli korralikust lastekasvatusest, vaid saavad riburadamisi palju lapsi, et garanteerida lasteraha ning suurem sotsiaalkorter. Emme lükkab lapsed üle

ukse õue mängima, et ise päevauinakut teha. Mida need lapsed õues teevad või kus hulguvad, ei paista neid huvitavat. Peamine, et lapsed on jalust ära.

Olen tähele pannud, et just nn uusmoslemid püüavad järgida Prohveti (*saws*) eeskujul, andes lastele hea kasvatus- ja hariduse ning õpetada neid austama inimesi enda ümber. Sedavõrd on kurvem see, kui „meid“ topitakse kõikide teiste moslemitega automaatselt ühte patta, kui mingi kuritegelik intsident avalikuks tuleb.

Mõtlen tihti – miks on just nn. moslemite linnaosad mustusesse uppumas, samal ajal kui mitte-moslemite linnaosades võib lausa valgete sokkidega tänaval käia?

Rääkis hiljuti kohaliku vanaemaga pikalt tänapäeva noorte probleemidest. See vanaema töötab politseis ametnikuna. Ta tõdes, et enamus probleeme on just araablaste perekonnast – teismelised hulguvad tänavatel, varastavad ning kaklevad. Ametnike juurde toimetatud noored on ülbed ning ropu suuga. Tihti söimatakse naispolitseinikke l...ks, õigustatakse vargusi, kuna islam „lubavat“ mitte-moslemeilt varastada! Kas selline on õige moslemite kasvatus, kui mitte-moslemeid vihatakse, neil varastatakse ja neid põlastatakse?

Olen ise püüdnud alati oma lapsi kasvatades järgida kindlaid piire, mida lapsed võivad ja mida mitte. Kaasinimeste austamine on väga tähtis! Kahjuks märkab seda tänapäeva moslemite kogukonnas väga vähe. Juba lasteaias peaukse juures oodates, trügivad rätikandjad ja vuntsmehed kõige esimestena uksest sisse, kasvõi küünarnukkidega kaasa aidates.

Sama toimub ka poes, kui juhuslikult on hinnasoodustused või pakkumised – suurte raskete toidukäruidega sõidetakse julmalt selga, ilma, et seejuures vabandataks. Kui heita valulik pilk, on tunne, et kohe sajab sealt söimu või mõni krõbe emakeelne roppus. Millega sellist „loomalikkust“ käitumist vabandada? Lapsed ju õpivad oma vanematelt ja nii see halbade kommete surnud ring aina laienebki.

Meie Prohvet (*saws*) on alati rõhutanud hea läbisaamise,

austuse ja viisakuse tähtsust – seda nii pereringis, naabritega kui ka mujal, olenemata rahvusest või religioonist. Hästi läbikostuvates kortermajades on aga probleem hoopis hullem – selleasemel, et viia maimukesed parki jooksma, lubatakse neil kapata toas, naabritele mõtlemata. Päeval ei saa ju lapsi keelama tulla! Mida teha aga siis, kui selline traavimine kestab kella kahe-kolmeni öösel ja hoolimata viisakast palvest kõik kordub? Mida teha naabritega, kes arvavad, et kindlasti peaks südaööl hakkama pottide ja pannidega kolistama, kuigi ülejäänud majarahvas on vaibunud peale väsitavat tööpäeva kosutavasse unne? Mida arvata sellistest moslemitest, kes hoolimata palvetest olla õhtuti veidi rahulikumad, ikka ja jälle kolistamise ja mööbeldamisega „auru välja lasevad“? Ei oskagi midagi arvata ja ühel heal päeval avastad, et oled muutunud samasuguseks „hulluks“, kes kolistab ja karjub, kuna see paistub normaalne olevat...

Tihti kaotame kiires elutempos ja stressis kannatlikkuse ning maandame pinged laste peal – lihtsam on karjuda ja tutistada, kui kannatlikul viisil selgitustööd teha. Meil pole enam aega, nagu seda oli „vanasti“, kui puudusid mobiiltelefonid, arvutid, köögikombainid, autod ja muud vidinad, mis peaks tegelikult meie elu lihtsamaks muutama ja meile aega juurde andma. Siis võeti aega, mitte ei leitud aega kiirete toimetuste vahel. Võeti aega, et olla perega, toimetada kodus või minna puhkama; olla muretu ja vaba ning sõltumatu kõigest argipäevasest!

Mäletan, kui olin ise väike. Mu vanematel oli külgorvi-ga mootorratas ja sellega sõideti peale pikka tööpäeva mööda tolmuteed vanaema juurde maale. Mis sellest, et peale paaritunnist sõitu oli hambavahe kruusatolmu täis ja kiivriklaas putukalapiadest kirju; siis võeti aega vanematega veetmiseks.

Kui palju on aga meil oma laste jaoks aega?

Need isiklikud mõtted on pisikeseks sissejuhatuseks uuele järjejutule – „Laste kasvatamisest islamis“.

Khadija

ELU EESMÄRK - PARADIIS

Tõlkinud ja koostanud: Amina Iirimaalt

JEESUSE LUGU III

KAS JUMALAL ON POEGA VAJA?

Allah lausub Koraanis: „Ja nad ütlevad, et Allah on eostanud poja ...“ (19:88)

Allah lükkab väga kindlalt ümber nende väited, kes omistavad Temale midagi sellist (19:90-93). Kõik eksistents kuulub Allahile sest Tema on kõige Looja, seega Oma jumaluses ei ole Tal ühtegi poega ega liitlast.

Allah tunnistab valeks ka ketserluse ja leiutatud uskumiste nähtused, mis ei ole kooskõlas tegelike jumalike juhtimiste ja õpetustega. Ta ütleb:

„... Uskuge Allahisse ja Tema sõnumitoojatesse ja ärge öelge: „kolm“. Hoiduge – see on teile parem. Tõesti, Allah ei ole muud kui Üks ja Ainus Jumal. Ta olgu Ülistatud, kõrgemal poja saamisest ...“ (4:171)

Mitte ainult kristlased ei omistanud Allahile poega ja ei ülistasid teda, vaid mõned juudid olid samuti laskunud sellesse eksitusse.

„Ja juudid ütlesid: „Uzair (Ezra) on Allahi poeg“ ja kristlased ütlesid: „Messias on Allahi poeg“. See on ütlemine nende suust, imiteerides varasemate uskmatute sõnu. Allah hävitagu nad! Kui väärastunud nad on!“ (9:30)

Allahile poegade või tütarde omistamine on läbi ajaloo erinevates ühiskondades nende teadmatuse ja petlike uskumuste tõttu levinud olnud. Nad on loonud jumalusi omaenda mõistusest alates ajast, mil kaldusid eemale õigelt teelt ja prohvetite sõnumitest. Iga meel ja nende mõistuse osa sai kaasa haaratud sellesse väärarusaamisesse, mis omakorda juhataks nad eksiteele. Selles kontekstis on Allah paljudes kohtades Koraanis kummutanud ka Meka uskmatute kummalisi uskumusi. Islami seisukoht on väga selge – son ekslik tõekspidamine, petlik väide, mis käib rängalt vastu Allahi majesteetlikusele, et Allahil võib olla poeg, tütar või partnereid.

„Tõepoolest, need ei usu, kes ütlevad, et Jumal on messias, Maarja poeg ...“ (5:17)

„Kas nad tõesti ei kahetse pigem pattu Allahi ees ega palu Tema andestust? Ja Jumal on Andestav, Halastavaim. Messias (Jeesus), Maarja poeg, oli kõigest sõnumitooja ...“ (5:74-75)

Allah ei saa olla üks kolmest. Ta ei ole jagatud. Ja Jeesus ning tema ema Maarja olid kõigest inimesed. Maarja oli tõesti vaga naine, kes ei sooritanud ühtegi sündsusetut tegu ega olnud ka partneriks kolmainsuses. Maarja oli kõigest õiglane naine, kes söi oma igapäevast toidupala nagu seda tegi ka tema poeg Jeesus.

Kui Allah oleks ometi tahtnud endale poega, oleks Ta valinud Endale ükskoiki mida Oma loominguust. Miks just Jeesus?

Kui Allahil oleks tõesti olnud poeg või tütar, oleks Prohvet Muhammed (salla Allahu alaihi wa sallam) olnud kuulikkusest Allahile esimene teda kummardama.

Abu Huraira (radiya Allahu anhu) jutustas: Prohvet (salla Allahu alaihi wa sallam) ütles:

„Allah ütles: „Aadama poeg valetab Minu kohta, kuigi tal ei ole selleks õigust. Ta teotab Mind, kuigi tal ei ole selleks õigust. Mis puutub Minu kohta valetamisse, siis see on tema ütlemine, et Ma ei loo teda uuesti, nagu ma ta esimest korda lõin. Tegelikult on uuesti loomine sellele lihtsam, kes on juba kord loonud. Mis puutub Minu teotamisse, siis see on tema ütlemine, et Ma olen eostanud poja (või lapsed), kuigi ma olen Üks ja Ainus, Iseseisev ja Igavene, Ma ei eosta ega ole ka eostatud ja Minule ei ole kedagi võrdset.“ (Sahih Al-Bukhari, 6/4974)

Kasutatud kirjandus: „Stories of the Prophets“, Ibn Kathir

Lugeja küsib, lugeja vastab

Kuidas veedad moslemina vaba aega? Millised on sinu hobid? Mida teed vabal ajal perega? Kas tunned millestki puudust, mida moslemina teha ei saa?

Olen töötav moslemine, seega oma vaba aega veedan tavaliselt-koduselt. Kui aega üle jääb, kohtun mõne sõbrannaga, jalutan tütreaga või lebotan sohval ja surfan netis. Meil on ka suvila, seega kui veedame perega vaba aega, siis juba suvilas tegutsedes.

Tunnen puudust reisimisest, kuna mees ei taha reisida, välja arvatud oma kodumaale. Vahel meenutan ka aegu, kui sai Pärnu rannas vabalt päevitada ja ujuda ...

Vaba aeg on hea asi, aga kahjuks pole teda nii palju, kui tahaks. Kui peres lapsed kasvavad, siis on pea terve päev „mingi tegevus“, kas siis päevaste elamuste kuulamine, köögilaualt ümber kukkunud piimatassi likvideerimine või siis järjekordse laari pesu pesemine. Koolilapsele on vaja raudsete närvidega ka matemaatika selgeks teha. Selle kõige kõrvalt on veel ka islam.pri.ee haldamine ja IQRA kuukirja kujundamine.

Ma unistan oma kodust, mille juures oleks kasvõi pisike aiakegi, kuhu külvata lilli, istutada maasikaid, maitsetaimi ja kus niisama ennast hästi tunda. Ma armastan aiatöid ja sellest tunnengi suurlinnas suurt puudust. Korteri elamine pole minu hingele, ent meil pole valikut ja ütleme alati *alhamdulillah*, et meil seegi on, mis sellest, et kolid iga paari aasta tagant, kui mustlane mujale elama.

Kui saan ja ilm lubab, lähen lastega parki, akusid laadima. Hea on liikuda vabas õhus ning unustada hetkeks mürisevad autod ja mürgised heitgaasid enese ümber. Samuti on mulle lõõgastuseks see, kui abikaasa märuliste poistega ujulasse läheb ning neil oma energiat vees mängimisega maha laadida laseb. Saan rahulikult kodus olla ning vaikust nautida.

Vesi ja ujumine on mulle väga hingelähedased. Kahjuks pole mul moslemina võimalust kuhugi ujuma minna ja sellest tunnengi kõige rohkem puudust. Kui noorena sai kodus suviti vähemalt 5x päevas ujumas käidud, siis nüüd pole ma seda saanud pea 10 aastat teha ... Ja nii tahaks! *In ša Allah*, kunagi ehk õnnestub varvas vette pista ning 10 aastat kuival olemist tasa teha.

Vabal ajal meeldib koos oma sõpradega jalutada või lihtalt midagi põnevat lugeda.

A.

Vaba aeg? Mis loom see veel on? Mul pole sellist asja juba lapsepõlvest saati olnud ja siiski anti seda kõigi kohustuslike ja poolkohustuslike tegevuste kõrvalt vast nii palju, kui just normid lapse jaoks nõudsid. Peale kooli ja kõiki kõrvalharrastuste ja ringe tulid õpingud ja töö, seejärel pere ja töö.

Praegu olen küll lastega kodus, aga tööd teen nüüd oma arvuti tagant, teetass kõrval auras. Peale pere ja töö on veel mustmiljon muud asja, millega tuleb hakkama saada – tänapäevane moslemine elab kiiret elu. Islam on meile küll andnud õiguse mitte töötada ja vaid perele pühenduda, aga paistab, et me eestlastena oleme siiski harjunud oma emade kombel mitmel rindel jooksmas ... ja see meeldib meile, vähemalt mulle. Pere on muidugi prioriteet, aga seni, kuni perega on kõik korras, võib ka muuga tegeleda.

Kui mul siiski vahel harva vaba aega on, tahan ma lihtsalt puhata ja mõnda head juturaamatut lugeda. Tavaliselt valin siis selleks mõne ajaloolise romaani või muud taolist; igal juhul võimalikult kerget lugemist, kuna oma töö ja kõrvalharrastuste tõttu tegelen iga päev raskete teaduslike ja islamitekstidega. Seega need nõu vaba aja lugemise hulka ei kuulu.

Peale lugemise on armastatud vaba aja harrastuseks ka õmblemine, mis aitab pead puhata. Kuna meie kaubanduses mosleminaistele sobivaid riideid reeglina ei leidu, siis õmblen palju asju ise, et ikka kindel olla, et need islami seadusele vastaksid.

Vahel on tore ka aeg maha võtta, kui mõni sõbranna tahab kohvikus kokku saada või mõni sugulane külla kutsub. Ka meeldib mul kogu perega jalutama käia.

Millest tunnen puudust? Mina ujumist taga ei igatse, kuigi noorena olin harras suplushull. Sellepärast, et olen moslem, ei tunne ma millestki puudust, aga ajanappus närib küll – tahaks rohkem sellist aega, mil saaks lihtsalt aeda kiiktooli istuda ja lebotada, lugeda, kirjutada.

A.

Kuna olen moslemiks oldud aja jooksul saanud ka emaks, siis tõenäoliselt on kõige suurem muutus tulenenud sellest. Samuti on kultuuriruum hoopis teine, vaba aega sisustatakse Eestis ja Egiptuses täiesti erinevalt. Ma arvan, need on peamised põhjused erineva ajaveetmise vahel. Samas saab kõike teha ka moslemina. Peamiseks vaba aja veetmise vormiks on perega välikohviku külastamine, kus lastepark. Samuti abikaasa sugulaste külastamine. Varem olin suur ujuja, ei olnud mingi probleem ärgata varahommikul, et ujulas veidike end karastada. Ka siin on see võimalus, naised ujuvad pikkade riietega, samas ei ole selline vorm minu jaoks väga kutsuv. Eestis käin lastega palju väljas jalutamas, siin sellist võimalust eriti ei ole, nii ei ole siin lihtsalt kombeks. Ka on päeval hetkel hirmus kuum, nii et väga välja ei kutsugi. Samas, kui on tõsine soov, saab ka siin jalutatud. Ma arvan probleem ei ole nii väga selles, kas oled moslem või mitte, pigem uues eluruumis ja siinsetes kommetes. Aga siin elades tuleb ka neid austada.

N.

Leian, et vaba aeg on koduperenaisel ja väikeste laste emmel vahel küllaltki piiratud. Otse loomulikult seda ikka jätkub ja saab ka juurde tekitada ning sisustada paljuga või lihtsalt jalgu seinale panemisega. Liiga palju vaba aega ka ei ole hea, milles sa midagi suurt ei tee sest siis tõepoolest võib võtta sind kinni kuri laiskus.

Hea on oma imaani tugevdada, lugedes Koraani, islamiteemalisi raamatuid, mida mina vabal ajal teen. See hoiab hinge tugevana ja meele värskena. *Dhikri* tegemine mahub väga hästi sisse ka kiirele ajale. Vabal ajal suudan ka oma silmad valutama ajada arvutiekraanist kirjutades Iqrasse. Õdesid saab külastatud tee joomiseks ja neid siia kutsutud lõunasöögile. Perega linnast välja väikesele hingetõmbeajale sõitmine ja oma lemmikrõivapoodi arvet tegema minemine võib hõlpsasti võimaluse korral ka mahtuda vaba aja sisse. Muidugi meeldib ka perega jalutamas käia.

Minu hobideks on nii mõnigi hingeliselt kallis tegevus, nagu näiteks maalimine, joonistamine ja õmblemine. Kes kunstiga tegeleb teab, et vaim peab peale tulema, seega mõtted võivad juba ringelda peas ja oled ettekujutanud, mida lõuendile panna. Kuid oled täbaras olukorras kui

tead, et see kuldne hetk, kus inspiratsioon jookseb, katub ajaga, millal pead näiteks oma elamist korrastama ja lapsed toitma ja oledki sunnitud jätma selle esimese teiseks korraks. Küll on aga aegu, mil saad teoks teha oma ideed, seega iga asi omal ajal.

Kas tunnen millestki puudust moslemina? Vastus sellele on imelihtne ja ühesonane - ei!

A.

Ma tunnen, et meie perel ei jää suurt midagi seetõttu tegemata, et oleme moslemid.

Me oleme väga seiklushimuline pere, käime tihti reisimas, et lastele näidata, et maailmas on palju erinevaid inimesi, kes teevad asju eri moodi, kuigi lõpptulemus võib olla tihti sama, aga tähtis on õppida, et inimesed saavad samat asja ka mitut moodi teha.

Kodus olles käime me perega kinos, vaatamas filme mis on mõeldud nn. kõigile vaatamiseks, nii väikesed kui suured. Tüdrukud käivad isaga ujumas, kuigi nende ujumistrikood on ostetud keha katvad, ei jää neil siiski ujumata. Tihti võtame nädalavahetustel ette piknike ja väljasõite loodusesse või randa. Kuna elame lirimaa põhjaosas, on siin palju imeilusaid randu, mis enamuse ajast inimtühjal seisavad ning laste jaoks on mäev liivaga mängides ja merikarpe korjates veeta väga põnev.

Minu enda hobiks on pilatase treening, mida saan edukalt teha kodus DVD saatel, ja mis aitab mu keha vormis hoida. Veel on minu hobi minu lapsed, veeta aega nendega ja õppida iga päev midagi uut. Meie kodus on ka väga elavad islamiteemalised arutelud, kus ka lapsed saavad oma teadmised mängu panna. Ja loomulikult lugemine, mille pisikusse olen nakatunud juba lapsena ning mille ka minu tüdrukud on külge saanud. Vahel paneme teki maha ja istume lihtsalt aias ja igaüks loeb oma raamatut. Ma tunnen, et ka moslemina saab nautida seda, mida Allah on meile lubanud, jättes välja keelatu, ei olegi suurt mida igatseda. Võib-olla ütleks ka, et ujumine, kuigi nüüd islamimaades on naistel ka keha katvad ujumiskostüümid, nii et peaks ka selle ära proovima.

S.

Lugeja küsib,
lugeja vastab

Pudrupotike keeda...

Maroko köök

Autor: Sarah Irimaalt

MAROKO HARIRA

Maroko harira on supp, mida süüakse põhiliselt rama-daanikuul, väga toitev ja maitsev. Igas peres võib olla erinev retsept selle supi jaoks, kuid harira ei puudu rama-daanikuul kindlasti ühegi pere laulalt.

1 dl läätsesid
200 g lambaliha luutükki
2 spl oliivõli
1 l vett
250 g väikeseid terveid sibulaid
1 tl paprikapulbrit
½ tl kurkumi
1 ½ tl soola
½ tl kaneeli

pipart
1 tl värskelt riivitud ingverit
2 spl sidruni mahla
500 g tomateid
½ dl purustatud värsket koriandrit
½ dl purustatud peterselli
tükike võid

Loputa ja nõruta läätsed. Lõika liha suhkrutüki suurus-teks kuubikuteks ja pruunista seejärel koos kontide-ga või ja õliga potis. Lisa sool. Lisa kooritud sibulad, kurkum, kaneel, pipar, paprika ja ingver. Kalla läätsed koos 1 l veega potti lihade juurde ja lase keema tõus-ta. Keeda tasaselt 40 minutit. Koori tomatid ja eemal-da seemned. Tükelda tomat kuubikuteks ja lisa potti koos koriandri ja peterselliga. Keeda veel 15 minutit. Viimistle maitset sidruniga.

Palestiina köök

Autor: Siiri

TÄIDETUD VIINAMARJALEHED

500 gr marineeritud viinamarjalehti purgis
1 kl keetmata väiketeralist riisi
200 gr loomahakkliha
2 spl oliiviõli
1 ½ tl soola
½ tl pipart
½ tl kaneeli
1 spl asforit (või ½ tl safranit)
4-6 kanalihatükki
1 viilutatud tomat
1 viilutatud sibul
maitsestamiseks sidrunimahla

Sega riis, hakkliha, õli, sool, pipar, kaneel, asfor ühtlaseks massiks. Loputa marineeritud viinamarjalehed kergelt külmast vees. Aseta seejärel üks leht enda ette, sisemine (hallikam) pool üleval. Lõika ära varre osa. Kui leht on väga suur, võid selle pooleks lõigata.

Võta umbes pool tl riisi segu ja aseta viinamarjalehe alumisele poolele. Keera üks keerd viinamarja lehte, seejärel tõsta küljed rulli peale ja jätkake keerutamist lõpuni. Vaata hoolega, et riisi segu ei piilu kusagilt välja. Jätka ükshaaval viinamarjalehtede täitmist. See on aeganõudev töö ja alati on hea teha seda mitmekesi.

Võta suur keedupott. Pane põhja peale mõned järelejäänud viinamarjalehed; nende peale sibula- ja tomatitükid. Seejärel aseta üks kiht rullitud viinamarjalehti. Nende peale pane kanalihatükid. Raputa kanale soola. Lisa ülejäänud viinamarjarullid. Vala viinamarjalehtedele tulist vett, kuni need on vähemalt 1 cm kaetud. Aseta kõige peale tagurpidi taldrik, et rullid potis ei liiguks. Pane potile kaas peale ja kuumuta keemiseni.

Keeda keskmisel kuumusel umbes tund. Veidi enne valmimist, lisa potti natuke sidrunimahla.

Kui viinamarjalehed on valmis (proovi ühte), vala vesi ära ja keera sisu suurele serveerimistaldrikule.

Kui viinamarjalehti ei ole käepärast, proovi seda teha veidi keedetud kapsalehtedega. Kihtide vahele lisa soola ja cumuni maitseainet. Rullid tulevad suuremad.

LILLKAPSASUPP

1 väike lillkapsapea
1 keskmine kartul
2 hakitud porgandit
1 keskmine hakitud sibul
2 spl võid
5 kl kanapuljongit
½ kl rööska koort (fresh cream)
soola ja valget pipart maitsestamiseks

Puhasta lillkapsas ja lõika väikesteks tükkideks. Puhasta kartul ja lõika tükkideks. Keeda kartul, lillkapsas, sibul ja porgand kanaliha puljongis umbes 20 min või kuni nad on pehmed. Lisa maitse jargi soola ja pipart. Püreeri keedetud supp. Vala püree tagasi keedupotti ja lisa röösk koor. Kui supp on liiga paks, lisa ka rohkem kanaliha puljongit. Sega ühtlaseks, kuumuta, kuid ära keeda. Tõsta valmis supp kaussidesse. Kaunista vaikese lillkapsaõie, hakitud peterselli või sellise maitseainega nagu sumaq.

ANANASSIKOOK

¼ kl võid
2/3 kl pruuni (toor)suhkrut
1 suur purk ananassiviile, vedelik ära kurnatud
1 1/3 kl jahu
jõhvikaid (või kirsse)
1 kl suhkrut
1/3 kl sulatatud võid
¾ kl piima
1 ½ tl küpsetuspulbrit
½ tl soodat
½ tl soola
1 muna

Soojenda ahi 180 kraadini. Sulata ¼ tassi võid koogi küpsetusvormis ahjus. (Küpsetusvorm peaks olema mitte suurem kui alus kuhu hiljem kook peale keerata.) Kui või on sulanud, pane pruun suhkur samale pannile ja jaga vordsetelt üle pannipõhja. Seejärel pane ananassiviilud küpsetusvormi ja viilude sisse jõhvikad või kirsid. Võta suur kauss, sega ja vahusta suhkur ning muna. Seejärel lisa 1/3 kl sulavõid, jahu, kergitusained ning piim. Sega kokku ja vala üle ananassiviilude pannile. Küpseta umbes 30 minutit 180-kraadises ahjus. Võta ahjust välja ja 10 minuti möödumisel keera kook ümber taldrikule.

Egiptuse köök

Autör: Sarah

EGIPTUSE LÄÄTSESUPP

Egiptlastel on enam-vähem igal perel iga toidu kohta oma retsept, mis alati natuke naabrist erineb. Järgnev on ainult üks varjant supist, mida nimetatakse šorbat el-ats. Kogus on mõeldud umbes neljale inimesele.

960 ml / 32 fl.oz. puljongit (kana, loomaliha)

225 g / 8 oz pestud punaseid läätsesid

1 jämedalt hakitud suur sibul

1 jämedalt hakitud tomat

1 jämedalt hakitud porgand

1 spl sidrunimahla

1 tl jahvatatud köömneid

soola ja pipart

Aseta puljong, sibul, tomat, porgandid ja läätsed suurde keedupotti ja pane keema, samal ajal aeg-ajalt segades. Vähenda kuumust ja keeda õrnalt 30 minutit või kuni läätsed on pehmed. Lase jahtuda ja pane kogu supp kas köögikombaini või blenderisse või purusta saumiksriga, kuni kõik on enam-vähem ühtlane mass. Pane supp tagasi kaussi, lisa sidrunimahl, köömned, sool ja pipar, sega hoolikalt ja kuumuta kergelt 5 minutit. Serveeri kuumalt.

BASBOUSA MAIUS

175 ml võid
175 ml suhkrut
300 ml petipiima
475 mannat
1 ½ tl vaniljet
1 spl küpsetuspulbrit
1 ½ tl soodat
pealeraputamiseks mandlilaaste

Suhkrusiirup:
1 kl (235 ml) suhkrut
1 kl (235 ml) vett
½ sidruni mahl

Kuumuta ahi 175 kraadini. Sulata või ja lase jahtuda toatemperatuurini. Sega suhkur ja petipiim suures kausis. Sega manna, vanilje, küpsetuspulber ja sooda eraldi kausis. Lisa manna segu petipiima segule, sega hoolikalt, seejärel lisa sulavõi ning sega hästi. Määri u. 30 cm ümmargune pann võiga ja vala segu sisse. Lase seista umbes 20 minutit. Seejärel küpseta 30 minutit ja vala soe kook üle suhkrusiirupiga, mille valmistamiseks sega potis suhkur, vesi ja sidrunimahl; lase keema, vähendada kuumust ja lase keeda väikesel tulel 20-25 minutit, segu peaks paksenema, kui see jahtub.

Peale raputada mandlilaaste.

PRAETUD KANA

2 kana
2 kl (475 ml) piima
1 tl kaneeli või muskaatpähklit
2 muna
1 tl õli
riivsaia
praadimiseks õli
soola ja pipart
riivjuustu

Lõika kana veeranditeks. Lõika kanakoivad eraldi. Seejärel eemalda luud ja nahk (hoia kondid puljongi tegemiseks). Vala piim suurde kaussi ja lisa maitseained ja vürtsid. Marineeri kanatükke 2-3 tundi. Klopi munad lahti lisades õli ja maitseained. Kasta kanatükid muna sisse ja kata riivsaia. Prae õlis kuldpruuniks. Raputa juustuga üle ja soojenda ahjus juustu sulamiseni.

KORAANINURK

90. SUURA – ÄL-BÄLÄD – LINN (20 äjät)

	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.	bismilläähi r-rahmäani r-rahim.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1	Ma vannun selle linna ¹ nimel,	lää uqsimu bi-hääḍää l-bäläd.	لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ
2	Sa oled siin linnas vaba.	wa äntä ḥillu bi- hääḍää l-bäläd.	وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ
3	Isa ja selle nimel, mis ta eostas ^{2 3 4} ,	wa waalidin wa mää wäläd.	وَوَالِدٍ وَمَا وَكَدَ
4	tõepoolest, Me lõime inimese raskusesse ⁵ .	laqad ḥäläqnää l-insäänä fii käd.	لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ
5	Kas ta arvab, et keegi ei ületa teda?	ä jāḥsäbu ä-l-län jaqdirä 'äleihi ähäd.	أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ
6	Ta ütleb: „Olen ohtralt vara kulutanud!“	jaquulu ähläktu määäl-lubädää.	يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا
7	Kas ta arvab, et keegi ei näe teda ⁶ ?	ä jāḥsäbu ä-l-län jaraahu ähäd.	أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ
8	Eks ole Me talle teinud kaks silma	ä läm näž'äl-lähu 'ainäin.	أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ
9	ja keele ja huuled	wa lisäänän wa šäfatäin.	وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ
10	ja juhatanud talle kätte kaks teed ⁷ ?	wa hädäinäahu n-näždäin.	وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ
11	Kuid tema ei astu trotsides raskemale rajale.	fälää qtäḥämä l-'aqabä.	فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ
12	Ja mis ütleks sulle, mis on raskem rada ⁸ ?	wa mää ädrääkä mää l-'aqabä.	وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ

13	(See on orja) kaela vabastamine ⁹	fäkku rakabä.	فَكُّ رَقَبَةٍ
14	või näljapäeval toidu andmine	äw iṭ'äämun fii jāwmin dii mäsḡabä.	أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْعَبَةٍ
15	lähedasele orvule ¹⁰	jätiimän ḡää maqrabä.	بَيْتِيًّا ذَا مَقْرَبَةٍ
16	või tolmusele vaesele.	äw miskiinän ḡää mätrabä.	أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ
17	Tuleb olla ka nende hulgast, kes usuvad ja manitsevad üksteist kannatlikkusele ja kaastundele ^{11 12 13} ;	tumma käänä min älläḡiinä ämänuu wa täwaaṣaw bi-ṣ-ṣabri wa täwaaṣaw bi-l-marḡämä.	ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ
18	need on paremal käel (õigel teel).	uulää'ikä aṣḡaabu l-mäimänä.	أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ
19	Kuid need, kes salgavad Meie värse ¹⁴ , nemad on pahemal käel (valel teel);	wälläḡiinä käfäruu bi-äjäätinä hum aṣḡaabu l-mäs'ämä.	وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ
20	nende üle sulgub tuli ¹⁵ .	'äleihim näärum-mu'ṣada.	عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ۗ

¹ Ibn Abbas (رضي الله عنه) ütles: „Siin on mõeldud Mekat ja järgmine värss: „Sa oled siin linnas vaba,“ tähendab: „Muhammed, sul on lubatud seal võidelda.““ (Al-Qurtubi 20:60, Ad-Durr Al-Manthur 8:518)

² Mujahid, Qatadah (رضي الله عنه), Ad-Dahhak, Sufyan Ath-Thawri, Said ibn Jubayr, As-Suddi, Al-Hasan Al-Basri ja teised on öelnud: „Tähendab eostaja, Aadama nimel ja selle nimel, mis ta on eostanud, ehk tema lapsed (inimesed).“ (Al-Qurtubi 20:61, Ad-Durr Al-Manthur 8:519, At-Tabari 24:432)

³ Abu Imran Al-Jawni ütles: „Jutt käib Aabrahamist ja tema järeltulijatest.“ (At-Tabari 24:433)

⁴ See võib tähendada ka iga isa ja tema lapsi. (At-Tabari 24:433)

⁵ Mujahid ütles: „Kõigepealt seemnevedeliku tilk, seejärel vereklomp, seejärel lihamass. See sarnaneb Jumala väitele „Ta ema kannab teda raskuses ning sünnitab teda raskuses.“ (46:15) ja ta ka toidab teda rinnaga raskuses. Kogu inimese elu on üks raskus, mida ta peab taluma.“ (Ad-Durr Al-Manthur 8:520)

⁶ Qatadah (رضي الله عنه) ütles: „Aadama poeg arvab, et tema käest tema vara kohta ei küsita: kuidas ta selle teenis ja kuidas kulutas.“ (At-Tabari 24:436)

⁷ Abdullah ibn Masud (رضي الله عنه) ütles: „See tähendab hea ja kurja.“ (At-Tabari 24:437)

⁸ Amr ibn Abasah (رضي الله عنه) jutustas: Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kellele sünnib islamis kolm last ning nad surevad enne teismeikka jõudmist, selle laseb Jumal oma halastusest nende vastu Paradiisi siseneda. Kes jääb Jumala teel halliks, sellele saab see Viimsel Kohtupäeval valguseks. Kes laseb Jumala teel vaenlase suunas lendu noole, ükskõik, kas see tabab või mitte, ta saab sama tasu, mis orja vabastamise eest. Kes vabastab uskliku orja, Jumal vabastab selle iga ihuliikme Põrgutulest iga orja vabastatud ihuliikme eest. Kes aga varustab Jumala teel kaks ratsalooma, sellel laseb Jumal Paradiisi siseneda ükskõik millisest selle kaheksast värvast.“ (Ahmad 4:386)

⁹ Abu Hurairah (رضي الله عنه) jutustas: Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kes vabastab moslemist orja, Jumal päästab kõik selle ihuliikmed (Põrgu)tulest, nagu tema vabastas orja ihuliikmed.“ (Sahih Al-Bukhari 3/2517)

¹⁰ Salman ibn Amir (رضي الله عنه) jutustas: Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Almus, mis antakse vaesele, läheb kirja ühe almusena. Samas, kui see anda sugulasele, läheb kirja kaks: almus ja sugulassidemete hoidmine.“ (Ahmad 4:214)

¹¹ Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Halastajaid kohtleb Halastavaim halastusega. Olge nende vastu, kes on maa peal, halastavad ja Tema, Kes on taevaste kohal, saab teiegagi halastav olema.“ (Abu Dawud 5:231)

¹² Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Jumal ei andesta sellele, kes ei andesta inimestele.“ (Muslim 4:1809)

¹³ Abdullah ibn Amr (رضي الله عنه) jutustas: Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Kes ei näita meie laste suhtes üles halastust ega tunnista meie vanade õigusi, ei ole meie hulgast.“ (Abu Dawud 5:231)

¹⁴ Ka märke, tunnustähti.

¹⁵ Ibn Masud (رضي الله عنه) luges ette värssi 21:100 ning ütles: „Kui nad (kes on määratud igaveseks põrgusse jääma) põrgutulle visatakse, pannakse neist igäiks eraldi tule-*tabuuri* (kasti, karp), ta ei näeks tuleks karistatavat kedagi, peale tema enda.“ Siis luges Ibn Masud (jälle) seda värssi (21:100). (Tafsir Ibn Kathir, suura 90, Tabari, Qurtubi)

صحيح البخاري
The Translation of the Meanings of
Sahih Al-Bukhari
Arabic-English
Volume 1

SAHIH AL-BUKHARI

11. Kitaab ul-žumu'a (reedese kogukonnalpalve raamat) – valitud hadithe

876. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Ma kuulsin Jumala Sõnumitoojat (*saws*) ütlemas: „Meie, moslemid, oleme (tulijaist) viimased kuid Ülestõusmispäeval rohkearvulisimad, kuigi varasemtele rahvastele anti Raamat enne meid. Ja see (st reede) oli ka nende päev, mille tähistamine (st sel päeval jutluse pidamine) tehti neile kohustuseks, kuid nad olid selle suhtes eriarvamustel. Seega juhatas Jumal meid selles suhtes ja kõik teised tulevad selles meie järgi: juudid järgmisel päeval (st nende püha päev on laupäev) ja kristlased ülejärgmisel päeval (st nende püha päev on pühapäev).“

879. Abu Said Al-Khudri (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Iga puberteediikka jõudnud moslemi jaoks on reedel enda pesemine (*ghusl*) kohustuslik.“

883. Salman Al-Farsi (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Kes iganes end reedel peseb (st teeb *ghusli*); end niipalju kui võimalik puhastab; seejärel (juukse)õli kasutab või end kodus lõhnastab¹; siis (kohukonnalpalvusele) läheb ja kaht (mošees) kõrvuti istuvad inimest ei eralda; seejärel palvetab, nii palju kui talle määratud, ja siis vaikselt kuulab, kui imaam jutlust peab; selle käesoleva ja möödunud reede vahelised patud antakse andeks.“

886. Abdullah ibn Umar (*raa*) jutustas: „Umar ibn Al-Khattab (*raa*) nägi mošeeuksel müügil siidist ürpi ja ütles

¹ Lõhnastamissoovitus käib meeste, mitte naiste kohta. Naisel on lõhnastatult väljaminek keelatud. Naine, kes lõhnastatult välja läheb ja kelle lõhna mõni mees tunneb, on nagu abielurikkuja (vaata - Abu Dawud 4161-4163, 4037, At-Tirmidhi 2786, Sahih Muslim 443).

Jumala Sõnumitoojale (*saws*): „Sa võiksid selle osta, et seda reedeti ja delegatsioonide saabudes kanda.“ Jumala Sõnumitooja (*saws*) vastas: „Seda kannab see, kellel ei ole osa Teispoonsuses.“ Hiljem anti Jumala Sõnumitoojale (*saws*) sarnased ürbid ja ta andis ühe neist Umar ibn Al-Khattabile. Selle peale ütles Umar (*raa*): „Oo Jumala Sõnumitooja, sa andsid mulle selle ürbi, kuigi Utaridi ürbi kohta ütlesid sa seda.“ Jumala Sõnumitooja (*saws*) vastas: „Ma ei olegi sulle seda kandmiseks andnud.“ Seega andis Umar ibn Al-Khattab (*raa*) selle kandmiseks oma uskmatule vennale Mekas.“²

887. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Kui ma ei oleks seda oma järgijate või inimeste jaoks liiga raskeks pidanud, oleks ma neil käskinud iga palve eel oma hambad siwakiga ära puhastada.““

894. Abdullah ibn Umar (*raa*) jutustas: „Kuulsin, kui Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Igaüks teist, kes reedesele kogukonnalpalvele tuleb, peaks end enne pesema (st *ghusli* tegema).““

895. Abu Said Al-Khurdi (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Reedel enda pesemine (*ghusl*) on kohustuslik igal moslemile, kes on jõudnud puberteediikka.““

² Moslemist meestel on keelatud siidi kanda. Samas võivad nad sellised esemed, mida nad ise kanda ei või, mitte-moslemitele ära anda. Naiste kohta siidikandmiskeeld ei kehti.

897. (Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles siis: „Ilgale moslemile on kohustuslik üks kord seitsme päeva jooksul end pesta (*ghusl* teha), nii et kogu keha ja pea saab pestud.““

904. Anas ibn Malik (*raa*) jutustas: „Prohvetil (*saws*) oli kombeks reedest kogukonnalpalvet pidada otsekohe peale keskpäeva.“

911. Ibn Juraij jutustas: „Ma kuulsin, kui Nafi ütles: „Ibn Umar (*raa*) ütles: „Prohvet (*saws*) keelas selle, et üks mees teisel mehel käsib üles tõusta, et tolle kohale istuda.““ Küsisin Nafilt: „Kas see käib vaid reedese kogukonnalpalve kohta?“ Ta vastas: „Reedese kogukonnalpalve ja ka muude palvete kohta.““

920. Ibn Umar (*raa*) jutustas: „Prohvetil (*saws*) oli kombeks seistes jutlust pidada ja seejärel istuda, siis jälle seista, nagu tänapäevalgi tehakse.“

923. Amr ibn Taghlib (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitoojale (*saws*) toodi mingi omand või muud taolist ja Jumala Sõnumitooja (*saws*) jaotas selle laiali. Ta andis teatud meestele ja teisi ignoreeris. Hiljem sai ta aga teada, et need, keda ta oli ignoreerinud, teda laitsid. Ta ülistas ja kiitis Jumalat ning ütles: „*Ammaa ba'du*, Jumala nimel, ma võin anda ühele mehele ja teist ignoreerida, kuigi see, keda ma ignoreerisin, on mulle kallim kui see, kellele ma andsin. Ma annan teatud inimestele, sest tunnen, et neil ei ole kannatust ega rahulolu südames ja ma jätan ilma need, kes on kannatlikud ja rahul selle headuse ja rikkusega, mis Jumal on nende südamesse pannud ja Amr ibn Taghlib on üks neist.“ Amr lisas: „Jumala nimel, need Jumala Sõnumitooja (*saws*) sõnad olid mulle kallimad kui parimad punased kaamlid.“

926. Al-Miswar ibn Makhrama (*raa*) jutustas: „Kord tõusis Jumala Sõnumitooja (*saws*) jutluse pidamiseks püsti ja ma kuulsin teda peale tašahudi ütlemas „*Ammaa ba'du*“.“

928. Abdullah (ibn Umar) (*raa*) jutustas: „Prohvetil (*saws*) oli kombeks pidada kaks jutlust ja nende vahel istuda.“

929. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Kui on reede, seisavad inglid mošeeuksel ja kirjutavad üles nende inimeste nimesid, kes mošeesse tulevad, nende tulekujärjekorras. See, kes tuleb mošeesse varaseimal ajal, oleks nagu kaamli ohverdanud. See, kes tuleb järgmisena, oleks justkui ohverdanud lehma, seejärel jäära, siis kana ja viimaks muna. Kui imaam (palve juhtimiseks) välja tuleb panevad nad (st inglid) oma paberid kokku, et jutlust kuulata.““

930. Jabir ibn Abdullah (*raa*) jutustas: „Üks mees astus mošeesse, kui Prohvet (*saws*) reedest jutlust pidas. Prohvet (*saws*) küsis temalt: „Kas oled palvetanud?“ Mees vastas eitavalt. Prohvet (*saws*) ütles: „Tõuse ja palveta 2-rakane palve (*tahajjat ul-masžid*).““

933. Anas ibn Malik (*raa*) jutustas: „Kord kannatasid inimesed Prohveti (*saws*) eluajal põua tõttu. Kui Prohvet (*saws*) reedel jutlust pidas, tõusis üks beduiin püsti ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, meie vara hävib ja meie lapsed on näljased. Palun palu Jumalat (et sajak).“ Ja

Prohvet (*saws*) tõstis oma käed (et vihma paluda). Sel ajal ei olnud taevas pilvekübetki. Tema nimel, Kelle käes on minu hing, niipea, kui ta oma käed oli alla lasknud, hakkas pilvi nagu mägesid kogunema ja enne, kui ta minbari otsast alla oli jõudnud ronida, nägin vihma Prohveti (*saws*) habemele sadamas. Sadas sel päeval, järgmisel päeval, kolmandal päeval, neljandal päeval kuni järgmise reedeni. Sama beduiin või üks teine mees tõusis püsti ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, majad on kokku kukkunud, meie vara ja kari uppunud. Palun palu meie eest Jumalat (et vihm lakkaks).“ Prohvet (*saws*) tõstiski mõlemad käed üles ja ütles: „Oo Jumal, meie ümber ja mitte meie peal.“ Ja misiganes suunas ta oma kätega osutas, seal pilved harvenesid ja kadusid ja Mediina (taevas) sai selgeks, justkui auk pilvede keskel. Qanaati väli jäi üleujutuse alla ja vesi voolas seal terve kuu. Igaüks, kes väljast tuli, rääkis vaid ohtrast vihmast.“

934. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Kui imaam peab jutlust ja sa palud oma kaaslasel vait olla ja kuulata, siis oled kindlasti teinud halva teo.““

935. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) rääkis reedest ja ütles: „Reedel on üks tund ja kui moslem sel ajal palvetab ja Jumalalt midagi palub, siis Jumal kindlasti selle palve ka täidab.“ Ja ta näitas oma käega selle aja lühidust.“

936. Jabir ibn Abdullah (*raa*) jutustas: „Kui me Prohvetiga (*saws*) palvetasime (reedest jutlust ja palvet ootasime), saabusid mõned kaamelid toidukraamiga. Inimesed pöörasid oma tähelepanu kaamelitele (ja lahkusid mošeesest) ja vaid 12 meest jäi Prohvetiga (*saws*). Siis ilmutati see värss: „**Ja kui nad näevad kaupa või meelelahutust, jooksevad nad ülepeakalea selle juurde ja jätavad su seisma ...**“ (62:11).“

937. Abdullah ibn Umar (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitoojal (*saws*) oli kombeks enne ja peale dohri palvet teha 2-rakat. Tal oli ka kombeks oma kodus peale *maghribi* palvet kaks rakat ja peale *iša* palvet kaks rakat teha. Tal ei olnud kombeks peale reedest kogukonnalpalvet palveta, kuni ta läks koju ja tegi seal kaks rakat.“

12. KITAAB UL-KHAUF (HIRMUPALVE RAA-MAT) – VALITUD HADITHE

942. Shuaib jutustas: „Küsisin Az-Zuhrilt: „Kas Prohvet (*saws*) palvetas kunagi hirmupalvet?“ Az-Zuhri vastas: „Salim ütles mulle, et Abdullah ibn Umar (*raa*) oli öelnud: „Ma võtsin Jumala Sõnumitoojaga (*saws*) Najdis osa pühast lahingust. Me seisime vaenlase vastas ja korrastasime oma read. Siis tõusis Jumala Sõnumitooja (*saws*), et palvet juhtida ja üks osa tõusis temaga palvetamiseks, samal ajal kui teine osa vaenlasega silmitsi oli. Jumala Sõnumitooja (*saws*) ja esimene osa tegid poolkummarduse ja kaks täiskummardust (st ühe raka). Seejärel see grupp (kui nad olid teise raka ilma Prohvetita (*saws*) sooritanud ja palve lõpetanud) lahkus ja asus nende asemele, kes ei olnud veel palvetanud ja kes omakorda ühinesid Jumala Sõnumitoojaga (*saws*), et sooritada üks raka (st Jumala Sõnumitooja (*saws*) teine raka), kahe täiskummarduse ja tasliimiga. Seejärel tegid ülejäänud omaette ühe pool-

kummarduse ja kaks täiskummardust (st puuduoleva raka).“

4. peatüki sissejuhatus: Al-Auza'i ütles: „Kui on näha või-du märke ja on võimatu palvetada, peab igaüks palveta-ma märkidega. Kui isegi see ei ole võimalik, võib ta pal-ve kuni lahingu lõpuni või kindlustunde saavutamiseni edasi lükata ja seejärel kaks rakat palvetada. Ja kui neil ei ole võimalik palvet lõpetada, võivad nad teha ühe pool-kummarduse ja kaks täiskummardust (st ühe raka) ja kui nad ka seda ei saa teha, siis *allaahu akbari* ütlemisest nei-le ei piisa ja seega peavad nad palve edasi lükkama kuni selle ajani, kui nad end kindlalt tunnevad.“ Makhul oli sellega nõus. Ja Anas ibn Malik (*raa*) ütles: „Tustari piira-misel jõudsin ma kohale koidikul, kui võitlus oli suurimas hoos. Moslemitel ei olnud võimalik *fažrit* palvetada ja me ei palvetanud kuni osa päevast oli juba möödunud. Siis palvetasime me koos Abu Musaga ja Jumal andis meile võidu.“ Anas (*raa*) ütles veel: „Isegi kui ma saaks kogu maailma ja kõik, mis see endas sisaldab, (selle hilinenud) palve asemel, ei teeks see mind õnnelikuks.“

945. Jabir ibn Abdullah (*raa*) jutustas: „Khandaqi päeval tuli Umar (*raa*) Quraiši uskmatuid needes ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, kui päike oli peaaegu loojas, ei olnud ma ikka veel asrit palvetanud. Prohvet (*saws*) vastas: „Jumala nimel, ka mina ei ole veel palvetanud.“ Prohvet (*saws*) läks siis Buthani, tegi rituaalse puhastumise ja palvetas asri peale päikeseloojangut ja palvetas seejärel *maghribi*.“

13. KITAAB UL-'IIDIIIN (KAHE AIDI RAA-MAT) – VALITUD HADITHE

948. Abdullah ibn Umar (*raa*) jutustas: „Umar tõi turult siidist ürbi, viis selle Jumala Sõnumitoojale (*saws*) ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, võta see ja ehi end sellega aidi ajal ja kui delegatsioonid sind külastavad.“ Jumala Sõnumitooja (*saws*) vastas: „See riietus on neile, kellel ei ole (teistpoolsuses) osa.“ Palju aega hiljem saatis Jumala Sõnumitooja (*saws*) siidist ürbi Umarile (*raa*). Umar (*raa*) tuli ürbiga Jumala Sõnumitooja (*saws*) juurde ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, sa ütlesid, et see riietus on neile, kel' ei ole (teispooluses) osa, kuid siiski saatsid sa selle mulle.“ Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles talle: „Müü see maha ja kata seeläbi oma vajadused.““

950. (Aisha (*raa*) jutustas: „Oli aidi päev ja mustanahali-sed mängisid kilpide ja odadega. Ma kas palusin Prohvetilt (*saws*) või ta küsis minult, kas soovin seda vaatamängu jälgida. Ma vastasin jaatavalt. Prohvet (*saws*) pani mind oma seljataha seisma ja mu põsk oli tema põse vastu ja ta ütles: „Jätkake, oo Banu Arfida!“, kuni ma väsisin. Prohvet (*saws*) küsis minult: „Kas oled rahul? (Kas sellest piisab?)“ Ma vastasin jaatavalt ja ta ütles, et lahkuksin.“

951. Al-Bara (*raa*) jutustas: „Kuulsin, kuidas Prohvet (*saws*) jutlust pidades ütles: „Esimene asi, mida sellel meie päeval (st aid ul-adha esimesel päeval) tegema peaks, on palve. Peale palvelt naasmist, ohverdame oma loomad ja kes nii teeb, see on käitunud meie sunna kohaselt.“

952. Aisha (*raa*) jutustas: „Abu Bakr tuli minu majja, samal ajal kui kaks väikest Ansaari tüdrukut laulsid minu kõrval Buathi päeva Ansaaride lugusid. Nad ei olnud professionaalsed lauljad. Abu Bakr protesteeris: „Saatana muusikariistad Jumala Sõnumitooja (*saws*) majas!“ See juhtus aidi päeval ja Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Oo Abu Bakr, igal rahval on oma aid (st pidustus) ja see on meie aid.““

953. Anas ibn Malik (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ei läinud kunagi aid ul-fitri päeval (palvele), ilma et oleks söönud veidi datleid.“ Anas (*raa*) jutustas ka: „Prohvetil (*saws*) oli kombeks süüa paaritu arv datleid.“

959. Ata jutustas, et Ibn Az-Zubairi algusajal saatis Ibn Abbas (*raa*) talle teate, öeldes, et aidi palveks ei kuuluta-tud (Prohveti (*saws*) eluajal) kunagi *adhaani* ja jutlus oli peale palvet.

964. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) palvetas aid ul-fitri päeval 2-rakalise (aidi)palve ja ei palvetanud ei enne ega peale seda. Siis läks ta koos Bilaliga naiste juur-de ja käskis neil almust anda, seega nad hakkasid oma kõrvarõngaid ja kaelakeesid andma.“

965. Al-Bara ibn Azib (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Esimene asi, mis me sellel oma päeval teeme, on palve ja siis läheme ohvrilooma tapma. Seega igaüks, kes nii teeb, on käitunud meie sunna kohaselt ja kes iganes ohverdas oma ohvrilooma enne palvet, siis oli see vaid liha ta perele ja mitte nusuk.“ Üks mees nimega Abu Bur-da ibn Nayyar Ansaaride hulgast ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, ma ohverdasin nusuki (enne palvet), aga mul on noor emane kits, mis on parem kui vanem lamma.“

Prohvet (*saws*) ütles: „Ohverda see esimese asemel, kuid see ei ole kellegile peale sind enam piisav.“

9. peatüki sissejuhatus: Al-Hasan ütles: „Aidi päeval oli (Prohveti (*saws*) eluajal) relvade kandmine keelatud, välja arvatud kui oli vaenlasi karta.“

969. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Teistel päevadel tehtud heateod ei ole paremad neil (kümnel esimesel *dhu-l-hižza* päeval) tehtud heategudest.“ Mõned Prohveti (*saws*) kaaslastest küsisid: „Isegi mitte *džihaad*?“ Ta (*saws*) vastas: „Isegi mitte *džihaad*, välja arvatud mehe oma, kes teeb seda iseennast ja oma vara ohtu seades ja ei tule ühegagi neist tagasi (st sureb märtrisurma).“

970. Muhammed ibn Abi Bakr Al-Thaqafi jutustas: „Kui me läksime Minaast Arafati, küsisin ma Anas ibn Mailikilt (*raa*) *talbija* kohta: „Kuidas te Prohveti (*saws*) seltsis *talbijat* ütlesite?“ Anas (*raa*) ütles: „Inimesed ütlesid *talbijat* ja nende ütlemise vastu ei protesteeritud ja nad ütlesid takbiiri ja ka selle vastu ei protesteeritud.“

971. Umm Atiyya (*raa*) jutustas: „Meil kästi aidi päeval välja tulla ja isegi neitsid ja menstrueerivad naised nende kodudest kaasa võtta, et nad saaksid meeste taga seista ja nendega koos takbiiri öelda ja nendega Jumalat paluda ja selle päeva õnnistust ja pattudest puhastumist loota.“

981. Umm Atiyya (*raa*) jutustas: „Meil kästi (aidi ajal) välja minna ja menstueerivad naised, täiskasvanud tüdrukud ja kodused neitsid endaga kaasa võtta. (Ibn Aun ütles. „Või täiskasvanud kodused neitsid.“) Menstrueerivad naised võisid moslemite kogunemisele ja duaa-tegemisele minna, kuid pidid end nende palvepaigast eemale hoidma.“

982. Ibn Umar (*raa*) jutustas: „Prohvetil (*saws*) oli kombeks (*aid ul-adha* ajal) palvekohas ohvriloomi ohverdada.“

985. Jundab (*raa*) jutustas: „Nahri päeval Prohvet (*saws*) palvetas, pidas jutluse ja seejärel ohverdas ohvrilooma ning ütles: „Igaüks, kes ohverdab enne palvet, peab selle asemel teise looma ohverdama ja need, kes veel ohverdavad ei ole, peavad ohverdama Jumala nime mainides.“

986. Jabir (ibn Abdullah) (*raa*) jutustas: „Aidi päeval oli

Prohvetil (*saws*) kombeks (peale palvet) teist teed pidi tagasi minna (kui ta tulnud oli).“

25. peatüki sissejuhatus: Ja samuti peaksid nii tegema naised ja need, kes on külades, nagu Prohveti (*saws*) ütles ka kinnitab: „Oo moslemid, see on teie aid!“ Az-Zawiyas käskis Anas ibn Malik (*raa*) oma orjal ibn Abi Ghaniyal oma (st Anasi) pere ja järeltulijad kokku koguda. Anas juhtis palvet, mis sarnanes iga linna inimeste omale ja ütles takbiiri, nagu nemadki. Ikrima ütles: „Külaelanikud peaksid aidi päeval kokku kogunema ja 2-rakalise palve sooritama nagu imaam seda teeb.“ Ata ütles: „Igaüks, kes aidi palvest ilma jääb, peab 2-rakalise palve sooritama.“ 987. Urwa jutustas Aishalt (*raa*): „Minaa päevadel (11., 12. ja 13. *dhu-l-hižal*) tuli tema juurde Abu Bakr (*raa*), samal ajal kui kaks noort türdukut tagusid tamburiine ja Prohvet (*saws*) lamas oma riietega kaetult. Abu Bakr (*raa*) pragas nendega ja Prohvet (*saws*) paljastas oma näo ning ütles Abu Bakrile (*raa*): „Las nad olla, kuna need on aidi päevad ja Minaa päevad.“

989. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) läks välja ja sooritas (*aid ul-fitri* päeval 2-rakalise (aidi)palve ega sooritanud ei enne ega peale seda muid palveid ja Bilal oli sel ajal temaga kaasas.“

14. KITAAB UL-witr (witrI RAAMAT) – VALITUD HADITHE

990. Ibn Umar (*raa*) jutustas: „Kord küsis üks mees Jumala Sõnumitooja (*saws*) käest ööpalve kohta. Jumala Sõnumitooja (*saws*) vastas: „Ööpalvet (*tahažžudi*) palvetatakse kaks rakat, millele järgneb kaks rakat (jne) ja kui keegi kardab läheneva koidu *fažri* palve pärast, palvetagu ta üks raka ja see olgu kõigile eelnevatele rakadele *witriks* (paarituks).“

991. Nafi ütles, et Abdullah ibn Umaril (*raa*) oli kombeks *witri* kahe (esimese) raka ja (kolmanda ehk üksiku raka vahel tasliimi öelda (st teha 2-rakane palve, siis lõpetada ja siis teha 1-rakane palve) ja vajalikke asju ajada.

992. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Kord veetsin ma öö (oma tädi) Maimuna majas. Ma lamasin madratsil põiki, samal ajal kui Jumala Sõnumitooja (*saws*) lamas koos oma naisega piki. Prohvet (*saws*) magas kuni keskööni või peaaegu nii ja ärkas oma nägu hõõrudes üles. Ta retsiteeris suurst Al-Imran kümme värssi. Jumala Sõnumitooja (*saws*) läks nahkkoti juurde ja tegi kõige perfektsema võimaliku *wudu* ja seejärel seisis palveks. Ma tegin samuti ja seisin tema kõrvale (vasemale poole). Prohvet (*saws*) pani oma parema käe mu pea peale, keeras mu kõrva (st tiris mind enda paremale küljele) ja sooritas viis 2-rakalist palvet ning lõpetas oma palve *witriga* (üksiku rakaga). Ta lamas, kuni muessin tuli, tõusis siis püsti, sooritas 2-rakalise palve (*fažri* sunna) ja seejärel läks välja ja palvetas *fažri*.“

994. Aisha (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitoojal (*saws*) oli kombeks öösel 11 rakat palvetada ja see oli tema ööpalve. Iga tema täiskummardus kestis nii kaua, et selle ajal oleks keegi teist jõudnud 50 värssi retsiteerida, enne kui Jumala Sõnumitooja (*saws*) oma pead tõstis. Tal oli ka kombeks enne *fažrit* 2-rakane (sunna) palve sooritada ja seejärel paremal küljel lamada, kuni muessin palveks ta juurde tuli.“

996. Aisha (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) palvetas erinevatel öödel *witrit* erinevatel aegadel, alates *iša* palveajast kuni öö viimase tunnini.“

1000. Ibn Umar (*raa*) jutustas: „Prohvetil (*saws*) oli kombeks (vabatahtlikke palveid) märkidega (ratsalooma) sõidusuunas sadulas palvetada kuid mitte kohustuslikke palveid. Tal oli ka kombeks *witrit* sadulas palvetada.“

1002. Asim jutustas: „Ma küsisin Anas ibn Malikilt (*raa*) *qunuuti* kohta. Anas (*raa*) vastas: „Seda kindlasti (loeti).“ Ma küsisin: „Enne poolkummardust või peale seda?“ Anas (*raa*) vastas: „Enne poolkummardust.“ Ma lisasin: „See keegi ütles mulle, et sa olid talle öelnud, et see oli peale poolkummardust.“ Anas (*raa*) ütles: „Ta eksis. Jumala Sõnumitooja (*saws*) retsiteeris *qunuuti* peale poolkummardust ühe kuu jooksul.“ Anas (*raa*) lisas: „Prohvet (*saws*) saatis umbes 70 meest (kes teadsid Koraani peast) uskmata juurde, keda oli vähem kui neid ja kellega Jumala Sõnumitoojal (*saws*) oli rahuleping (kuid need murdsid rahu ja tapsid need 70 meest). Siis Jumala Sõnumitooja (*saws*) retsiteeris ühe kuu jooksul *qunuuti*, paludes Jumalalt neile karistust.“⁴

1004. Anas (*raa*) jutustas: „*Qunuuti* retsiteeriti *maghribi* ja *fažri* palvetes.“

15. KITAAB UL-ISTISQAA' (VIHMALPALLE RAAMAT) – VALITUD HADITHE

1010. Anas (*raa*) jutustas: „Iga kord, kui neid ähvardas põud, palus Umar ibn Al-Khattab (*raa*) Al-Abbas ibn Abdul-Muttalibil Jumalalt vihma paluda. Ta ütles: „Oo Jumal, meil oli kombeks Prohvetit (*saws*) paluda, et ta Sinult vihma paluks ja Sa õnnistasid meid vihmaga ja nüüd me palume ta onu³, et ta Sinult vihma paluks. Oo Jumal, õnnista meid vihmaga.“ Ja nii sadas.

1017. Anas ibn Malik (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) juurde tuli üks mees ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, karjad on hävitatud ja teed blokeeritud. Palun palu Jumalat (et ta saadaks vihma)!“ Ja Jumala Sõnumitooja (*saws*) palus (Jumalalt vihma) ja sadas sellest reedest järgmise reedeni. Siis tuli üks mees Jumala Sõnumitooja (*saws*) juurde ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, majad on kokku kukkunud, teed on blokeeritud ja karjad hävitatud.“ Seega Jumala Sõnumitooja (*saws*) palus Jumalat, öeldes: „Oo Jumal, (sadagu) mäetippudel, tasandikel, orgudes ja kohtades, kus puud kasvavad.“ Ja pilved kadusid Mediina kohalt, nagu riie eemaldatakse kehalt.“

1020. Masruq jutustas: „Ühel päeval läksin ma Ibn Masudi (*raa*) juurde, kes ütles: „Kui Quraiš islamisse astumisega viivitas, palus Prohvet (*saws*), et Jumal neid neaks, seega saadeti neile kaela põua (näljahäda) aasta, mille tõttu paljud neist surid ja nad pidid korjuseid ja konte sööma. Abu Sufyan tuli Prohveti (*saws*) juurde ja ütles: „Oo Muhammad, sa tulid, et kästa inimestel oma sugulaste eest hoolitseda ja sinu rahvast hävitatakse. Palu Jumalat!“ Prohvet (*saws*) luges ette pühad värsid suurast Ad-Dukhaan:

3 On väga oluline mõista, et islamis on lubatud paluda elusal usklikul inimesel Jumalalt midagi paluda, kuid ükskõik kui usklik inimene ka ei olnud, ei ole teda lubatud võtta vahendajaks Jumala ja elusate vahele, kui ta on juba surnud – see on širk (ebajumalakummar-damine).

„Siis oodake päeva, mil taevas tekitab nähtava suitsu.“ (44:10) (Kui näljahäda kadus,) laskusid inimesed jälle uskmatusse. Selle kohta käib Jumala sõna: „Päeval, mil ründame teid suurima rünnakuga.“ (44:16) Ja nii juhtus Badri lahingu päeval.“ Asbat lisas Mansurilt: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) palus Jumalalt neile vihma ja seitse päeva sadas väga tugevasti. Inimesed kurtsid rohke vihma üle. Prohvet (*saws*) ütles: „Oo Jumal, meie ümber ja mitte meie peal.“ Seega pilved hajusid tema peakohalt ja sadas vaid ümbruses.“

1022. Abdullah ibn Yazid Al-Ansari jutustas, et ta läks koos Al-Bara ibn Azibi ja Zaid ibn Arqamiga (*raa*) välja ja palus vihma. Ta seisis püsti, kuid mitte minbaril, ja palus Jumalalt vihma ja seejärel sooritas valjuhäälseid 2-rakalisi palveid, ilma *adhaani* ja *iqaamata*. Abu Ishaq ütles, et Abdullah ibn Yazid oli näinud Prohvetit (*saws*) (sama tegemas).

1027. Abbad ibn Tamim (*raa*) jutustas, et ta onu ütles: „Prohvet (*saws*) läks palvekoha suunas, et vihmavalvet sooritada. Ta pöördus *qibla* suunas, sooritas 2-rakalise palve ja pööras oma ürbi pahupidi.“ Abu Bakr (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) pani oma ürbi parema poole oma vasakule poole.“

1031. Anas ibn Malik (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ei tõstnud kunagi käsi ühegi teise invokatsiooni kui vihmavalve jaoks ja ta tõstis need nii kõrgele, et ta valged kaenlaaugud välja paistma hakkasid.“⁴

1032. Aisha (*raa*) jutustas: „Iga kord kui Jumala Sõnumitooja (*saws*) vihma nägi, ütles ta: „Oo Jumal, olgu see viljakas vihm.““

1034. Anas (*raa*) jutustas: „Iga kord, kui tuul kõvasti puhus, oli Prohveti (*saws*) näol rahutust märgata (kuna ta kartis, et tuul võib olla Jumala viha märk).“

1035. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Mulle võimaldati As-Sabaga võit ja Aadi rahva hävitas Ad-Dabur (läänetuul).““

1036. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Tund (st Viimnepäev) ei saabu enne, kui (religioosel) teadmised ära võetakse (st usklikud inimesed surevad), maavärinad saavad väga sagedad olema, aeg möödub kiirelt, fitnad (katsumused ja kannatused) ilmuvad, mõravad sagenevad ja teil on külluses raha.““

1039. Ibn Umar (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Al-Ghaibil⁵ on viis võtit, mida teab vaid Jumal: keegi ei tea, mis homme juhtub; keegi ei tea, mis on emaüas; keegi ei tea, mis ta homme teenib; keegi ei

4 On võimalik, et Anas (*raa*) ei näinud Prohvetit (*saws*) mingi muu invokatsiooni ajal käsi tõstmas, kuid on teada, et Prohvet (*saws*) tõstis käsi ka muude invokatsioonide ajal. Vaata hadithid 1751, 1752, 4323, 6383.

5 Nähtamatu; religioosel kontekstis tähendab usku Jumalasse, inglitesse, Pühadesse Raamatutesse, Jumala sõnumitoojatesse, Ülestõusmispäeva ja saatusesse; kuid ka kõik see, mille kohta inimesed ei tea, kuid mida Jumal meile sõnumitoojate vahendusel on mineviku, oleviku ja tuleviku kohta teada andnud, nagu näiteks taevaste ja maa loomine, ajalooliste rahvaste lood, Paradiisi ja Põrgu kirjeldus jne.

tea, kus ta sureb ja keegi ei tea, millal vihma sadama hakkab.”⁶

16. KITAAB UL-KUSUUS (VARJUTUSTE RAA-MAT) – VALITUD HADITHE

1040. Abu Bakra (*raa*) jutustas: „Me olime koos Jumala Sõnumitoojaga (*saws*), kui toimus päikesevarjutus. Jumala Sõnumitooja (*saws*) tõusis püsti ja läks oma ürpi lohistades mošeesse. Ta juhtis meid 2-rakases palves, kuni päike jälle paistis. Siis ütles Prohvet (*saws*): „Päikese- ja kuuvarjutused ei toimu kellegi surma tõttu, seega iga kord, kui te varjutusi näete, palvetage ja paluge Jumalat, kuni varjutus on läbi.”⁶

1044. Aisha (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) eluajal toimus päikesevarjutus, seega ta juhtis inimesi palves; tõusis püsti ja seisis kaua, seejärel oli kaua poolkummarduses, tõusis jälle püsti ja seisis kaua, kuigi vähem kui esimesel korral. Ta tegi jälle pika, kuigi lühema kui esimese, poolkummarduse; seejärel tegi ta (kaks korda) täiskummarduse ja oli selles pikalt. Ta tegi teises rakas sama mis esimeses ja lõpetas siis palve. Selleks ajaks oli päike jälle välja ilmunud. Siis ta pidas jutluse ja peale Jumala ülistamist ja kiitmist ütles ta: „Päike ja kuu on vaid kaks märki Jumala märkide hulgast. Varjutus ei toimu kellegi surma või elu (st sünni) tõttu. Seega, kui näete varjutust, tuletage Jumalat meelde, öelge *allaahu akbar*, palvetage ja andke almust.” Seejärel ütles Prohvet (*saws*): „Oo Muhammedi järgijad, Jumala nimel, kellelgi ei ole rohkem ghairat⁶ kui Jumalal. Seega on ta oma nii meessoost kui naissoost sulastele keelanud illegaalse seksuaalvahekorra. Oo Muhammedi järgijad, Jumala nimel, kui te teaksite seda, mida mina tean, siis naeraksite te vähe ja nutaksite palju.”⁶

1045. Abdullah ibn Amr (*raa*) jutustas: „Kui Jumala Sõnumitooja (*saws*) eluajal päikesevarjutus toimus, kuulutati valjult: „*As-salaatu žaami'a!* (Kogukonnalpalve!)”⁶

1048. Abu Bakra (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Päike ja kuu on vaid kaks märki Jumala märkide seas ja varjutused ei toimu kellegi surma tõttu, vaid Jumal hirmutab nendega Oma sulaseid ja pühendunud.”⁶

1052. Abdullah ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Prohveti (*saws*) eluajal toimus päikesevarjutus. Jumala Sõnumitooja (*saws*) palvetas varjutusepalvet ja seisis nii kaua, et selle aja sees võiks retsiteerida suura Al-Baqara. Seejärel ta tegi pika poolkummarduse; seisis pikalt, kuigi vähem kui esimesel korral; siis tegi pika poolkummarduse, kuigi lühema kui esimesel korral; seejärel tegi ta kaks korda täiskummarduse ja seisis jälle pikalt, kuigi vähem kui esimesel korral; siis tegi pika poolkummarduse, mis oli lühem kui esimene; seejärel seisis pikalt, kuid vähem kui esimesel korral; siis tegi jälle pika poolkummarduse, mis oli lühem kui esimene ja siis tegi (kaks) täiskummardust ja lõpetas palve. Selleks ajaks oli päike jälle väljas. Siis ütles Prohvet (*saws*): „Päike ja kuu on vaid kaks märki Jumala märkide seas. Varjutused ei toimu ei kellegi surma ega elu (st sünni) tõttu. Seega, kui te neid näete, meenutage Jumalat.”⁶

⁶ Raev või viha, mida tuntakse, kui kellegi au või mõjukus on kannatada saanud või sellele väljakutse esitatud; ka enesest lugupidamine, eneseuhkus, naistega seoses armukadedus jne.

Inimesed ütlesid: „Oo Jumala Sõnumitooja, me nägime, et sa võtsid midagi enda kohalt ja seejärel taganesid.” Prohvet (*saws*) ütles: „Ma nägin Paradiisi ja sirutasin oma käe ühe kobara (puuviljade) suunas ja kui ma oleks selle võtnud, oleks te sellest söönud seni, kuni veel maailma on. Ma nägin ka Põrgutuld ja ma ei ole kunagi midagi nii hirmsat näinud. Ma nägin, et enamik selle elanikest olid naised.” Inimesed küsisid: „Oo Jumala Sõnumitooja, miks nii?” Prohvet (*saws*) vastas: „Nende tänamatuse tõttu.” Küsiti, kas nad on Jumala suhtes tänamatud. Prohvet (*saws*) vastas: „Nad on tänamatud oma elukaaslaste (st abikaasade) ja heategude suhtes, mida neile tehakse. Kui neist kellelegi terve elu jooksul head tehakse ja siis ta näeb sinus midagi (halba), ütleb ta: „Ma poles sinus kunagi midagi head näinud.”⁶

1054. Asma (bint Abu Bakr) (*raa*) jutustas: „Kahtlemata käskis Prohvet (*saws*) inimestel päikesevarjutuse ajal orju vabaks lasta.”⁶

1063. Abu Bakra (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) eluajal toimus päikesevarjutus ja ta läks oma riideid järgi lohistades välja mošeesse. Inimesed kogunesid tema ümber ja ta juhtis neid 2-rakases palves. Kui päike oli uuesti välja tulnud, ütles ta: „Päike ja kuu on vaid kaks märki Jumala märkide hulgas; varjutused ei toimu kellegi surma tõttu ja kui varjutus toimub, palvetage ja paluge Jumalat kuni varjutus on kadunud.” Juhtus, et Prohveti (*saws*) poeg Ibrahim suri sel päeval ja inimesed rääkisid sellest (öeldes, et varjutuse oli põhjustanud tema surm.)”⁶

1066. Urwa jutustas: „Aisha (*raa*) ütles: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) eluajal toimus päikesevarjutus ja ta käskis ühel inimesel kuulutada „*As-salaatu žaami'a!* (Kogukonnalpalve!)”. Ta juhtis palvet ja sooritas kahes rakas neli poolkummardust ja neli täiskummardust.” Al-Walid jutustas, et Abdur-Rahman ibn Namir oli talle öelnud, et ta oli sama kuulnud. Ibn Saihab oli sama kuulnud. Az-Zuhri ütles: „Ma küsisin (Urwalt): „Mida su vend Abdullah ibn Az-Zubair tegi? Kas ta sooritas 2-rakase palve nagu hommikupalve, kui ta Mediinas (varjutuse ajal) palvetas?” Urwa vastas, et ta oli sunnakohasest palvetamisest ilma jäänud.” Sulaiman ibn Kathir ja Sufyan ibn Husain jutustasid Az-Zuhrielt, et varjutusepalvet sooritati valjul häälel.”⁶

17. KITAABU SUŽUUD AL-QUR'AAN (KORAANI KUMMARDUSE RAAMAT) – VALITUD HADITHE

1067. Abdullah (ibn Masud) (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) retsiteeris Mekas suurat An-Nažm (nr 53) ja tegi selle retsiteerimise ajal täiskummarduse ja need, kes temaga olid, tegid sama, välja arvatud üks vana mees, kes võttis peotäie väikeseid kive või maad, tõstis selle oma otsmikule ja ütles: „Sellest mulle piisab.” Hiljem sai ta uskmatus surma.”⁶

1068. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Reedeti oli Prohvetil (*saws*) kombeks *fažri* palves (esimeses rakas) retsiteerida Alif laam miim tanziiil as-sažda ja (teises rakas) Hal ataa ala l-insaani (suura Ad-Dahr).”⁶

1069. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Saadi kummardus ei ole kohustuslik, aga ma nägin Prohvetit (*saws*) täiskummardust tegemas, kui ta seda retsiteeris.”⁶

1071. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) tegi täiskummarduse An-Nažmi (nr 53) retsiteerides ja temaga kummardasid moslemid ja uskmatud, džinnid ja inimkond.“

1073. Zaid ibn Thabit (*raa*) jutustas: „Ma retsiteerisin Prohveti (*saws*) ees suurat An-Nažm (nr 53), kuid ta ei kummardanud.“

1074. Abu Salma jutustas: „Ma nägin Abu Hurairat (*raa*) Idha s-samaa'un šaqqat retsiteerimas ja ta tegi selle lugemise ajal täiskummarduse. Ma küsisin Abu Hurairalt (*raa*): „Kas ma ei näinud sind mitte kummardamas?“ Abu Huraira (*raa*) vastas: „Kui ma poleks Prohvetit (*saws*) kummardamas näinud, ei oleks ma kummardanud.““

1075. Ibn Umar (*raa*) jutustas: „Iga kord, kui Prohvet (*saws*) retsiteeris suurat, kus on kummardus, tegi ta täiskummarduse ja meie tegime samuti ja mõned meist ei leidnud (ülerahvastatuse tõttu) kohta, kus kummardada.“

1076. Ibn Umar (*raa*) jutustas: „Prohvetil (*saws*) oli kombeks meie juuresolekul (suura) As-Saždat retsiteerida. Ta tegi täiskummarduse ja meie tegime temaga koos täiskummarduse ja osad meist ei leidnud oma laupadele kummardamiseks kohta, kuna oli nii palju rahvast.“

10. peatüki sissejuhatus: Imran ibn Hussaini käest küsiti, et kui keegi kuulis (suura) As-Saždat, aga ei istunud seda kuulama (kas kummardus on talle siis kohustuslik)? Ta vastas: „Minu meelest ei ole kummardus talle kohustuslik isegi siis, kui ta seda kuulama istub.“ Salman (kes kuulis kord suurat As-Sažda, kuid ei kummardanud) ütles: „Ma ei tulnud kavatsusega seda kuulata.“ ja Uthman (*raa*) ütles: „Kummardus on sellele kohustuslik, kes seda kuulab.“ Az-Zuhri ütles: „Ära tee retsiteerimiskummardust ilma ablatsioonideta (rituaalse pesemiseta) ja kui sa ei reisi, siis pööra retsiteerimiskummardust sooritades *qibla* suunas ja kui sa ratsutad, siis soorita see selles suunas, milles parasjagu oled.“ Ja Saib ibn Yazid ei teinud retsiteerimiskummardust, kui üks jutuvestja või jultustaja retsiteeris kummardusvärse.

1077. Rabia jutustas: „Umar ibn Al-Khattab (*raa*) retsiteeris reedesel päeval minbaril suurat An-Nahl (nr 16) ja kui ta kummardusvärssini jõudis, tuli ta minbarilt alla ja tegi täiskummarduse ning inimesed tegid sama. Järgmisel reedel retsiteeris Umar ibn Al-Khattab (*raa*) sama suurat ja kui ta jõudis kummardusvärssi juurde, ütles ta: „Oo rahvas, kui me retsiteerime (jutluse ajal) kummardusvärssse, siis see, kes teeb täiskummarduse, on teinud õigesti, kuid see, kes ei kummarda, ei ole patustanud.“ Ja (sel päeval) Umar (*raa*) ei kummardanud. Ibn Umar (*raa*) lisas: „Jumal ei ole retsitatsioonikummardusi kohustuslikuks teinud, kuid kui me soovime, võime neid sooritada.““

18. KITAABU TAQSIIR US-SALAAT (PALVE LÜHENDAMISE RAAMAT) – VALITUD HADITHE

1080. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Kord Prohvet (*saws*) reisis ja jäi (reisi sihtpunkti) 19ks päevaks ja palvetats lühendatud palved. Seega kui me reisisime (ja veetsime

kohapeal kuni) 19 päeva, lühendasime me oma palveid, kuid kui me reisisime (ja veetsime kohapeal) kauem, siis palvetasime täispikkuses.“

1081. Yahya ibn Ishaq jutustas: „Ma kuulsin, kuidas Anas (*raa*) ütles: „Me reisisime Prohvetiga (*saws*) Mediinast Mekasse ja tal oli kombeks palvetada kaks rakat ja kaks rakat (st lühendatud palveid), kuni me Mediinasse tagasi pöördusime.“ Ma küsisin: „Kas jäite ka mõneks päevaks Mekasse?“ Ta vastas: „Olime Mekas kümme päeva.““

1083. Haritha ibn Wahab (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) juhtis meie palvet Minaas (palverännaku ajal) ja see oli 2-rakane palve (st lühendatud), kuigi me tundsim end kindlamalt kui varem.“

1088. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Naisele, kes usub Jumalasse ja Viimsesse Päeva, ei ole lubatud rohkem kui ühe päeva ja öö ilma mahramita reisisida.““

1090. Aisha (*raa*) jutustas: „Kui palved alguses määrati, oli igaüks neist kaks rakat. Hiljem jäi reisipalve samaks, kuid mitte-reisija palve muudeti täielikuks.“ Az-Zuhri ütles: „Ma küsisin Urwalt, miks Aisha (*raa*) reisisid täispikkuses palvetas.“ Ta vastas: „Ta (st Aisha (*raa*)) tegi nii, nagu Uthman (*raa*).““

1091. Abdullah ibn Umar (*raa*) jutustas: „Iga kord, kui Jumala Sõnumitoojal (*saws*) reisi ajal kiire oli, nägin ma teda *maghribi* edasi lükkamas, kuni ta palvetas selle koos *išaga*.“ Salim jutustas: „Ibn Umaril (*raa*) oli kombeks samamoodi teha, iga kord, kui tal reisisid kiire oli.“

1097. Amir ibn Rabia (*raa*) jutustas: „Ma nägin Prohvetit (*saws*) sadulas pead noogutades ükskõik mis suunas vabatahtlike palveid sooritamas, kuid Jumala Sõnumitooja (*saws*) ei teinud kunagi kohustatud palvetega nii.“

1107. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitoojal (*saws*) oli reisel kombeks dohr ja asr koos palvetada ja samuti *maghrib* ja *iša*.“

1111. Anas ibn Malik (*raa*) jutustas: „Iga kord, kui Prohvet (*saws*) enne keskpäeva oma reisi alustas, oli tal kombeks dohri palve kuni asrini edasi lükata ja siis need koos palvetada. Ja kui (enne reisi) päike juba seniidist veidi vajunud oli, oli tal (*saws*) kombeks dohr ära palvetada ja siis (reisile) ratsutada.“

1115. Imran ibn Husain (*raa*), keda vaevasid hemorroidid, jutustas: „Ma küsisin Jumala Sõnumitoojalt (*saws*) istudes palvetaja kohta. Ta vastas: „Kui ta palvetab seistes, on see parem ja kui ta palvetab istudes, saab ta poole selle tasust, kes seistes palvetab ja igaüks, kes lamades palvetab, saab poole selle tasust, kes palvetab istudes.““

1118. Aisha (*raa*), usklike ema, jutustas: „Ma ei ole kunagi Jumala Sõnumitoojat (*saws*) ööpalvet istudes palvetamas näinud, välja arvatud siis, kui ta oli juba vana ja siis ta retsiteeris istudes ja iga kord, kui ta tahtes poolkummarduse teha, tõusis ta püsti, retsiteeris 30-40 värssi ja siis kummardas.“

FATWANURK

lapsevanemaks saamine

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

ABORT, KUI LAPSI ON LIIGA PALJU

Küsimus: Üks naine ei saanud kuidagi rasedaks jääda ja teda testiti. Tuli välja, et munarakud (tema emakas) on surnud. Talle tehti elavate munarakkude sisestamiseks operatsioon ja nüüd on ta nelja lapsega rase. Kui arstid selle avastasid, teatasid nad sellest tema abikaasale. Ta ei taha nelja, kuna ütleb, et see oleks ta naisele liiast. Seega käskis ta arstidel kaks alles jätta ja kaks välja võtta. Arstid aga ütlesid, et ei tee seda ilma šeikh Muhammad ibn Saalih Al-Uthaymeeni fatwata. Raseduse suurus on kolm kuud. Kas arstid võivad veel abordi ette võtta?

Vastus: Munarakkude sisestamist emakasse me enam ei puuduta, kuna see on juba nagunii tehtud. Mis puutub osade loodete avorteerimisse, siis juhul kui naine arvab, et nelja edasi kandmine käib tal üle jõu, siis seni, kuni rasedus ei ole ületanud nelja kuud, võib seda teha. Kui aga neli kuud on juba möödunud, ei ole abort enam mingil tingimusel lubatud.

šeikh Ibn 'Uthaymeen

Silsilah Kitaab ad-Da'wah (12), al-Fataawa - köide 3, lk 126-127

NÕUANNE NEILE, KES EI JÄÄ RASEDAKS

Küsimus: Üks naine leinab tõsiselt, et tal ei õnnestu kuidagi rasestuda. Mõnikord nutab ta nii palju, et elu muutub ta jaoks täiesti mõttetuks ja ta tõmbub endasse. Millist nõu talle anda?

Vastus: Ükski usklik moslemine naine ei peaks sellepärast nutma, et ta lapsi ei saa, kuna rasestumine naise puhul või eostamine mehe puhul on Jumala kätes ja Tema otsustada. Jumal on Koraanis öelnud: „Jumalale kuulub taevaste ja maa ülemvõim, Ta loob mida tahab. Ta annab, kellele tahab, naissoost (lapsi) ja Ta annab, kellele tahab, meessoost (lapsi). Või ta teeb neist (mõlemaist) meessoost või naissoost (lapsed) ja Ta teeb viljatuks selle, kelle tahab. Tõesti, Ta on Teadja ja Kompetentne.“ (42:49-50)

Mainitud naisterahvale oleks heaks näiteks Yahya ibn Zakariyya (Jeesuse (as) nõbu Johannes (as)) ja Jeesus Maarja poeg (as) – neil kummalgi ei olnud lapsi. Seega peaks ka too naine olema rahul sellega, mis Jumal on temale määranud ja jätkuvalt Jumalat paluma, kuna Tema on Kõike-teadja ja Kõikvõimas.

Sellises olukorras võib too naine käia naissoost spetsialistide juures ja kui naissoost spetsialiste ei ole või need teda aidata ei saa, siis ka meessoost spetsialistide juures. On võimalik, et tema viljatust saab ravida. Samuti peaks tema abikaasa minema meesspetsialisti jutule, sest on võimalik, et viga on hoopis temas.

Islamiuuringute ja fatwade alaline komitee

Fataawa al-Lajnah ad-Daa'imah lil-Buhooth al-'Ilmiyyah wal-Iftaa. - fatwa nr 8844

al-Fataawa al-Muta'alliqah bit-Tibb wa Ahkaam al-Mardhaa - lk 308-309

KOHE PEALE SÜNDI SURNUD LAPSE ÕIGUSED

Küsimus: Kui laps sureb kohe peale sündi, kas on siis aqiiqa talle kohustuslik?

Vastus: Kui laps sureb ükskõik mis ajal peale nelja raseduskuu täitumist, on tal õigus aqiiqale ja talle tuleb pan-na ka nimi. Seda sellepärast, et peale nelja raseduskuu möödumist puhutakse talle elu sisse ja seega tõuseb ta Viimsel Kohtupäeval üles nagu kõik.

šeikh Ibn 'Uthaymeen

Liqaa.aat al-Baab al-Maftooh - köide 1, lk 47, nr 74

ABIELU ALGUSEST RASEDUSEST HOIDUMINE

Küsimus: Kas raseduse alguses on lubatud umbes kaks aastat lastest hoiduda, et noorpaar võiks selle aja jooksul välja selgitada, kas nad üldse omavahel sobivad ja kokku jääda tahavad?

Vastus: See ei ole keelatud, kuid parem on rasedusest mitte hoiduda ja nad peaksid heas liituma ja Jumalat usaldama.

šeikh Ibn 'Uthaymeen

Fataawa Mu'aasirah - lk 80
al-Mowsoo'ah - 3767

MEESSOOST ISIK SÜNNITUST VASTU VÕTMAS

Küsimus: Kuidas suhtuda meesarsti, kes sünnitust vastu võtab?

Vastus: Põhimõtteliselt ei tohiks kunagi lihtsalt öelda, et naisel on lubatud haiglas sünnitada, vaid pigem peaks täpsustama neid piiranguid, mille raames see lubatud on.

Kui naissoost arst on arvamusel, et naisel läheb sünnitusel abi vaja ja ta ei saa üksi sünnitusega hakkama (näiteks vajab keiserlöiget), siis on lubatud naine haiglasse sünnitada viia. Kui on kindel, et naine saab sünnitusega ise hakkama, siis ei ole lubatud teda tavasünnituseks haiglasse viia.

Kui naisel on sünnitusel abi vaja, tuleb ta viia haiglasse ja kindlaks teha, et teda abistaks naisarst. Kui aga naisarsti ei ole võimalik leida, või täpsemalt, kui naine on ohtlikus olukorras ja naisarsti ei ole võimalik leida, siis on lausa kohustuslik, et meesarst teda sünnitusel aita.

See vastus on tuletatud kahest järgnevast usuul al-fiqhi põhimõttest:

1. Vajadus muudab keelatu lubatuks.
2. Vajadust hinnatakse selle suuruse järgi.

Seega, kui naine on võimeline kodus sünnitama, siis ei ole tal lubatud haiglasse minna; kui aga haiglasseminekuks tekib vajadus (näiteks tal ei ole kodus kedagi, kes teda abistaks või tekivad väikesed komplikatsioonid), peaks naisarst teda haiglas aitama; kui aga naisarsti ei ole, siis võib seda teha ka meesarst.

Koraanis on kirjas: „**Ja jääge oma kodudesse ja ärge pange end väljanäitusele nagu islamieelsel ajal ...**“ (33:33)

Prohvet Muhammed (*saws*) on öelnud: „*Ja Jumal on teil lubanud teie vajaduste tõttu välja minna.*“ (*Sahih Al-Bukhari 40, Sahih Muslim 1709*)

šeikh al-Albaanee

Fataawa Muhimmah li-Nisaa. al-Ummah – lk 240

RASESTUMISVASTASED TABLETID

Küsimus: Mida peaks arvama rasestumisvastastest tablettidest?

Vastus: See on tänapäevane küsimus, mille kohta tihti teada tahetakse. Vanemõpetlaste eelmisel nõukogul (Saudi Araabias) arutati ka seda teemat. Kokkuvõtteks võib öelda, et rasestusvastaseid tablette ei tohiks üldiselt kasutada, kuna Jumal on määranud, et moslemirahvas peab saama suureks. Prohvet (*saws*) on öelnud: „*Abielluge paljude lastega¹ armastavate naistega, kuna minu rahvas saab Ülestõusmispäeval olema kõige suurem.*“

Moslemirahvas peab kasvama, et oleks rohkem Jumala kummardajaid ja Tema eest püüdlejaid, kes kaitseksid moslemeid ja Jumala tahet vaenlaste eest. Seega peaks sellistest asjadest (nagu rasestusvastased tabletid) hoiduma ja neid kasutama vaid juhul, kui selleks on tõesti vajadust. Kui selleks on vajadus, ei ole selles midagi halba. Näiteks kui naine on haige ja seega võib endale rasedusega liiga teha või kui naisel on juba palju lapsi ja veel üks laps oleks talle liiga suureks koormaks, võib ta seni tablette võtta, kui jälle on suuteline rase olema ja last kasvatama. Aga kui naine võtab rasestumisvastaseid tablette vaid selleks, et ta saaks vastutusest vaba olla, töötada, mugavalt ära elada või midagi muud taolist, mistõttu tänapäeval tihti rasestumisvastaseid vahendeid kasutatakse, siis neil põhjustel ei ole nende tablettide kasutamine lubatud.

šeikh Ibn Baaz

Fataawa al-Mar.ah

RASESTUMISVASTASED VAHENDID

Küsimus: Millal on naisel lubatud rasestumisvastaseid vahendeid kasutada? Kas moslemitel on lubatud ilma põhjuseta coitus interruptust praktiseerida?

Vastus: Moslemid peavad oma võimete piires oma arvu suurendama, kuna Prohvet (*saws*) andis meile sellise käsu: „*Abielluge paljude lastega armastavate naistega, kuna minu rahvas saab Ülestõusmispäeval olema kõige suurem.*“ Mida rohkem lapsi, seda suurem on moslemite umma. Meie suur arv on meile auks. Keegi ei saa eitada, et mida suurem on rahvas, seda suurem on ka nende au ja jõud. Väide, nagu suurem rahvas oleks ka vaesem, ei vasta tõele; kõik oleneb tingimustest ja usust Jumalasse. Jumal on lubanud: „**Ja maa peal ei ole ühtki olendit, ilma et**

¹ *St naistega, kelle vanematel ja suguvõsas on palju lapsi, kuna näiteks neitsiga abielludes ei ole tal ju veel lapsi, kuid on teada, et reeglina järgitakse laste arvus oma perekonda.*

Jumala kätes poleks tema moon ...“ (11:6)

Seega annab Jumal igähele just niipalju kui on tema osa, olenemata rahavaarvust. Sellest tulenevalt ka vastus küsimusele: naine ei tohiks rasestumisvastaseid vahendeid kasutada, välja arvatud kahel tingimusel:

1. See on talle vajalik, näiteks haiguse korral, kui ta ei suuda igal aastal last kanda, kui ta keha on selle jaoks liiga nõrk või mõnel muul põhjusel, mille tõttu rasedus on talle vastunäidustatud.

2. Abikaasa on rasestumisvastaste vahendite kasutamisega nõus, kuna ka mehel on õigus lapsi saada.

Kindlasti peaks abielupaar rasestumisvastaste vahendite valimisel enne arstiga konsulteerima, et kindel olla, et see vahend ei oleks naise tervisele kuidagi kahjulik.

Kui need kaks tingimust on täidetud, ei ole rasestumisvastaste vahendite kasutamises midagi halba, kuid kindlasti on keelatud kasutada sellist vahendit, mis rasestumisvõimaluse alaliseks likvideerib (näiteks steriilseks tegemine).

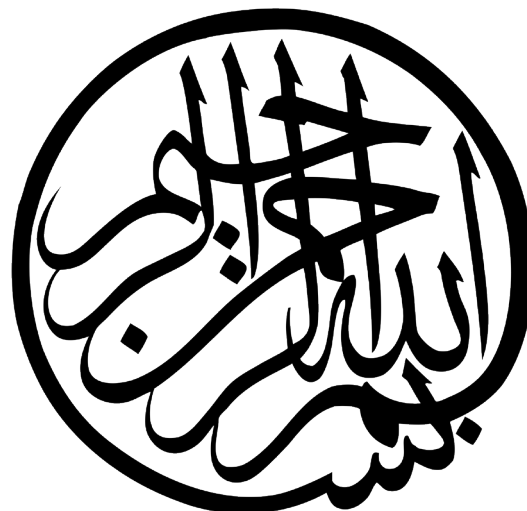
Tegelikuses ei ole aga rasedusi ja laste arvu võimalik kontrollida, kuna see kõik on Jumala kätes. Inimesed võivad proovida oma laste arvu limiteerida, kuid samas on võimalik, et kõik lapsed ühel või teisel põhjusel samal aastal surevad ja vanemad jäävad päris ilma lasteta. Rasestumisest hoidumine on üldiselt midagi, mis on šarii'as vastuvõtmatu, kuid samas on siin erandid teatud olukordades, mis ülalpool mainitud said.

Mis puutub aga *coitus interruptusesse*, siis juhul kui seda tehakse lubatud põhjusel, on see ka lubatud. Selle tõendiks on hadith, milles Jaabir (*raa*) on öelnud: „Meil oli kombeks Koraani ilmumise ajal *coitus interruptust* praktiseerida.“ Koraani ilmumise ajal tähendab Prohveti (*saws*) eluajal. Kui see oleks keelatud olnud, oleks Muhammed (*saws*) seda kindlasti maininud. Seega, on see lubatud, kuid õpetlased rõhutavad, et vaba naise (st mitte orja) puhul võib seda teha vaid naise nõusolekul, kuna ka naisel on õigus lapsi saada ja samuti võib see häirida tema seksuaalset naudingut.

šeikh Ibn 'Uthaymeen

Fataawa al-Mar.ah

Allikas: www.fatwa-online.com

ÕPIME ARAABIA KEELT!

Koostanud ja tõlkinud: Kätlin Hommik-Mrabte

.....

Sel kuul pühendame end „Modernse araabia keele õpiku“ 9. ja 10. peatükile. Peale tekstide ja sõnavara on tänas- teks grammatika teemadeks ainsuse esimese isiku isikulise asesõna käitumine, reeglipärane meessoost ja naissoost mitmus, mitmusega ühildumine, verbivormid (seekord 6. ja 8.), küsisõnad, lõpetatud tegevuse (st meie mõistes mineviku) pööramine, isikuliste asesõnade käitumine alif maqsuura järel, inna ja illa anna kasutus ja kohanimede moodustamine. Lisaks õpime selgeks araabiaariikide nimetused araabia keeles.

Jõudu tööle!

٩ - تسعة الدرس التاسع

- النص الأول : جغرافيا البلدان العربية .
- المذيمة
 - أو ... من يتكلم ؟
 - فوزية
 - أو . أنا فوزية . أنا طالبة في مدرسة ابن سينا .
 - أهلاً فوزية . سؤال اليوم من جغرافيا البلدان العربية .
 - فوزية ، هل تعرفين في أي بلد عربي تقع مدينة الرياض ؟
 - نعم . مدينة الرياض عاصمة المملكة العربية السعودية وفي المملكة مدن كبيرة منها جدة ومكة والمدينة ؛
 - الجواب صحيح ؛ لك هديتنا الأولى وهي جهاز رايبو جديد .
 - شكراً لكم وإلى اللقاء .
 - إلى اللقاء فوزية .

SÖNAVVARA (1. tekst)

تسعة	تِسْعَةٌ	ihksa
الدرس التاسع	تاسِعٌ	ihksas
في أي بلد هي ؟	أَيُّ بِلَادٍ هِيَ ؟	miline?
شكراً لكم وإلى اللقاء .	شكراً (لك)	aitäh

1- جُذَّةٌ ومَكَّةٌ والسَّيِّئَةُ - ١٠ = Džedda, Meka ja Međina. Tihit hääldatakse

جُذَّةٌ Zadda.

أين تقع مدينة الرياض؟	يَقَعُ / يَجَعُ	asuna, toimnna, kuukcuna
تسمع فوزية سؤال اللذيمة.	مُذِيْعٌ ج ون	diktör, saatejuht
الشعب الجزائري.	شُعْبٌ ج شُعُوبٌ	rahvas
سؤال اليوم عن البلدان العربية.	سؤال ج أسئلة (عن)	küsimus
ما الجواب عن سؤالها؟	جواب ج أجوبة (عن)	vastus
جغرافيا البلدان العربية.	جغرافيا	geograafia
في أي بلد عربي تقع مدينة الرياض؟	بِلَادٌ ج بلاد	riik, maa
مكة مدينة سعودية.	جج بِلَادَانٌ	ihm
مدينة الرياض عاصمة البلد.	مَدِيْنَةٌ ج مدن	pealinn
المملكة العربية السعودية.	عاصمة ج عواصم	kingitus
لك هديتنا الأولى.	مَلَكَةٌ ج مَلَالِكٌ	aparatuur
لك جهاز رايبو جديد.	هَدِيَّةٌ ج هَدَايا	elama (vastandina
عاش في عصر جمال عبد الناصر.	جهاز ج أجهزة	järgnisele sõnale)
عاش ، ثم مات.	عاش / يعيش	surema
	مات / يموت	
	(مت)	

*يَلَدٌ kasutati ilma tähenduses. Mõnuse sellest sõnast yländas seega riiki.

Seeõitu on sellest minusesi moodustatud omakorda minnus yländan. Modernses

araabia keeles võib tekkida segadus sõnaga ylädan, mis võib tähistada nii tilhte kui ka mitut riiki.

الجواب صحيح.	صَحِيحٌ جَ صِحَاحٌ	õige, tõene
هو الأول وهي الأولى.	أَوَّلٌ جَ وَن أُولَى	esimene

النص الثاني : الشرطي الهادي .

يقف في وسط الشارع وحوله عرقله سيارات ضخمة . يتخاصم السائقون ويذمرون ولكن لا يسمع شيئاً :

- يا أحمق ! أسيارة تسوق أم حماراً ؟
- أنت الحمار ! كيف تسوق سيارتك ؟

يبتسم الشرطي ولا يفعل شيئاً : يفكر ...

- ماذا سافعل مساء اليوم ؟ سيزورني رفاقي فتطول بنا السهرة ونحن نتكلم ونشرب كؤوس شاي ونلعب الطاولة ... ونستريح ، نستريح ، نستريح !

SÕNAVARA (2. tekst)

حوله سيارات.	حَوْلٌ	ümbes
أسيارة تسوق أم حماراً؟	أَمْ ... أَمْ	kas ... või ...?
ماذا سافعل مساء اليوم؟	مَسَاءَ الْيَوْمِ	täna õhtul
لا يسمع شيئاً.	سَمِعَ (-) هـ : هـ	kuulma, kuulama

يقف في وسط الشارع.	يَقِفُ / يَقِفُ	püsti olema, peatuma
	طَالَ / يَطُولُ	pikk olema, pikenenema, venima
تطول بهم السهرة.	تَطُولُ بِ(هم) السَّهْرَةُ	(nende) õhtupoolik venib (pikeneb)
يفكر فيها.	فَكَّرَ / يَفْكُرُ فِي	mõtlemata (2.)
يذم السائقون.	ذَمَّرَ / يَذْمُرُ	signaalitama (2.)
يتخاصم السائقون.	تَخَاصَمَ / يَتَخَاصَمُ	omavahel vaidlema, tülitsema (6.)
يبتسم الشرطي.	ابْتَسَمَ / يَبْتَسِمُ	naeratama (8.)
لا يسمع الشرطي السائقين.	سَاقِقٌ جَ وَنَ	sõitja, juht
يقف الشرطي في الشارع.	شَرْطِيٌّ جَ وَنَ	politseinik
أنت حماراً!	حِمَارٌ جَ حَمِيرٌ	eesel
هو في وسط الشارع.	وَسَطٌ جَ أَوْسَاطٌ	keskpunkt, keskus
ينظر إلى العرقله.	عَرَقْلَةٌ جَ عَرَائِقِلٌ*	ummik
المساء	مَسَاءٌ جَ /	õhtu
السهرة	سَهْرَةٌ جَ ات	õhtupoolik
الشرطي الهادي.	هَادِيٌّ جَ هَادِيُونُ	rahulik

المركلة مضمة.	مضّم ج مضّم	hügelstuur
يا احمق!	احمق ج حُمق	rumal, loll

GRAMMATIKA

1. AINSUSE ESIMISE ISIKU ISIKULINE ASESONA:

Ainsuse esimese isiku isikuline asesõna on pikk poolvokaal. Peale nimisõna või prepositiooni kaotab ta ära enda ees oleva lühikesse vokaali:

عَمُّ + ي = عَمِي
 مَعَ + ي = مَعِي
 لٌ + ي = لَيْ

Tegusõna ja ainsuse esimese isiku isikulise asesõna vahele pannakse ن. Seda nimetatakse اَلْوَقَايَةِ نُونٌ (kaitse nūn) ja tänu sellele on võimalik säilitada tegusõna viimane vokaal:

يُرْوَرُ + ن + ي = يُرْوَرِي

2. REEGLIPÄRANE MITTMUS:

Vastupidiselt ebareeglipärasele (ehk murtud) mitmusele, mis muudab kategooriliselt sõna (näit: بابٌ ج أبوابٌ), on reeglipärase (ehk välis-) mitmuse puhul tegemist lihtsalt järelliitega. Seda on kahte tüüpi: meessoost ja naissoost sõnade jaoks. Mõlema käänamine on erandlik, kuna sihitiskäände ja prepositiivikäände vorm on sama.

MEESSOOST REEGLIPÄRANE MITTMUS -

الجمع المذكر السالم

MÄÄRATUD	UMBMAÄRANE	الجمع المذكر السالم
المعروفة	المعرفة	الجمع المذكر السالم
المُعَلَّمُونَ المُعَلِّمِينَ المُعَلِّمَاتُ	مُعَلَّمُونَ مُعَلِّمِينَ مُعَلِّمَاتُ	الجمع المذكر السالم السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ

NB! Meessoost reeglipärane mitmus ei võta tanwīni ka siis, kui ta on umbmäärane.

NAISSOOST REEGLIPÄRANE MITTMUS -

الجمع المؤنث السالم

MÄÄRATUD	UMBMAÄRANE	الجمع المؤنث السالم
المعروفة	المعرفة	الجمع المؤنث السالم
السَّيَّاراتُ السَّيَّاراتُ السَّيَّاراتُ	سَيَّاراتُ سَيَّاراتُ سَيَّاراتُ	الجمع المؤنث السالم السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ السُّبُوبُ

Naissoost reeglipärast mitmuse kasutatakse väga tihti asjade või abstraktse väljendamiseks, olgu sõna ainsus siis naissoost või mitte:

سيارة - *auto*

باص - *buss*

Nii meesoost kui naissoost reeglipärast mitmusest on lihtne ära tunda ja need käivad peaaegu süstemaatiliselt teatud sõnaskemidega kaasas. Näiteks võib juba tähele panna, et **nisba** النسبة (omadussõnad, mis lõppevad **ي** (meesoost) või **ية** (naissoost)) on alati reeglipärases mitmuses:

فِرْسِيَّ ج فِرْسِيُون

فِرْسِيَّة ج فِرْسِيَّات

Sellest tulenevalt märgitakse neid mitmuseid sõnavara nimekirjades ning sõnaraamatutes järgnevalt:

فِرْسِيَّ ج ون

فِرْسِيَّة ج ات

3. MITMUSEGA ÜHILDUMINE:

Kui tegemist on mitmuses nimisõnaga, mis tähistab inimesi, ühildub kõik mitmuses, välja arvatud tegusõna nimisõna ees, mis jääb sama soo ainsuse vormi:

يَتَخَاَصِمُ الْأَسَاءِقُونَ وَيَزْمُرُونَ.

- *Autojuhid vaidlevad ja signaalitavad.*

تُدْرَسُ طَالِبَاتٌ عَرَبِيَّاتٌ فِي جَامِعَتِنَا.

- *Araabia üliõpilased (n) õpivad meie illikoolis.*

Kui tegemist on mitmuses nimisõnaga, mis tähistab loomi või elutuid asju, ühildub kõik naissoost ainsuses:

تَقِفُ الْأَبَاصَاتُ فِي شَارِعِ الْأَمِيرِ فَيْصَلٍ.

- *Bussid peatuvad Emir Fayssali tänaval.*

4. TÄISHÄÄLIKUTETA LUGEMINE:

Selles õppetükis tutvume kahe uue tuletatud verbivormiga.

6. verbivorm – يَفَاعَلُ / تَفَاعَلُ

Kõik tegusõnad, mille ette pannakse ت ja esimese tüvekaashääliku järgi alif, loetakse: **ta-â-a-a / yata-â-a-u**

Näiteks: يَتَقَاتَلُ / تَقَاتَلُ - *üksksteise vastu võitlema*

See verbivorm lisab 3. vormile enesekohasust, samas on tegevus suunatud ka teistele (näit: 3. = kellegi vastu võitlema, 6. = üksksteise vastu võitlema). Verb võib väljendada ka millegi simuleerimist.

8. verbivorm – يَفْتَعَلُ / اِفْتَعَلَ

Kõik tegusõnad, mille esimese tüvekaashääliku järel on ت, loetakse: **i-ta-a-a / ya-ta-i-u**

Näiteks: يَعْتَدِرُ / اِعْتَدَرَ - *vabandama*

Tegemist on 1. verbivormi enesekohase variantiga.

JUBA ÕPITUD VERBIVORMID

يَفْعَلُ / فَعَلَ	2. verbivorm
تَفَعَّلُ / يَتَفَعَّلُ	5. verbivorm
تَفَاعَلَ / يَتَفَاعَلُ	6. verbivorm
اِفْتَعَلَ / يَفْتَعَلُ	8. verbivorm
اِسْتَفْعَلَ / يَسْتَفْعَلُ	10. verbivorm

5. KÜSISÕNAD: أ، هَلْ، أَ،

أ - هَلْ، أَ - كاس؟

Peamine erinevus أَ ja juba varem õpitud هَلْ vahel on, et أَ esitab küsimuse vaid ühe sõna või lauseosa kohta ning sellega käib reeglina kaasas alternatiiv, mille juhatab sisse أَم.

أ asetseb lause alguses ning sellele järgneb kohe sõna või lauseosa, mille kohta küsida tahetakse:

أ مِصْرِيَّةٌ هِيَ أُمٌ فِلَسْطِينِيَّةٌ؟

- Kas ta on egiptlanna või palestiinlanna?

أَأَنْتِ أَلِشْرَطِيُّ أُمُّ آتَا؟

- Kas teie olete poliiseinik või olen see mina?

أَيُّ - milline?

أَيُّ käitub alati kui anneksiooni esimene sõna, seega pannakse sellele järgnev sõna alati prepositsioonikäändesse. Sellise anneksiooni teine sõna on أَيُّ täiendiks. See sõna võib olla:

umbmäärane:

أَيُّ بَيْتٍ تَسْكُنُونَ؟ - Millises majas te elate?

isikuline asesõna:

أَيُّهُمَا صَمٌّ؟ - Milline neist kahest on su onu?

Kui anneksiooni teine sõna on naissoost, kasutatakse reeglina أَيُّ naissoovormi:

أَيُّ جَامِعَةٍ تَدْرُسُونَ؟ - Millises ülikoolis te õpite?

TEKSTI TÕLGE

9 - Üheksa. Üheksas õppetükk. Esimene tekst: Araabiariikide geograafia. Saatejuht: „Hallo ... kes räägib?“ „Hallo. Ma olen Fawziyya. Ma olen Avicenna koolis õpilane.“ „Tere, Fawziyya. Täname küsimus on araabiariikide geograafia kohta. Fawziyya, kas sa tead, millises arabia riigis asub Riyadhi linn?“ „Jah. Riyadhi linn on Saudi Arabia Kuningriigi pealinn ja selles kuningriigis on suured linnad, mille hulgas Džeddah, Meka ja Meedina.“ „See vastus on õige. Sinu oma on meie esimene auhind ja selleks on uus raadioaparaat.“ „Aitäh teile ja nägemiseni.“ „Nägemiseni, Fawziyya.“ Teine tekst: Rahulik poliiseinik. Ta seisab keset tänavat ja tema ümber on autodest hiigelsuur ummik. Autojuhid vaidlevad ja annavad signaali, aga tema ei kaule midagi. „Ihoo! Kas sa juhid autot või eesit?“ „Sina ise oled ees! Kuidas sa oma autot juhid?“ ... Poliiseinik naeratab ja ei tee midagi. Ta mõtleb ... „Mida ma täna õhtul teen? Mu sõbrad tulevad mulle külla, meie õhtu saab olema pikk, me räägime, joomme klaasidekaupa teed, mängime triktrakti ... ja me puhkame, puhkame, puhkame!“

HARJUTUSED

التحارين

كُتِبَ: Kirjutage ümber 9. õppetilki tekst, lisades kõik

vokaalid ning muud hääldusmärgid (pörsimesid kätänamata).

حُرِّفَ: Kirjutage vokaalidega ning vokaalideta lugemist.

اِسْتَعْمِلَ: Kirjutage laused ümber nü, et tunedamas kirjjas

sõnale oleks juurde pandud kas artikkel, anneksiooni teine termin või

isikuline asesõna; vokaliseeringe.

- 1- نَحْفِزُ دَرَسًا . (الخ) . (التاريخ) . (هنا) .
- 2- هِيَ مَعْطَلَةٌ : (الخ) . (العربية) . (لهم) .
- 3- نَذْهَبُ إِلَى بَيْتٍ : (الخ) . (متى) . (به) .
- 4- أَسْكُنُ فِي هَامَصَةٍ : (الخ) . (البلد) . (به) .
- 5- هُوَ مَعْلَمٌ جَدِيدٌ : (الخ) . (التاريخ) . (بها) .
- 6- يَسُوقُ سَيَّارَةً جَدِيدَةً : (الخ) . (أحمد) . (لي) .

الْبُلْدَانُ الْعَرَبِيَّةُ

Märkus: 13 = Israel + Palestiina territooriumid

العاصمة	اللغة	اسم البلد		
عمان	أردني	الأردن	Jordaania	1
أبو ظبي	إماراتي	الإمارات العربية المتحدة	Arabia Ühendriigid	2
القاهرة	بحريني	البحرين	Bahrain	2
طرابلس	تونسي	تونس	Tunesia	4
بيروت	جزائري	الجزائر	Alžeeria	5
القاهرة	جيبوتي	جيبوتي	Djibouti	6
الرباط	سوداني	السودان	Sudaan	7
نواكشوط	سوري	سوريا	Süüria	8
صغاء	صومالي	الصومال	Somaalia	9
	عراقي	العراق	Iraak	10
	سعودي	العربية السعودية	Saudi Araabia	11
	عماني	عمان	Oman	12
	فلسطيني	فلسطين	Palestiina	13
	قطري	قطر	Qatar	14
	كويتي	الكويت	Kuwait	15
	لبناني	لبنان	Liibanon	16
	لبناني	لبنان	Liibüa	17
	مصري	مصر	Egiptus	18
	مغربي	المغرب	Maroko	19
	موريتاني	موريتانيا	Mauritaania	20
	يمني	اليمن	Jeemen	21

١٠ - عشرة

الدرس العاشر

النص :

وقف مُحسِنٌ على بابِ مقهى الخليفة وفي يده ربابة . ثم دخل ونظر إلى الزبائن فقال لهم :

- السلام عليكم .
قالوا له :

- و عليكم السلام ، يا شيخ !

وقال له أحد الزبائن :

- أهلاً يا مُحسِنُ ! تفضل ! ماذا تشرب ؟

- كأس شاي ، من فضلك .

جلس مُحسِنٌ معه وشرب كأس الشاي ثم قام بربابته . إلا أن صاحب المقهى صاح في وجهه :

- يا عمي مُحسِنُ ! قد سمعنا حكاياتك القديمة و يعرفها الزبائن . أصاحب مقهى تصبني ، أم مدير متحف ؟

نظر مُحسِنٌ إليه ثم إلى منصّة في الزاوية ورأى عليها جهاز راديو جديداً ففضّض وفكّر :

- إن مقهى الخليفة مقهائي فأنا شاعره منذ سنوات طويلة ؛ صاحب المقهى حمار لا يعرف شيئاً ولا يفهم شيئاً . ولكن أين

عُنْتَرَةٌ وسيفه ، وحاتم الطائي^٦ وكومه ؟ أين شهزاد^٧ وصلاح الدين^٨ من عصر التكنولوجيا ؟ وماذا أفعل أنا ؟ هل أقوم في وجه العصر الحديث وفي يدي ربابة قديمة ؟ لا ! أنا شيخ ويدي قصيرة ...

SÖNAVARA

عشرة	عشرة	kümmme
الدرس العاشر	عاشِرٌ	kümmes
منذ سنوات.	مَنْذٌ	alates
يفكّر فيها منذ راها.	قَدْ (فَعَلْ)	juba (järeneb
قد سمعنا حكاياتك القديمة.	إِلَّا أَنْ	tegusõna mõõps)
إلا أن صاحب المقهى صاح في وجهه.	وَصَلَّ / يَصِلُ إِلَى	kohale jõudna
وصل إلى أبواب الجنة.	ظَنَّ / يَظُنُّ هـ : أَنْ أَظَنَّ أَنَّكَ سَتَدْخُلُ الْجَنَّةَ.	mõtlemata, arvama
	(ظَنَنْتَ)	

١ - عُنْتَرَةٌ : Antera Ibn Seddād al-Absī (umb 525-615). Üks kuulsamaid islamieelse ajastu araabia poeete, kes oli tuntud ka oma sõdalase oskuste ja suurepärase iseloomu poolest. Tema isiku ümber tekkis üks peamiseid keskaegse Araabia müüte.

٢ - وَصَلَ / يَصِلُ إِلَى : Hätim al-Tāḡī (surnud 605). Islamieelse ajastu poeet, kelle lahkusest leidub lausa vanasõnu.

٣ - ظَنَّ / يَظُنُّ هـ : "Tuhat tiks ööd" muinasjutuude kangelaama.

٤ - مَلَأَ الدِّينَ : Saladin (1138-1193), ajuhiidide dünastia rajaja, sai kuulsaks tänu Egiptuse ja Süüria ühe krooni alla ühendamisele ja kogu kõigest ristisõdade vastu võitlemisele.

التصيني صاحب مقهى أم مدير متحف؟ فغضب عليه وفكر.	هـ هـ هـ حَسِبَ (ب) هـ هـ غَضِبَ (ب) عَلَى هـ ل هـ	(kellekski, millekski) pidama vihastama
مقهى الخليفة مقهاى، محسن شيوخ.	خَلِيفَةٌ ج خُلَافَاءُ شَيْخٌ ج شَيْوخٌ	kalif (m) šeik, vana mees
نظر محسن إلى الزبائن. هو مدير المتحف.	زُبُونٌ ج زُبَائِنٌ مُدِيرٌ ج وَنٌ - مَدْرَأَةٌ	klient direktor
محسن شاعر. في يده ربابية.	شَاعِرٌ ج شِعْرَاءُ يَدٌ ج أَيْدٍ	poeet, luuletaja käsi (n)
تتعلقين إلى وجهك. اسمه محسن.	وَجْهٌ ج وَجُوهُ اِسْمٌ ج اِسْمَاءُ	nägu nimi
قام بربابته. يعرف الزبائن حكايات الشاعر.	رَبَابَةٌ ج اَتٌ حِكَايَةٌ ج اَتٌ	rebab (muusikariist) jut, lugu

زرت متحف المدينة. على المنصة جهاز راديو. نظر إلى المنصة في الزاوية. أين عنقرة وسيفه؟	زُرْتُ مَتْحَفَ الْمَدِينَةِ. عَلَى الْمَنْصَةِ جِهَازٌ رَادِيو. نَظَرَ إِلَى الْمَنْصَةِ فِي الزَاوِيَةِ. أَيْنَ عُنُقْرَةٌ وَسَيْفُهُ؟	مُتَحَفٌ ج مَتْحَافٌ* مَنْصَةٌ ج اَتٌ زَاوِيَةٌ ج زَوَايَا سَيْفٌ ج سَيْوُفٌ	muuseum lava, estraad nurk mööök
أين حاتم الطائي وكومه؟ العصور القديمة. السلام.	أَيْنَ حَاتِمُ الطَّائِيِّ وَكُومُهُ؟ العصور القديمة. السلام.	كُرْمٌ ج / عَصْرٌ ج عَصُورٌ سَلَامٌ ج /	lahkus ajastu rahu, tervitus
عصر التكنولوجيا. أين شهر زاد من العصر الحديث؟ عليكم السلام. عليكم السلام.	عَصْرُ التَّكْنُولُوجِيَا. أَيْنَ شَهْرٌ زَادَ مِنَ الْعَصْرِ الْحَدِيثِ؟ عَلَيْكُمْ السَّلَامُ. عَلَيْكُمْ السَّلَامُ.	تَكْنُولُوجِيَا حَدِيثٌ ج حَدَثَاءُ* السَّلَامُ عَلَيْكُمْ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ	tehnoloogia moderne Rahu olgu teiegal! (reihg, tervitus) Teiega olgu rahul! (vastus eelmisele)
وقف محسن على باب المقهى. يدي قصيرة.	وَقَفَ مُحْسِنٌ عَلَى بَابِ الْمَقْهَى. يَدِي قَصِيرَةٌ.	عَلَى الْبَابِ يَدٌ (ه) قَصِيرَةٌ	lävel võimetu olema (müda ette võtta)

قام في وجهه .
 قام / يقوم (قمت)
 في وجهه x
 تفضلوا ماذا تشرب؟
 تفضلوا
 تفضلوا
 تفضلوا

kellelegi vastu
 hakkama
 Palun!

GRAMMATIKA

1. LÕPETATUD TEGEVUS: المَاضِي

Araabia keeles on kaks peamist aspekti: lõpetamata (المُضَارِعُ) ja lõpetatud (المَاضِي) tegevuse jaoks. Araabia keele lõpetatud tegevuse aspekt vastab kõige enam meie mineviku aegadele:
 خَرَجَ – Ta läks välja.

Pööramiseks lisatakse lõpetatud tegevust väljendavale radikaalile järelliited, mis vastavad teatud isikutele:

دَرَسَ = درس - Ta õppis.

دَرَسْنَا = درسنا - Meie õppisime.

PÖÖRAMISTABEL

DUAAL الْمُتَنِّي	MITMUS الْجَمْعُ	AINSUS الْمَفْرُودُ	الْمَاهِي
دَرَسْنَا	دَرَسْنَا	دَرَسْتَ	أَنْتَ 1. isik
دَرَسْتُمَا	دَرَسْتُمْ	دَرَسْتَ	أَنْتَ 2. isik M
دَرَسْتُمَا	دَرَسْتُمْ	دَرَسْتُمْ	أَنْتُمْ N
دَرَسَا	دَرَسُوا	دَرَسَ	أَنْتَ 3. isik M
دَرَسْتَا	دَرَسْنَا	دَرَسْتُمْ	أَنْتُمْ N

Meessoost mitmuse kolmanda isiku lõppu lisatud alifit välja ei hääldata:

دَرَسُوا - hääldatakse **darasû**

Antud alif eksisteerib vaid graafiliselt, et mitte omavahel segi ajada mitmuse و ja koordinaatiooni و. Niipea aga, kui tegusõnale on liidetud isikuline asesõna, alif kaob:

فَهْمُوا + نَا = فَهْمُونَا - Nad mõistsid meid.

Eitus: Lõpetatud tegevuse eitamiseks kasutatakse partiklit مَا. (NB!

ما segi ajada küsisõnaga مَا سَمِعْتُمْ.)

مَا سَمِعْتُمْ - Ma ei kuulnud.

2. ISIKULINE ASESONA ALIF MAOSÛRA JÄREL:

Kuna alif maşural eksisteerib vaid sõnalõpu kirjapilt, ei saa teda sõnale isikulise asesõna liitmisel säilitada. Muutusevõimalusi on kaks:

- Prepositioonis muutub alif maşûra yâks:

أَلِي + كُمْ = إِلَيْكُمْ

مَعْنَى + هَا = مَعَهَا

يَرَى + هُ = يَرَاهُ

Erandid: Ainsuse esimese isiku isikulise asesõna puhul tuleb häälduse lihtsustamiseks lisada lühike a:

أَلِي = أَلِيَّيْ + ي = أَلِيَّيْ

مَقْهَى + ي = مَقْهَائِي = مَقْهَائِيَّيْ

3. إِلاَّ أَنْ جَاءَ أَنْ 3:

Partiklit *إِنْ* kasutatakse tihti nominaallause alguses. Selle tõlkimiseks võib kasutada sõna „tõesti“ või „tõepoolest“, kuid enamjaolt jäetakse see lihtsalt tõlkimata.

إِنْ اللهُ يَرَاكُمْ. (Tõesti) Jumal näeb teid.

Partiklitele *إِنْ* ja *إِنْ أَنْ* järgneb alati kas sihitiskäändes nimisõna või isikuline asesõna.

أَنْتَ شَاعِرٌ! - Sa oled poeet!

إِنْ جَاءَتْكَ عَجِيْبَةٌ. - Tõesti, ta lugu on erakoradne.

إِنْ أَلْمَعْلَمِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَعَ الْمُدَبِّرِ. - Õpetajad räägivad direktoriga.

21

إِلَّا أَنْ صَاحِبِ الْمَعْنَى غَضِبَ عَلَيْهِ.

- Ometi kohviku peremees vihastas ta peale.

Partiklit *إِنْ* kasutatakse ka peale verbi „olema“. Sellisel juhul on tema tähendus „et“:

قَالَ أَحْمَدُ إِنَّكُمْ سَتَنْدُوبُونَ إِلَيَّ السَّبِيْمَا مَسَاءَ الْيَوْمِ.

- Ahmed ütles, et te lähete täna õhtul kinno.

4. KOHANIMED: اِسْمُ الْمَكَانِ

Skeem *مَفْعَلَةٌ*, mida oleme juba kohanud (näit: *مَدْرَسَةٌ*), on „õhtra nimi“ (*اِسْمٌ اَلْكَثْرَةُ*), mis väljendab kohta, kust võib õhtralt leida sõnartive poolt märgitud asju. Peale selle skeemi on olemas veel spetsiaalne kohanime skeem esimese verbivormi kohanimede jaoks, mis moodustatakse järgnevalt:

- lõpetamata tegevust väljendavas ajas teisel kaashäälikul a-d või u-d omavate tegusõnade kohanime skeemiks on *مَفْعَلٌ*:

يَكْتُبُ ← بَيْرُوو, kontor, büroo, مكْتَبٌ

يَدْخُلُ ← سِيسِپَآس, sissepääs, مَدْخَلٌ

يَلْعَبُ ← سْتَااa

- lõpetamata tegevust väljendavas ajas teisel kaashäälikul i-d omavate tegusõnade kohanime skeemiks on *مَفْعُولٌ*:

يَجْلِسُ ← اَسَاااa

22

TEKSTI TÕLGE

10 – Kümme. Kümnes õppetükk. Tekst. Muhsin peatus Kaliifi kohviku uksele, rebab käes. Seejärel ta sisenes, vaatas kliente ning ütles: „Rahu olgu teiega!“ Nad vastasid talle: „Teiegagi olgu rahu, vanake.“ „Tere, Muhsin,“ ütles talle üks klientidest. „Pahun (istu)! Mida sa jood?“ „Üks klaas teed, pahun!“ Muhsin istus tema juurde ja jõi klaasi teed, seejärel tõusis ta koos oma rebabiga. Omanik aga nähvas talle: „Onu Muhsin! Me oleme sinu vanu lugusid juba kuulnud ja kliendid tunnevad neid. Kas sa pead mind kohvikupidajaks või muuseumi direktoriks?“ Muhsin vaatas teda, seejärel lava nurgas ja nägi seal uut raadioaparaati. Ta vihastas ning mõtles: „Kaliifi kohvik on minu kohvik; ma olen selle poeediks olnud juba pikki aastaid. Kohviku peremees on eesel, ta ei tea midagi ega saa millestki aru. Aga kus on Antara ja tema mõök, Hatim at-Tai ja tema lahkus? Kus on Šeherezade ja Saladin tehnoloogia ajastul? Ja mida teen mina? Kas saan ma modernsele ajastule vastu hakata, käes vana rebab? Ei, ma olen vaid üks võimetu vana mees ...“

HARJUTUSED

التمارين

10. õppetülki tekst, lisades kõik vokaalid ning muud hääldusmärgid (pärisnimesid käänamata). Harjutage vokaalidega ja vokaalideta lugemist.

Alfabeti järjekorras: Pange mitmusesse ja vokaliseerige. Näiteks: النظر الزبون إلى محسن. تقف السيارة. الرابطة قديمة. تسمع المطالبة حكاية الشاعر. تدرسين دروسك. يجلس الطالب ويشرب فنجان قهوة. يتكلم المعلم معها، ثم يذهب إلى الجامعة. يشفي الصغار في الجبل. أنظر إلى ربابة قديمة في المتحف الشعبي. هو شرطي. يتكلم الشرطي مع سائق. يزور معلمًا جزائريًا. تبسم المطالبة.

23

Alfabeti järjekorras: Ühildage omadussõnad ja vokaliseerige. Näiteks: هنا تقف الباصات (شعبي). يركب سيارته (قديم). سمع حكايات (جميل). يحضر دروساً (صعب). يجلسون إلى طاولة (كبير). ينظر إلى عرقله السيارات (ضخم). نذهب إلى المقهى مع طلاب (فرنسي).

Alfabeti järjekorras: Asendage vastavate asesõnadega ning vokaliseerige.

Alfabeti järjekorras: تذهب إلى (المقهى). لا يمشون (أنا). (مُخَمَد) سيارة جديدة. يسمعن حكاية (هو). أعرف حكايات (هو). هو في بيت (سمير). الفنجان على (الطاولة). يبيت مساء اليوم عند (رفاق). يركبون (حميراً).

Alfabeti järjekorras: Kirjutage tegusõnad vastavas isikus, kasutades määrde.

Alfabeti järjekorras: أنا [عرف]. أنت [فهم]. هو [حضر] درساً. نحن [شرب]. أنتن [جلس]. هن [خرج]. هما [سمير وأحمد] [دخل] البيت. أنت [كتب]. هي [سمع]. أنتم [نظر] إليه. هم [لعب]. أنتما [نزل] من الباص. هما [جميلة ونفيسة] [دخل] البيت.

Alfabeti järjekorras: Muutke määrde st määrde.

Alfabeti järjekorras: أنت تكتب. تكون جميلة معنا. نفهم. تعرفون. تسمعن. يدرسون. يشربون. أنتما تجلسان. يذهبان إلى البيت. هما تركبان سيارة. لا يسمع. لا أفهم النص. لا نكتب. لا، لا أذهب إليه. يذخن. يذمر. يفكر. يتكلم. يتخاصم. يبتسم. يستقبل. يستريح.

24

٩ - تَسْمُوهُ

الدُّرُسُ الثَّلَاثِيَّةُ

الأصم^١ الأول^٢ : جغرافيا البلدان العربية.

- المدينة^٣ من يتكلم^٤ ؟
- فنزوية . أنا فنزوية . أنا طالبة في مدرسة ابن سينا .
- أهلا فنزوية . سؤال اليوم عن جغرافيا البلدان العربية . فنزوية ، هل تعرفين في أي بلد عربي تقع مدينة الرياض^٥ ؟
- نعم . مدينة الرياض عاصمة المملكة العربية السعودية وفي المملكة مدن كبيرة منها جدة ومكة والمدينة .
- الجواب صحيح ! لك هديتنا الأولى وهي جهاز راديو جديد .
- شكرا لكم وإلى الأمام .
- إلى الأمام فنزوية .
- إلى المدينة

الأصم^٦ الثاني : العرطبي الهادي .

يقف في وسط المقارع وحوله عوئلة سيارات ضخمة يتخاضم السائقون ويعززون ولكن لا يسمع شيئا :

- يا أحمق ! سيارة تسوق أم حمارا ؟
- أنت الحمار ! كيف تسوق سيارة تك ؟

يتبسم العرطبي ولا يفعل شيئا : يلكر ...
- ماذا ستفعل مساء اليوم ؟ ستزورني رفاقي فتطول بنا المسيرة ونحن نتكلم ونفرب كورس هساي وتلعب الكرة ونحن الكارجلة ... وستتربح ، وستتربح ، وستتربح !

١٠ - عَشْرَةٌ الدَّرْسُ الْعَاشِرُ

النَّصُّ :

وَقَفَّ مُحْسِنٌ عَلَى بَابِ مَقْهَى الْخَلِيفَةِ وَفِي يَدِهِ رَبَابَةٌ. ثُمَّ نَحَلَ
وَنَظَرَ إِلَى الزَّيْبَانِ فَقَالَ لَهُمْ :

- السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
وَقَالُوا لَهُ :

- عَلَيْكُمْ السَّلَامُ يَا شَيْخَ !

وَقَالَ لَهُ أَحَدُ الزَّيْبَانِ :

- أَهْلًا يَا مُحْسِنُ ! تَقَمَّلْ ! مَاذَا تَشْرَبُ ؟

- كَأْسُ شَايٍ ، مِنْ فَضْلِكَ .

جَلَسَ مُحْسِنٌ مَعَهُ وَشَرِبَ كَأْسَ الشَّايِ ثُمَّ قَامَ بِرَبَابَتِهِ . إِلاَّ أَنَّ
صَاحِبَ الْمَقْهَى صَاحَ فِي وَجْهِهِ :

- يَا عَمِي مُحْسِنُ ! قَدْ سَمَعْنَا حِكَايَاكَ الْقَدِيمَةَ وَيَعْرِفُهَا الزَّيْبَانِ .
أَصَاحِبُ مَقْهَى نُحْسِنِي ، أَمْ مَدِيرٌ مُتَخَفٌ ؟

نَظَرَ مُحْسِنٌ إِلَيْهِ ثُمَّ إِلَى مَبْنَعِهِ فِي الزَّوَايَةِ وَرَأَى عَلَيْهَا جِهَارَ
رَأبِيُو جَدِيدًا فَخَضِبَ وَفَكَرَ :

- إِنْ مَقْهَى الْخَلِيفَةِ مَقْهَايَ فَأَنَا شَامِرَةٌ مِنْذُ سَنَوَاتٍ طَوِيلَةٍ ؛
صَاحِبُ الْمَقْهَى جِمَارٌ لَا يَعْرِفُ شَيْئًا وَلَا يَفْهَمُ شَيْئًا . وَلَكِنْ أَيْنَ

عَنْتَرَةٌ وَسَيْفَةٌ ، وَحَاتِمُ الطَّلَاطِي ٢ وَكَرْمَةٌ ؟ أَيْنَ شَهْرَزَادُ ١ وَصَلَاحُ
الدِّينِ ٣ مِنْ عَصْرِ الْبُكْرُوخِيَا ؟ وَمَاذَا أَعْمَلُ أَنَا ؟ هَلْ أَتُومُ فِي

وَجْهِ الْعَصْرِ الْحَدِيثِ وَفِي يَدِي رَبَابَةٌ قَدِيمَةٌ ؟ لَا أَنَا شَيْخٌ وَبَدِي
قَصِيرَةٌ ...

ÖPPE TŪKK 9

التمارين

التَّعْمِيرُ الْأَوَّلُ : Vaadake õpiku osast, kus on vokaliseeritud tekstid.

التَّعْمِيرُ الثَّانِي :

- ١- نَحَضِرُ الدَّرْسَ - نَرَسُ الْقَارِيخَ - نَرَسْنَا .
- ٢- هِيَ الْمُعَلِّمَةُ - مُعَلِّمَةُ الْعَرَبِيَّةِ - مُعَلِّمَتُهُمْ .
- ٣- نَذْهَبُ إِلَى الْبَيْتِ - بَيْتِ عَمِّي - بَيْتِهِ .
- ٤- أَسْكُنُ فِي الْعَاصِمَةِ - عَاصِمَةُ الْبَلَدِ - عَاصِمَتِهِ .
- ٥- هُوَ الْمُعَلِّمُ الْجَدِيدُ - مُعَلِّمُ الثَّارِيخِ الْجَدِيدِ - مُعَلِّمُهَا الْجَدِيدُ .
- ٦- يَسُوقُ السِّيَّارَةَ الْجَدِيدَةَ - سَيَّارَةَ أَحْمَدَ الْجَدِيدَةَ - سَيَّارَتِي الْجَدِيدَةَ .

التَّعْمِيرُ الثَّالِثُ :

يُرَكِّبُ حِمَارَةً . نَحْنُ فِي بَيْتِهِ . سَيَّبِيثُونَ عِنْدِي . وَقَفَّ الشَّرْطِي
أَمَامَنَا . هَلْ تَسْمَعُهُمْ ؟ يَمْشِي فِي الْفَئَارِ مَعَكُ . الْغَبُ الطَّلَاوَلَةُ
مَعَكُمَا . ائْتَكَلْ مَعَكَ . تَسُوقُ كَرِيمَةَ سَيَّارَتَهَا . يَتَكَلَّمُ مَعَهُنَّ . يَصْبِيحُ
بِكُمُ السَّائِقِ . أَعْرِفُ عَمَّتَهُمَا . أَفْكَرُ فَيْدِكَ .

التَّعْمِيرُ الرَّابِعُ :

هَلْ تَفْهَمُنِي ؟ زَارَنِي . تَبِيثُونَ مَسَاءَ الْيَوْمِ عِنْدِي . أَسُوقُ
سَيَّارَتِي . تَرَكِبُ مَعِيَ الْبِاصَ الشَّعْبِيَّ . أَهْلًا ، يَا عَمِّي . حَوْلِي
عَرَقَلَةٌ خَضِيمَةٌ . ائْتَكِبْ دَرَسِي . لَا يَسْمَعُنِي . مَتَى تَزُورِينَنِي ؟
أَشْرِبُ فَنَجَانِي .

التعريف الخامس:

يتخاضهم السائقون وينزفون ، يذهب الطلاب المسورين إلى الجاسمة . تكثف المطالبات الجملة ، ثم يتخرجتها . يسوقون سيارات جديدة . الدروس صعبة . هم يتكلمون الآن بالمرئية . يتتبع الحمير . تقف الباصات الشعبية أمام بيتنا . يمشي الرفاق في الجبل ، لم يستريحون . تدخل الطالبات اللواتي معهن الأمير ويجلسن . هم شرطيون هادئون . بيوتهم جميلة . هي البلدان العربية .

التعريف السادس:

1- قريب - زميل - صارم - عزيزة - سامع - طريفة - ضارب - يسجل - فقير - يلوح - مزيج - يمشي - فاهم - يهد - يتذكر - يدرّب - يصير - ينظم - يستفيد - يتحرك - يتخيل - سائقة - يتسأل - سيقيل - يستعلم - يستلزم - حمير - يستطاف - سائكة - يستجوب - يستريح - يستطيع .
 2- يتخاضم - يتناهل - يتناول - يتتابع - يتفائل - يتشاور - يتساق - يتصارع .
 3- يتتبع - يتتلمذ - يتتلمذ - يتتبع - يتتبع - يتتبع - يتتبع .

التعريف السابع:

1- بعد الدرس ، يتدخل الطلاب المتفهم أمام الجاسمة ، ويتكلمون معاً .
 2- تقع مدن كبيرة في وسط البلد .

التعريف الثامن:

1- اجتمع الزيد الفلسطيني في الجاهل الأردني .
Palestina delegatsioni oli kokkusaamine Jordania vaimukandjaga.
 2- لا تحتاج الأمان فيميك .
Sinu stungi värvid ei sobi kokka.
 3- ترأس المجلس رئيس الوزراء .
Peaminister juhitis (oli eesotsas) parlamenti.

ÕPPEÜKK 10

التعريف

التعريف الأول: Vaadake õpiku osast, kus on vokaliseeritud tekstid.

التعريف الثاني:

يتنقل الزبائن إلى محسن . تقف السيارات . الربيات قديمة . تسع المطالبة حكايات المشعراء . تدرسن دروسكن . يجلس الطلاب ويشربون قهوة . يتكلم المعلمون معهن ، ثم يذهبون إلى الجاسمة . تمشي الحمير في الجبل . تنظر إلى ربيات قديمة في المتكاحف الشعبية . هم شرطيون . يتكلم المعلمون مع سائقين . يزودون معلمين جزائريين . تتسبم المطالبات .

التعريف الثالث:

هنا تقف الباصات الشعبية . يركب سيارتك القديمة . سمع حكايات جميلة . يحضر دروساً صعبة . يجلسون إلى طاولاة كبيرة . يتنقل إلى عوالة الستائر الكمخمة . تذهب إلى المتفهم مع طلاب فرنسيين .

الشمريين الرابع
يكتب عليه . تذهب إليه . لا يعرفوني . له سيارة جديدة .
يسمعن حكايته . أعرف حكاياته . هو في بيته . الفنجان عليها .
بيبت مساء اليوم عندهم . يركبونها .

الشمريين الخامس

أنا عرفت . أنت فهمت . هو حضر نرسا . نحن شربنا . انش
جلسن . هن خرجن . هما (سمير وأحمد) دخلا البيت . أنت كتبت .
هي سمعت . انتم نظرتم إليه . هم لعبوا . انتمسا نزلتمسا من
الباص . هما (جميلة ونفيسة) دخلتا البيت .

الشمريين السادس

- سكذت . أنت كتبت . ذهبت . قال . كانت جميلة معنا . فهمنا .
عرفتم - سمعتن . درسوا . شربن . انتمسا جلستمسا . ذهبنا إلى
البيت . هما ركبتا سيارة .
- ما سمع . ما فهمت النص . ما كتبنا . لا . ما ذهبت إليه .
- دخن . زمر . فكر . تكلم . تخصص . ابتسم . استقبل . استراح .

ÖPPEÜÜK 11

التعارين

الشمريين الأول
tekstid.

الشمريين الثاني

الجمع : معلمون . سائقون . شرطيون . مسلمون . مؤمنون .
أسال شرطيين . نسال المعلمين . يتكلم مع المديرين . الحكايات .

LASTELE

Palju maksab ime?

Üks väike tüdruk läks oma magamistuppa ja otsis kapi- nurgast välja oma rahakassa. Ta keeras selle kummuli ja luges üle oma tagavarad. Tüdruk luges raha kolm korda, et mitte eksida selle kogusummas.

Ettevaatlikult pani väike tüdruk on raha taskusse, läks maja tagauksest välja ja sammus naabruses olevasse ap- teeki. Algul oli apteeker liiga hõivatud, et teda märgata, kuna rääkis parasjagu ühe oma sõbraga juttu, kuid kui tüdruk, kelle nimi oli Tasneem, pani oma rahanatukese letile, märkas apteeker teda lõpuks ja küsis selge häälega: „Ja mida sulle, väike tüdruk?”

Tasneem oli häbelik. „Ma sooviks mmmm...“ ei julgenud tüdruk algul vastata, „Ma sooviks osta ühe ime!”

„Kuidas palun?“ küsis apteeker jahmunult.

Väike tüdruk vastas pisut julgemalt: „Mu vend on haige ja mu isa ütles, et ainult ime suudab teda päästa, nii et kui palju üks ime maksab?” küsis Tasneem.

„Meil ei müüda siin imesid,“ vastas apteeker kurvalt.

Tüdruk ei tahtnud tühjade kätega lahkuda ja vastas, et tal on raha ja kui puudu jääb, siis ta toob veel, kuid palju üks ime maksab?

Apteekri sõber küsis: „Millist imet su vend vajab?”

„Ma ei tea“ vastas Tasneem kurvalt. „Ma tean, et ta on väga haige ja vajab operatsiooni, kuid meil pole selleks piisavalt raha.“

Apteekri sõber küsis, kui palju väiksel tüdrukul raha on ja ta vastas, et 20 krooni. Sellepeale ütles mees: „Vaata milli- ne kokkusattumus, just 20 krooni eest saabki ühe ime.“

Apteekri sõber võttis talle pakutud 20 krooni vastu ja pa- lus Tasneemil teda oma koju vanemate ja venna juurde viia.

See ilusti rietatud mees osutus kuulsaks kirurgiks, kes opereeris Tasneemi venda täiesti tasuta ja väike poiss sai peagi terveks.

Väikese Tasneemi ema ja isa olid väga õnnelikud oma las- te üle.

Tasneemi ema imestas: „See operatsioon oli tõeline ime! Kui meil on usku Jumalasse, siis ei vea see kunagi alt.“

Püha Koraan ütleb: „**Ja kui ma olen haige, siis Tema ravib mind.**“ (26:80)

Tasneemi ema tänas Jumalat, kes saatis nende juurde heasüdamliku arsti, kes omakasu püüdmata aitas võõ- raid inimesi.

Püha Koraan ütleb: „**Ja need, kes asusid elama koju (Mediinasse) ja võtsid omaks usuenneneid, armastavad nende juurde tulnuid ja neil ei ole rinnus tahtmist selle järele, mis nad (st emigrandid) on saanud vaid nad eelistavad neid endile isegi siis, kui kannatavad ise puudust. Need, kes on võitnud oma hinge ahnuse, on edasijõudjad.**“ (59:9)

NUTIKALE NUPUTAMIST

1. MITU PEATÜKKI ON KORAANIS?

- 112
- 30
- 114
- 120
- 6666

2. MITU SUURAT KORAANIS ON NIMETATUD ALLAHI PROHVETITE JÄRGI?

- 8
- 6
- 10
- 5

3. MITME AASTA JOOKSUL ILMUTATI KORAAN?

- 10
- 23
- 34
- 5

4. MILLINE ON KORAANI KÕIGE LÜHEM SUURA?

- SUURA LEHM
- SUURA MESILASED
- SUURA KÜLLUSLIK NEKTAR
- SUURA PUHTUS

5. KELLELE ILMUTATI KORAAN?

- PROHVET NOA (AS)
- PROHVET MOOSES (AS)
- PROHVET MUHAMMED (SAWS)
- PROHVET JEESUS (AS)

6. MILLIST SUURAT LOETAKSE IGAS PALVES, KOKKU VÄHEMALT 17 KORDA PÄEVAS?

- SUURA PUHASTUS
- SUURA ALGUS
- SUURA INIMKOND
- SUURA KOIDIK

7. MITU SALMI ON SUURAS ALGUS?

- 5
- 6
- 7
- 8

8. MIS OLI ESIMENE SÕNA KORAANIS, MIS ILMUTATI PROHVET MUHAMMEDILE (SAWS)?

- LOE!
- KIRJUTA!
- VAATA!
- KUULA!

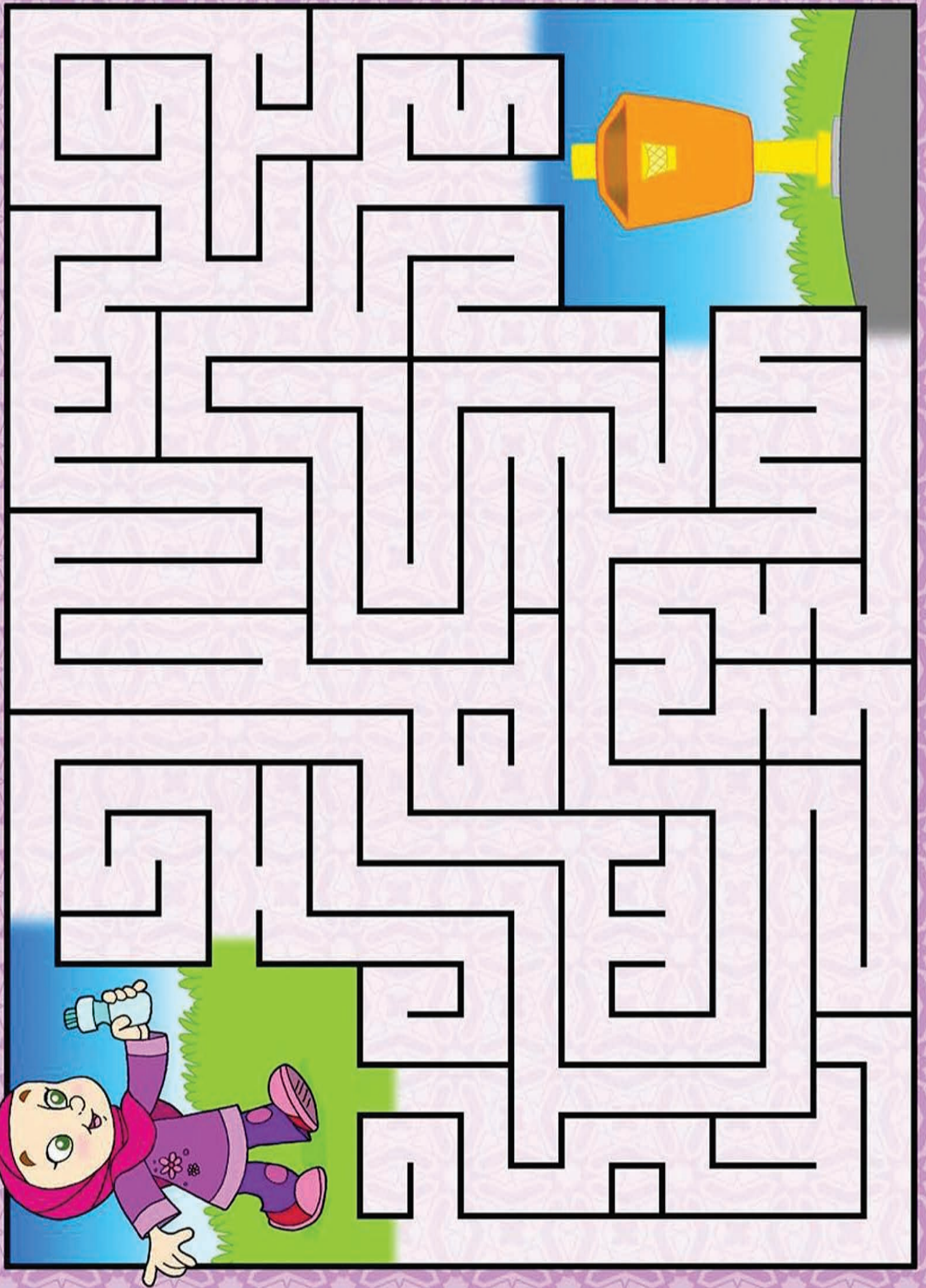
9. MILLINE SUURA ON NIMETATUD PROHVET MUHAMMEDI (SAWS) ONU JÄRGI?

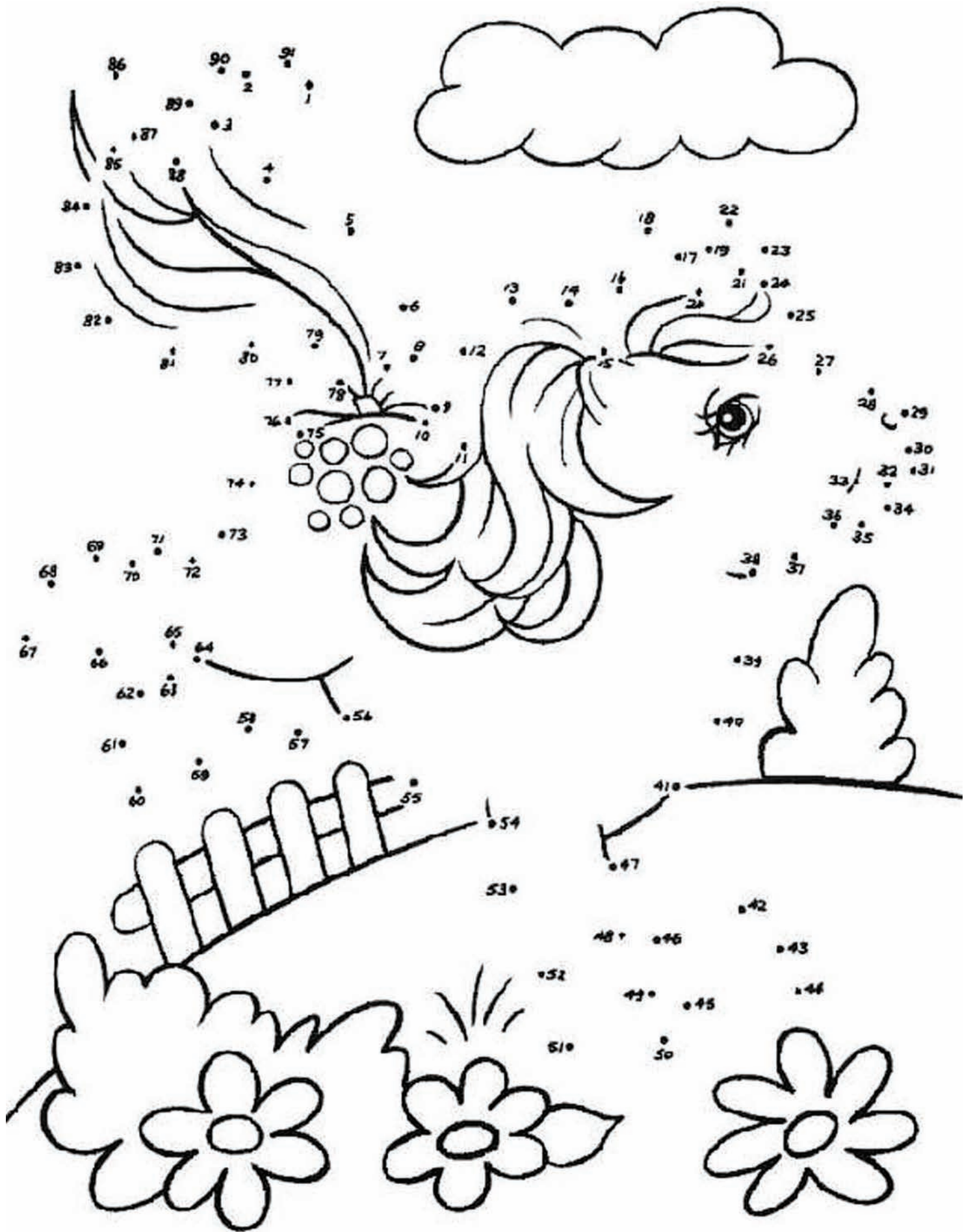
- ALI
- ABDUL MUTALEB
- ABU LAHAB
- HAMZA

10. KELLE KORRALDUSEL KOONDATI KORAAN ESIMEST KORDA KIRJALIKULT KAANTE VAHELE, ÜHE RAAMTUNA?

- ABU BAKR
- OMAR
- ALI
- USMAN

TÄHELEPANU!

RAMADAANIKUU ALGAB JUBA 11. AUGUSTI PAIKU!

Et see õnnistatud aeg ei tabaks meid nagu välg selgest taevast, oleks mõistlik juba enne kohustusliku paastu algust veidi vabatahtliku paastuga „harjutada“.

Meenutame, mida vabatahtlik paast endast kujutab: Islam soovib paastumisega tegeleda tegelikult kogu aasta jooksul. Parim on teha seda ülepäeviti või igal esmaspäeval ja neljapäeval, kuid paastunud päevade arv kokku ei tohi olla rohkem kui pool aastat. Igal juhul on piisav, kui paastuda kolm päeva igas kuus. **Soovituslik on paastuda kuus päeva šawalikuu** (kuukalendri kuu kohe peale ramadaanikuud), Arafati päeval, šabanipäeval ja ašurapäeval.

Keelatud on paastuda üks päev enne ramadaanikuu algust, kahel aidi päeval, palveränduritel Arafati päeval ja kahel aid ul-adhale järgneval päeval. Keelatud on ka paastuda rohkem kui kuus kuud aasta jooksul ja üksikult reedesel päeval (ilma et selle eest oleks ka paastunud neljapäeval või selle järel laupäeval).

Moslem võib paastuda ka oma vande märgiks, kui antakse vanne paastuda teatud arv päevi juhul, kui saavutatakse mingis asjas edu või läheb korda halvast

situatsioonist välja tulla, näiteks võlast vabaks saada. Kui olukord on lahenenud, muutub paast kohustuslikuks ja tuleb paastuda lubatud arv päevi.

Islam pole askees, karm eluviis, mis keelaks kõik meelepärased naudingud. Alati on jumalateenistuslikel kohustustel ka piir. Need kohustused on vaid selleks, et elu lihtsustada ja õnnelikumaks teha. Pole ju mõistusepärane päevad ja ööd palvetada, terve aasta paastuda ja kogu oma raha vaestele loovutada.

Kui vabatahtlikud paastud panna paremusjärjestusse, saame järgmise nimekirja:

- 1) esmaspäev ja neljapäev
- 2) kuus šawalikuu päeva
- 3) Arafati päev (9. dhu l-hižža (palverännakukuu) päev; välja arvatud palveränduritele)
- 4) üheksa esimest dhu l-hižža päeva (pühamad kui ramadaanikuu 10 viimast päeva)
- 5) iga kuukalendri kuu 13, 14, 15 päev (või 12, 13, 14 või 14, 15, 16)
- 6) ašurapäev (kuukalendri esimese kuu, muharrami 10. päev; juurde võib võtta ka 9. või 11. päeva)

EI OLE SEOTUD MINGI AJAGA:	KINDLAD PÄEVAD:
Näiteks: üle päeva, kui avastad hommikul, et kodus süüa ei ole jne, välja arvatud aid ul-fitri 1. päev ja aid ul-adha 3 päeva; kui abikaasa ei ole ühel või teisel põhjusel nõus; reede üksinda.	Näiteks: muharrami 10. päev, 6 päeva šawalikuu, 3 päeva igas kuus (täiskuu ajal), esmaspäeviti ja neljapäeviti, dhu l-hižža 9 esimest päeva (või 9.; välja arvatud palverändurid), šabaanikuu esimene pool.

Šabaan algab sel aastal 12./13. juulil ja lõpeb 10. augusti paiku. Kes šabaani esimest poolt tervenisti paastuda ei suuda, võiks vähemasti paar päeva siiski paastuda, et end vaimselt ja füüsiliselt ramadaaniks valmis seada. Ramadaan algab sel aastal 11. augusti paiku.

IQRA

TOIMETAJAD: Aisha ja Khadeja
KUJUNDUS: Airi Hunt
PILDID: erakogu, internet
KONTAKT-IDEED: info@islam.pri.ee

MOŠEE JA EESTI ISLAMI KOGUDUS:

Keevise tn 9
11415
Tallinn
EESTI/ESTONIA
telefon +372 55 94 76 89

SADAQA - ANNETUSED:

www.islam.pri.ee toetamine

(tasuta materjalide saatmine,
raamatute tõlkimine ning trükkimine,
loengud jne):

Kätlin Hommik
Märkusega "SADAQA"
Ühispanga konto nr. 10010608670016
IBAN: EE231010010608670016
BIC: EEUH22XX

Eesti Islami Koguduse töö toeks

(vaeste abistamine, laagrite korraldamine,
araabia keele ja Koraani õpe jne):

MTÜ Eesti Islami Kogudus
Märkusega "SADAQA"
Swedbank arve nr. 221027395302
IBAN: EE742200221027395302
BIC: HABA22XX

Võimalus saata inimestele riideid, mänguasju jne, mida ise enam ei vaja, kuid ära ka visata ei tahaks. Järgnevalt pakume välja aadressid, kuhu võiksid oma paki saata. Tegemist on erinevate organisatsioonide ja eraisikutega, kes tegelevad humanitaarabi ning vaeste igakülgse abistamise ning toetamisega ja jagavad sinu saadetise nendele, kes seda kõige enam vajavad.

Kui äkki tead veel mõnda aadressi, mis sinu meelest peaks siin nimekirjas olema, siis anna meile sellest teada meiliaadressil info@islam.pri.ee.

AFGHANISTAN:

Mohammad Qasim Popal
UNAMA Kabul, Compound B
OSRSG/FSCU, Building 7, Room 101
Peace Avenue, Zanbaq Square
Wazir Akbar Khan (beside French Embassy)
Kabul
AFGHANISTAN
phone: +93 700217289/0790005381

MAROKO:

Najat Mrabte
Rue 8, No 10
54400 Moulay Bouazza
P.Khenifra
MOROCCO

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub inshallah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.

Ежемесячник мусульман Эстоний "ЙКРА" выходит каждый месяц. Все мусульманы Эстоний могут участвовать и писать на эстонском или русском языке.